

คำนำ

โครงการผู้พิทักษ์เด็ก เป็นหนึ่งในโครงการรณรงค์ที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กได้ดำเนินการโครงการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 โดยมุ่งหวังที่จะให้บุคคลที่อยู่แวดล้อมเด็ก ไม่ว่าจะเป็น พ่อแม่ ผู้ปกครอง คุณครู ชุมชน และคนในสังคม ได้มีส่วนร่วมในการดูแล ปกป้องคุ้มครอง และส่งเสริมพัฒนาเด็กที่อยู่รอบตัว โดยมีการดำเนินโครงการรณรงค์ในหลากหลายรูปแบบ อาทิ การผลิตสื่อรณรงค์ การเปิดรับสมัครสมาชิกผู้พิทักษ์เด็ก การจัดกิจกรรมรณรงค์ในพื้นที่ชุมชน เพื่อสร้างผู้พิทักษ์เด็กให้เกิดขึ้นในทุกซอกทุกมุมของสังคม

หนังสือเรื่องเล่า “ผู้พิทักษ์เด็ก” เล่มนี้ เป็นส่วนหนึ่งของโครงการผู้พิทักษ์เด็ก ซึ่งได้รวบรวมเรื่องราวของบุคคล กลุ่มคน ที่มีช่วงวัย อาชีพ และบทบาทหน้าที่แตกต่างกันในสังคม แต่มีสิ่งหนึ่งที่พวกเขาทำเหมือนกันคือการดูแล ปกป้อง คุ้มครอง และส่งเสริมพัฒนาเด็ก ในมุมที่สามารถทำได้ด้วยตนเอง และจะตอกย้ำให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรมว่า ไม่ว่าคุณจะเป็นใคร มีอาชีพใดอยู่ในสังคม คุณก็สามารถที่จะเป็นผู้พิทักษ์เด็กได้ เพียงแค่คุณใส่ใจ เฝ้าระวัง ไม่เพิกเฉย และลงมือทำในสิ่งที่คุณทำได้

มูลนิธิฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเรื่องเล่า “ผู้พิทักษ์เด็ก” เล่มนี้จะเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้ใหญ่ทุกคนในสังคม ได้ลุกขึ้นมาให้อาสาตนเองในการมีส่วนร่วมปกป้องคุ้มครองเด็กๆของเรา

“ผู้พิทักษ์เด็ก..คุณก็เป็นได้”

มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

ธันวาคม 2561

สารบัญ

สุกีน กองสะอาด	6
หัวใจสะอาดของ “ลุงต๋อย” ผู้พิทักษ์เด็กที่ “จนเงินแต่ไม่จนใจ”	
.....	
ไอลา บุญเทียม	11
ครูผู้พิทักษ์เด็กที่แก้ปัญหาความรุนแรงด้วย “ความอ่อนโยน”	
.....	
สัมพันธ์ เกื้อชาติ	16
ผู้ใหญ่บ้าน-ผู้พิทักษ์เด็กให้ปลอดภัยในชุมชน	
.....	
ลัภณา บุตรพรม	20
“ครู” ผู้เป็นแสงสว่างในมุมมืด	
.....	
อนุชิต อุปแก้ว	28
ครู-ผู้พิทักษ์เด็ก โยนไม้เรียวทิ้งไป สู่การสร้างวินัยเชิงบวก	
.....	
โสภา วงศ์ใหญ่	35
ปลัดฯ ผู้สร้างพลังอันเข้มแข็งของผู้พิทักษ์เด็ก	
.....	
พินตำรวจเอกหญิงชุดมา พันธุ	43
นักสังคมสงเคราะห์ ผู้พิทักษ์เด็ก	
.....	
อาสาสมัครผู้พิทักษ์เด็ก	48
15 ชีวิตพลังของคนรุ่นใหม่ร่วมพิทักษ์เด็ก	

สุทิน ทองสะอาด

หัวใจสะอาดของ “ลุงต๋อย”
ผู้พิทักษ์เด็กที่ “จนเงินแต่ไม่จนใจ”

ใครจะคะเนได้ว่าหัวใจของมนุษย์นั้นมีพื้นที่กว้างใหญ่ขนาดไหน? หัวใจในที่นี้ไม่ได้หมายถึงขนาดของหัวใจที่เท่ากับกำปั้นของคนๆ นั้น แต่หมายถึง ความยิ่งใหญ่ของจิตใจที่เต็มเปี่ยมไปด้วยการให้ แม้ว่าคนๆ นั้นจะเป็นเพียงคนเล็กๆ ในสังคมที่ไม่มีใครให้ความสำคัญ เป็นคนหาเช้ากินค่ำในนิยามของคนทั่วไปก็ตาม

“ผมชอบให้มากกว่ารับ จนเงินแต่ไม่จใจ”

ลุงต๋อยกล่าว

ลุงต๋อยเป็นใคร? เด็กๆ ในมูลนิธิศุภนิยามพิทักษ์สิทธิเด็กและเจ้าหน้าที่รู้จักคุ้นเคยกับลุงต๋อยเป็นอย่างดี เพราะเป็นผู้บริจาคที่นำสิ่งของต่างๆ มามอบให้แก่มูลนิธิอยู่อย่างสม่ำเสมอ และบางครั้งบางคราวในโอกาสพิเศษ ลุงต๋อยก็จะเลี้ยงอาหารและขนมเด็กๆ ในมูลนิธิ ยามที่มีเงินรายได้จากการเก็บของเก่าขาย โดยทุกครั้งที่ลุงต๋อยขายของได้ ก็จะนำเงินส่วนหนึ่งไปซื้อของใช้ เช่น น้ำยาล้างจาน ผงซักฟอก กระดาษทิชชู ขนม ไข่ไก่ ฯลฯ มาฝากเด็กๆ และเจ้าหน้าที่บ้านอนุรักษอย่างสม่ำเสมอเป็นเวลากว่า 10 ปีมาแล้ว

สุทิน ทองสะอาด หรือลุงต๋อย ปัจจุบันอายุ 54 ปี พื้นเพเป็นชาวจังหวัดลพบุรี เดิมทีลุงต๋อยเรียนจบจากครุศาสตร์ วิทยาลัยครูเทพสตรี ลพบุรี ต่อมาได้ทำงานเป็นผู้สื่อข่าวท้องถิ่นของหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ แต่โชคร้ายที่วันหนึ่งเกิดประสบอุบัติเหตุ ทำให้เป็นอัมพฤกษ์ด้านซ้ายของร่างกาย และต่อมาจึงได้เข้ามารักษาตัวที่กรุงเทพฯ และดำรงชีพด้วยการเก็บของเก่าขาย

“ผมอยู่ลพบุรี เป็นคนลพบุรี รักษาตัวมาเรื่อย เมื่อก่อนผมเดินไม่ได้ด้วย ปากเบี้ยว เหมือนขายน้อยในละคร ต่อมาเพื่อนก็บอกว่า กายภาพบำบัดที่ไหนดี呀 ไหนดี ก็ทำงานกระทั่งดีขึ้นระดับหนึ่ง พอให้ช่วยเหลือตนเองได้ เลยมารักษาตัวอยู่ที่กรุงเทพฯ พักอยู่โรงเจ ทำอาชีพเก็บของเก่าขาย ตอนนี้องค์เจ้าย้ายไปแล้ว เลยย้ายมาอยู่โบสถ์คริสต์จักร”

ลุงต๋อยเลี้ยงชีพด้วยการเก็บขวดพลาสติก กระดาษ ทุกอย่างที่ยขายได้ บางทีก็เก็บจากถังขยะข้าง จากที่คนในหมู่บ้านเก็บไว้ให้บ้าง และบางครั้งก็ออกไปรับซื้อของเก่า ย่านพุทธมณฑล คลองทวีวัฒนา

“หรือถ้าข้างนอกมีคนบอกให้ไปผมก็ไปสายสามบ้าง สายสองบ้าง แล้วแต่ใครจะบอกให้ไปก็ไป ไกลสุดถึงคลองทวีวัฒนา ถ้าไม่เต็มก็เก็บไปเรื่อย เมื่อก่อนอากาศไม่ร้อนอย่างนี้ เดียวนี้ 3-4 โมงยังแดดจัดเลย พอได้ของเต็มก็กลับแล้วก็มีคนเขามารับซื้อ เอาไปเก็บไว้ที่ซอย 5 คนที่รู้จักกันเขาให้วาง แต่วางเยอะมากไม่ได้ต้องรับขาย เพราะเรามองเป็นเงิน แต่เขามองเป็นขยะ อย่างถ้าเป็นแบตเตอรี่ได้ 300 บาท กระดาษกิโลละ 3 บาท ขึ้นอยู่กับเราได้อะไรมาก”

คนเก็บของเก่าที่ “เก็บบุญ” มากกว่า “เก็บเงิน”

เมื่อได้เงินจากการขายของเก่า ซึ่งวันหนึ่งๆ ไม่มากนัก จะมีเพียงวันเสาร์-อาทิตย์ที่จะมีรายได้ถึง 100 กว่าบาท ลุงต๋อยก็จะนำเงินส่วนใหญ่มาทำบุญ โดยเหลือใช้ส่วนตัวเพียงเล็กน้อย จนเป็นที่เกรงอกเกรงใจของเจ้าหน้าที่

มูลนิธิที่ห่วงใยลูงด้อย แต่ทุกครั้งที่ทักท้วงไป
ลูงด้อยจะตอบกลับมาด้วยสีหน้ายิ้มแย้ม
เบิกบานว่า อนาคตเป็นสิ่งไม่แน่นอน ขอช่วยเหลือ
สังคมเท่าที่ทำได้

“เงินที่ได้มา ผมก็เก็บไว้กินไว้ใช้ ที่เหลือ
ก็นำไปทำบุญ ใครบอกบุญอะไรมาผมทำหมด
บางครั้งถึงขั้นเปลี่ยบุญเลย ผ่าป่า กฐิน บางครั้ง
มาที่ 4-5 ของ คนอื่นเขาชอบเก็บเงิน แต่ผม
ชอบเก็บบุญ กลัวแก่แล้วไม่ได้ทำ บางคนไม่แก่
ตายก็ทำไปก่อนตายไปธนาคารยังเบิกไม่ได้เลย
แต่บุญเรานำติดตัวไปได้ทุกภพทุกชาติ

...ผมทำหมด กฐิน ผ่าป่า บวชพระ ทำ
ทั้งหมด มีใครบอกมาให้ทำอะไรผมก็ทำหมด
พิมพ์หนังสือบ้าง แต่ที่ทำหลักๆก็มูลนิธิ
จะมีคนช่วยอุปถัมภ์อยู่แถววัดสัมมากร จะมี
ผู้ใหญ่ท่านหนึ่งให้ผมไปเฝ้าบ้านให้เขา 2-3 เดือน
ต่อครั้ง ไม่ได้ให้ทำอะไร แม่บ้านเขาก็มีอยู่
เวลาไม่อยู่ ก็ให้ผมไปเฝ้าบ้านให้ กลับมาก็ให้
2,000 -3,000 บาท ผมก็ซื้อของมาให้เด็ก
เพราะผมจบครุศาสตร์มา จบครูมา ก็เลยรักเด็ก
เด็กก็เหมือนผ้าขาวใช้ใหม่

หลังๆ ผมเลยทำกับมูลนิธิเป็นหลัก
วันเกิด วันปีใหม่ วันสงกรานต์ ที่รู้จักมูลนิธิ
เพราะว่าผมเก็บขวดอยู่แล้ว พอติผ่านไปเจอ
เลยเข้าไปถามเจ้าหน้าที่ว่าเด็กเยอะไหม พอเจอ
เด็ก เด็กๆก็ดีใจ เรียกลูงด้อย บางทีนั่งอยู่ในรถ
พอเด็กเห็นก็เรียกลูงด้อยๆ บางทีไปตลาด
เด็กๆก็ยกมือไหว้ ลูงด้อย สวัสดิ์ คนก็รู้ว่าผม
เป็นใครแต่ก็เห็นเด็กๆ ใจกว้าง

เมื่อก่อนไม่รู้ว่ามีมูลนิธิ ทำกับข้าว
กินเอง ทำบุญที่ก็ให้แม่ค้ามาทำให้ แกง-
เขียวหวานหม้อหนึ่ง ไก่ 2 ตัว ขนมัน 5 กิโล
ข้าวหม้อหนึ่ง เขาคิด 1,500 บาท เพิ่มของหวาน
ด้วย 2,000 บาท ผมมองดูแล้วมีแต่น้ำเลยถามว่า
มูลนิธิทำกับข้าวได้ไหม เขาบอกว่าได้ ให้
มูลนิธิ ทำเลย วันเกิด 1,000 บาท วันปีใหม่
1,000 บาท ให้เอาไปเลี้ยงเด็ก”

ช่วยเด็กด้อยโอกาส ความสุขที่สุดในชีวิตของ ลุงต๋อย

ลุงต๋อยเคยเรียนครูมาก่อน จึงเห็นความสำคัญของการศึกษามาก และการช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสคือความสุขที่สุดในชีวิตของลุงต๋อย นอกจากเด็กๆ ในมูลนิธิฯ แล้ว ลุงต๋อยยังมีโอกาสได้ช่วยเหลือเด็กที่ขาดโอกาสทางการศึกษา ที่แม้ไม่ได้เป็นลูกหลาน แต่เมื่อวันหนึ่งชะตาชีวิตได้นำพามาพบกัน ลุงต๋อยก็ไม่เคยริรอที่จะให้ความช่วยเหลือ

“มีอยู่วันหนึ่ง ผมไปหาเพื่อนที่เป็นครูอยู่ที่มุกดาหาร เพื่อนสอนอยู่พอตี เลยให้ผมเอากุญแจออกไปเพื่อไปบ้านพักก่อน ระหว่างเดินจากโรงเรียนไปบ้านเพื่อน มีเด็กคนหนึ่งเดินมาหาบอกว่า ลุง...หนูอยากเรียนต่อ ผมถามว่า ทำไมไม่เรียนล่ะ เด็กตอบว่า บ้านนอกลูกเยอะ เรียนไปทำไม โตไปก็มีผ้า เสียเวลาพ่อแม่อีกไม่ให้เรียน ผมถามเด็กว่า อยากเรียนจริงเปล่า ถ้าอยากเรียนจริงเอากะดาษฟูลสแก๊ปไปหาลุงที่บ้านลุงประสงค์ตอน 5 โมงเย็นนะ เขาก็ไปหา ผมก็ให้เขาเขียนหนังสือถึงราชการว่า ข้าพเจ้านางสาว.... ขอทุนการศึกษา ให้เขาจบ ม.6 ให้เขาเซ็นชื่อ เขาเซ็นไม่เป็นก็แปะโป้งเอา พ่อเพื่อนกลับมาก็ให้เพื่อนขโมยเตอร์ไซค์ไปหาผู้ใหญ่บ้าน ให้ผู้ใหญ่บ้านเซ็นว่า ข้อความที่เขียนเป็นความจริง และให้กำนันเซ็นอีก ตอนนั้นเด็กคนนี้เรียนจนจบพยาบาลที่มหาวิทยาลัยขอนแก่นโดยไม่เสียเงินสักบาท”

ฮีโร่ของลุงต๋อย ในหลวงผู้ทรงปิดทองหลังพระ

หลายคนสงสัยเสียเถินว่า ทำไมคนเก็บของเก่ารายได้น้อยอย่างลุงต๋อยจึงมีหัวใจที่ยิ่งใหญ่เช่นนี้ได้ เป็นความจริงที่ว่ามนุษย์ที่มุ่งมั่นทำประโยชน์ให้ผู้อื่นนั้น มักมีแรงบันดาลใจสำคัญบางประการ

“ฮีโร่ของผมคนแรกคือ สมเด็จย่า ตอนเด็กๆ ผมไปเข้าเฝ้าฯ สมเด็จย่า ท่านเสด็จไปเอาของเล่นไปให้เด็ก คนที่สอคือ ในหลวงรัชกาลที่ 9 ท่านชอบปิดทองหลังพระ ไม่ต้องบอกใครว่าเราทำอะไร เขารู้เอง เรารู้เอง คนเราชอบปิดข้างหน้า คนเราชอบแต่งกายมากกว่าแต่งใจ ไม่มีตั้งก็ไปเสริมตั้ง เสียเงินไม่พอ ยังอายเขาอีก แต่งใจไม่เสียสตางค์สักบาท หายใจได้ เขาให้มาดีแล้วป่วยก็ป่วยแต่กาย กายป่วยก็พออย่าให้จิตป่วย

ในหลวงรัชกาลที่ 9 ดึกตื่นท่านยังทรงงานเลย แต่ข้าราชการเลิก 4 โมง 3 โมงครึ่งถึงบ้านแล้ว ในหลวงเป็นฮีโร่ของผมในทุกด้าน โดยเฉพาะเรื่องให้ที่เป็นการให้แบบไม่มีที่สิ้นสุด ผมเห็นท่านให้มาตั้งแต่ผมเป็นเด็ก คนไทยทุกคนโชคดีมากที่เกิดมาในเมืองไทยมีในหลวงรัชกาลที่ 9 และเกิดมาในพระพุทธศาสนาด้วย

มีคนบอกผมว่า ทำไมไม่เก็บไว้ใช้เองวะ ผมบอกว่าจะกินอะไรกันนักหนาวันละ 2 มื้อเอง ค่าครองชีพถูก 30 บาทก็กินได้ บางทีแม่ค้าบอกว่าขายไอนั่นเหลือไอนี้เหลือก็ให้มาเราก็กินไปอีกหนึ่งมื้อ ที่เหลือก็มาให้เด็กบ้าง ไม่จำเป็นก็ได้ไม่ได้ใช้อะไร อย่างโทรศัพท์ก็ไม่ได้ซื้อเอง มีคนเขาให้มา”

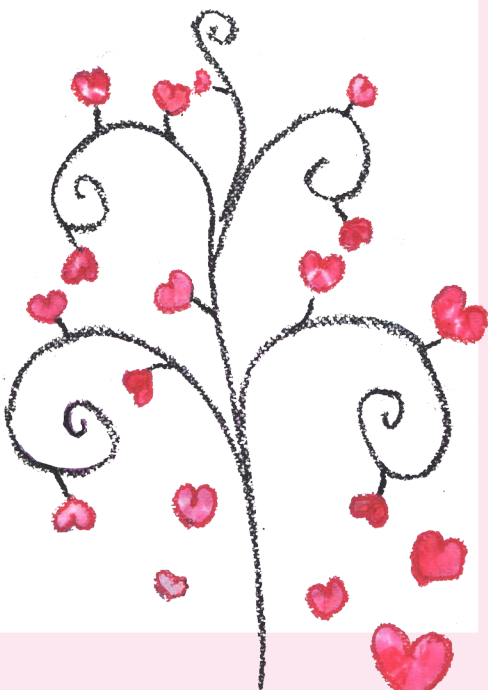
“อย่าเลี้ยงลูกด้วยเงิน” เสียงสะท้อนจากใจ ลูกต๋อย

ลูกต๋อยมองสังคมปัจจุบันด้วยความท่วงใย โดยเฉพาะปัญหาของเด็กๆ ซึ่งทุกวันนี้ลูกต๋อยพยายามช่วยเหลือตามกำลังเท่าที่จะทำได้ แต่สิ่งสำคัญที่ลูกต๋อยอยากฝากไว้ให้คนเป็นพ่อแม่ได้ดูใจคิดก็คือ แม้เงินจะเป็นปัจจัยสำคัญในชีวิตคน แต่ก็ไม่ใช่ว่าสิ่งที่สำคัญที่สุด

“ผมอยากให้สังคมหันมามองเด็กบ้าง ไม่ต้องมองผู้ใหญ่มาก ให้ความสำคัญกับเด็กบ้าง โดยเฉพาะลูกหลานของตนเอง ไม่สร้างภาพและไม่ใช่พ่อแม่ให้แต่เงิน มีอะไรซื้อให้ลูกหมดอย่าเลี้ยงลูกด้วยเงิน เด็กจะไม่เห็นคุณค่าของเงิน เด็กบางคนขอเงินแม่ไม่ได้ก็มาขอผม อย่างโอวัลตินเม็ด อมยิ้ม ผมพกไว้วันละ 10 ซอง เช้าเชวนะที่ 10 ซองเลย ออกมาหน้าเชวนะก็หมดแล้วเพราะเด็กมันรอกิน บางคนผมให้ตั้งแต่อยู่ประถม บางคนทำงานแล้วมีลูกมีผัวแล้วยังให้ลูกมาขอผมอีก หรืออย่างนมูลนิธิฯ มีอะไรเขาก็กีมาบอกกัน เจ้าหน้าที่เขาขาดอะไรก็มาบอกแล้วจะซื้อให้ ผงซักฟอก น้ำยาล้างจาน วันไหนมีเงินแล้วจะซื้อมาให้ ช่วงเศรษฐกิจดีฯ ผมซื้อไข่ให้เดือนละ 4 แผง ซุปคนอร์ ต้มจืด ต้มยำ เด็กไม่อยู่ก็ให้เจ้าหน้าที่ครับ เจ้าหน้าที่ก็ไม่ได้มีเงินหรอก อีกอย่างมันให้จนเป็นสันดานแล้ว การให้มีความสุขมากกว่าการรับ บางคนเขามีความสุขเกี่ยวกับการรับใช้ไหม แต่ผมชอบให้มากกว่ารับ จนเงินแต่ไม่พอใจ”

เวลานี้ลูกต๋อยสุขภาพไม่ดีนัก ด้วยอาการแขนขาไม่มีแรง แต่ก็ยังคงมุ่งมั่นในการทำหน้าที่ “ผู้พิทักษ์เด็ก” ที่จนเงินแต่ไม่จนใจต่อไป

“ตอนนี้อาการแขนขาไม่มีแรง ผมไม่รักษาที่ไหนแล้ว รักษาใจดวงเดียว ป่วยแต่กายอย่าให้จิตป่วย” ลูกต๋อยเล่าอาการป่วยด้วยหัวใจที่เบิกบานอย่างไม่น่าเชื่อ...เรื่องราวของลูกต๋อย-คนเก็บของเก่าที่มีหัวใจชาวสะอาดนี้ทำให้เราสามารถเรียกลูกต๋อยว่าเป็น “ผู้พิทักษ์เด็ก” ได้อย่างเต็มปากเต็มคำ ด้วยความคารวะอย่างจริงใจต่อหัวใจอันกว้างใหญ่ที่ไม่เคยถูกจำกัดด้วยความเจ็บป่วยของสภาพร่างกาย ฐานะ หรือสถานภาพในสังคม และเชื่อเป็นอย่างยิ่งว่า ขนาดหัวใจที่ยิ่งใหญ่ของลูกต๋อยจะสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดแก่ผู้คนอีกมากมายบนโลกใบนี้

ไลลา บุญเทียม

ครูผู้ฝึกทักษะเด็กที่แก้ปัญหาความรุนแรงด้วย
“ความอ่อนโยน”

“อย่าท้อนะคะ ให้ดำเนินการต่อไป”

เป็นถ้อยคำให้กำลังใจจากครูโลลา บุญเทียม เมื่อกล่าวถึงโครงการผู้พิทักษ์เด็ก ของมูลนิธิ ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก สะท้อนถึงความอ่อนโยน และเมตตาของคนเป็นครูที่มีให้แก่คนทุกคน

ครูโลลา เป็นครูอยู่ที่โรงเรียนบ้าน คลองยาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ โดยได้ทำงานร่วมกับมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก มาตั้งแต่ปี 2542 โดยรับเด็กของมูลนิธิฯ ไปดูแล เป็นครอบครัวทดแทน ต่อมาเมื่อทางมูลนิธิฯ มีโครงการโรงเรียนคุ้มครองเด็ก โรงเรียนบ้าน คลองยางได้เข้าร่วมโครงการนี้ด้วย ครูโลลา จึงได้เข้ารับการอบรมต่างๆ เกี่ยวกับการดูแล ปกป้องคุ้มครองเด็ก ทำให้มีความรู้ที่จะจัดการ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กได้อย่างถูกต้อง

ครูโลลาเป็นครูที่มีความรับผิดชอบ มุ่งมั่น ตั้งใจทำงานกับเด็กเป็นอย่างมากถ้าเด็กนักเรียน มีอะไรผิดสังเกตหรือเปลี่ยนไป ก็จะคอยสังเกต คอยเฝ้าระวังและเข้าช่วยเหลือ คอยแก้ปัญหา ให้กับเด็กอย่างเต็มที่ ส่วนหนึ่งอาจจะเป็นเพราะ ครูโลลามีความมุ่งมั่นที่จะเป็นครูมาตั้งแต่เด็ก และมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพนี้อย่างยิ่ง

“ชีวิตเมื่อตอนยังเป็นเด็ก ก็อยู่กับ ครอบครัวที่ประกอบอาชีพครู ตัวเองก็ได้ ติดตามผู้ปกครองไปที่โรงเรียนแล้วก็เกิดภาพ ความประทับใจมาตั้งแต่นั้น ก็เลยคิดว่าตัวเอง จะต้องเป็นครูให้ได้ ประกอบกับได้มีโอกาส ดูภาพยนตร์เรื่อง ‘ครูบ้านนอก’ ทำให้เป็นส่วนเสริมพลังอีกส่วนหนึ่งที่จะต้องทำหน้าที่ ครูให้ได้”

แสวงหาความรู้ในการแก้ไพบุติกรรมเด็ก เพราะครูเป็นมากกว่าครู

เมื่อมาเป็นครูแล้ว ครูที่ดีในมุมมอง ของครูโลลาไม่ใช่เพียงแค่การสอนหนังสือใน ห้องเรียนไปวันๆเท่านั้น แต่รวมไปถึงการทำ หน้าที่สอดส่องดูแลความประพฤติ ความทุกข์ ความสุขของลูกศิษย์ด้วย เธอจึงสนใจเข้ารับการ อบรมความรู้จากมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก เพื่อจะได้นำความรู้นี้ไปใช้ในการแก้ปัญหา และ อบรมลูกศิษย์ได้อย่างเห็นผล

“ในช่วงแรกๆ เรามีหน้าที่สอนเต็มที่ ที่ จิตวิทยาบางตัวก็นำมาใช้บ้าง แต่ก็ยังไม่มาก เพราะถือว่า งานอื่นมีไม่เยอะ พอมาในยุค ปัจจุบันก็เจอกับปัญหาหลายๆอย่าง กิจกรรม ค่อนข้างเยอะ แล้วตัวเองก็มีหน้าที่สอนด้วย สำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็ก ที่ครูจะต้องไป แก้ปัญหามีจำนวนมาก โดยจะเป็นในเรื่องของ สื่อ เรื่องของพฤติกรรมต่างๆที่เกิดขึ้น แต่ว่าเรา มีวิธีการที่จะแก้ไขปัญหามา โดยการที่คุนครู ต้องไปอบรมเรื่องของพฤติกรรมเด็ก ในหัวข้อ การแก้ไขปัญหาคิด ซึ่งการอบรมส่วนใหญ่ก็จัด

ที่มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก ซึ่งทางโรงเรียนของเราได้เข้าโครงการโรงเรียนคุ้มครองเด็ก ตั้งแต่ปี 2547 คุณครูในโรงเรียนก็ได้เข้าร่วมการอบรมทุกคน จากการที่ได้เข้าอบรม คุณครูได้นำความรู้ที่ได้มาใช้ในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของเด็ก ซึ่งการอบรมทำให้เรารู้ว่าในแต่ละช่วงอายุของเด็ก เด็กจะมีพฤติกรรมอย่างไร เราก็นำความรู้ตรงนั้นไปช่วยแก้ไขปัญหาให้กับเด็กในวัยนั้นๆ ได้”

ใช้ “ความอ่อนโยน” แก้ไขความรุนแรง

ความรุนแรงจากพฤติกรรมของเด็กในปัจจุบัน เกิดจากสภาพปัญหาสังคมและสื่อต่างๆ ที่มีภาพความรุนแรงจนแทบจะกลายเป็นความเคยชินของสังคมไทยไปแล้ว สิ่งเหล่านี้

ทำให้เกิดปัญหาการใช้ความรุนแรงในเยาวชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และลามไปจนถึงครอบครัวที่ไม่รู้ว่าสิ่งที่ปฏิบัติอยู่นั้นคือความรุนแรง ทั้งนี้ครูโกลาได้ใช้ความรู้ที่ได้รับการอบรมจากมูลนิธิฯ ในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงนี้ด้วย “ความอ่อนโยน”

“ความประทับใจของคุณครูคือการที่เราสามารถแก้ไขปัญหาของเด็กได้ในขณะที่เพื่อนร่วมงานแก้ปัญหาไม่ได้จนเขาต้องมาถามว่าเราสามารถแก้ปัญหาได้อย่างไร ซึ่งเราก็คือว่าเป็นเพราะโอกาสที่เราเข้าร่วมกิจกรรมกับทางมูลนิธิฯ แล้วนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการแก้ปัญหา โดยเฉพาะมีอยู่เคสหนึ่ง เป็นเด็กที่ค่อนข้างอยู่ในกลุ่มเด็กพิเศษ แต่ว่ามีปัญหาในการขอใช้ความรุนแรง เวลาโกรธเขาจะใช้พลังเยอะมาก แล้วครูจะแก้ปัญหาโดยใช้พลังต่อต้านเด็กแต่ก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้

ปรากฏว่า จากการที่เราได้ไปอบรม จึงนำความรู้มาใช้ด้วยการแก้ปัญหาด้วยความนุ่มนวลหรือเข้าไปสัมผัสเด็กแบบนึ่มๆ ทำให้เด็ก

ลดความรุนแรง ลดความโกรธลง ครั้งต่อไปเมื่อเด็กคนนี้มีปัญหาก็จะวิ่งมาหาคุณครูว่า คุณครูคนนี้สามารถที่จะช่วยแก้ปัญหาให้เขาได้ สิ่งนี้กลายเป็นพลังว่าเราสามารถทำสำเร็จ เราแก้ปัญหาให้เด็กได้

สำหรับปัญหาในชุมชนที่ได้รับความรุนแรง ก่อนที่ชุมชนยังไม่ได้ได้รับความรู้ ทางโรงเรียนก็ได้อบรมให้ ซึ่งเมื่อก่อนจะมีการใช้ความรุนแรงแทบทุกครัวเรือน เพราะเขาไม่รู้ว่าสิ่งที่กระทำคือความรุนแรงต่อเด็ก แต่เมื่อเรานำครอบครัวเหล่านี้มาอบรม มาทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งในกิจกรรมเราจะต้องทำทั้งหมด 8 ครั้ง และจะมีการประเมิน ปรากฏว่าพฤติกรรมของผู้ปกครองเปลี่ยนไปมาก โดยที่ผู้ปกครองเขาจะมาส럽กัน และสร้างกลุ่มครอบครัวสัมพันธ์ขึ้นเอง และอีกหนึ่งกลุ่มที่คอยดูแลครอบครัวสัมพันธ์ด้วยกัน”

ชุมชนคุ้มครองเด็ก สร้างสระว่ายน้ำในชุมชน ลดความเสี่ยงเด็กตกน้ำ

จากโรงเรียนคุ้มครองเด็ก ได้ขยายไปสู่โครงการชุมชนคุ้มครองเด็กในพื้นที่บ้านคลองยาง โดยมีคุณครูโสภาเข้าร่วมเป็นแกนนำของชุมชน คอยประสานงานระหว่างโรงเรียนและชุมชน และร่วมกันแก้ปัญหาที่เป็นความเสี่ยงของเด็กและเยาวชนในพื้นที่

“ด้วยความที่ชุมชนของเราได้เข้าร่วมเป็นชุมชนคุ้มครองเด็กเหมือนกัน คือทางมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กได้เข้ามาช่วยเหลือและเข้ามาให้ความรู้จัดเป็นกลุ่มนักวิจัยในชุมชน

ขึ้นมา รวมทั้งเข้ามาในโรงเรียนเพื่อช่วยแก้ปัญหาเด็กในชุมชน และช่วยแก้ปัญหาเรื่องของความปลอดภัยในชุมชนด้วย

เรานำความรู้ที่ได้จากการอบรม โดยเฉพาะชุมชน ซึ่งร่วมกับนักวิจัยชุมชน ได้ไปสำรวจจุดเสี่ยง ที่เป็นจุดเสี่ยงทางกายภาพหรือจุดเสี่ยงทางสังคม ซึ่งทางโรงเรียนกับชุมชนได้ทำการสำรวจร่วมกัน แล้วก็ได้นำความรู้จากตรงนี้ไปใช้ด้วย ผลจากการที่เราไปสำรวจเราพบจุดเสี่ยงตรงบริเวณหัวสะพานที่มีเด็กไปเล่นน้ำตามลำพังจำนวนมาก ถึงแม้อันตราย

ยังไม่เกิดขึ้น แต่เราเล็งเห็นว่าควรหาวิธีการ
ป้องกันไว้ก่อน โดยทางโรงเรียนร่วมกับชุมชน
ได้สร้างสระว่ายน้ำขึ้นมา ทำให้เด็กมีโอกาสได้
เรียนรู้จากสถานที่ใหม่ที่ปลอดภัย ทั้งทำให้
เด็กและผู้ปกครองมีกิจกรรมร่วมกัน และคอย
ดูแลซึ่งกันและกันได้ด้วย”

ดูแล ปกป้อง ช่วยเหลือ

ความหมายของผู้พิทักษ์เด็ก

ดูแล ปกป้อง ช่วยเหลือ ครูโลลาให้คำ
นิยามคำว่าผู้พิทักษ์เด็กไว้ดังนี้ เป็นสามคำสาม
ความหมายที่บ่งบอกถึงความเข้าใจในภาระ
หน้าที่ของผู้พิทักษ์เด็กอย่างแท้จริง

“ผู้พิทักษ์เด็ก มันเป็นคำสั้นๆ ที่กินใจ
ผู้พิทักษ์เด็ก จะเป็นคนที่จะคอยดูแล คอย
ปกป้องเด็ก คอยช่วยเหลือเด็ก ซึ่งล้วนแต่เป็น
ความหมายของผู้พิทักษ์เด็กโดยตรง

ผู้พิทักษ์เด็ก ต้องมีความรักเด็กหรือ
ต้องสร้างความรักเด็กก่อน ต้องเข้าใจในตัวเด็ก
แล้วก็คอยช่วยเหลือเด็กอย่างถูกวิธี อาจจะ
ช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย จากหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้อง หรือเป็นผู้ที่มีความรู้ นำความรู้
เหล่านั้นมาช่วยเหลือเด็กอย่างถูกวิธี

สำหรับผู้ที่ทำหน้าที่พิทักษ์เด็ก เข้า
โครงการคุ้มครองเด็ก หรือมีหน้าที่คอยดูแล
เด็กตรงนี้ สิ่งที่สำคัญคือ เราจะต้องให้ความรัก
ความเข้าใจ ถึงบางครั้งมีปัญหา แต่เราต้อง
ช่วยกันแก้ไข ถ้าแก้ไม่ได้ ก็มีหน่วยงานอื่นๆ
อีกหลายหน่วยงาน อย่างมูลนิธิศูนย์พิทักษ์
สิทธิเด็ก บ้านพักเด็กและครอบครัวในจังหวัด
หรือหน่วยงานอื่นอีกหลายหน่วยงานที่เรา
สามารถไปขอความช่วยเหลือได้

เพราะฉะนั้น อย่าท้อนะคะ ให้ดำเนิน
การต่อไป” ครูโลลาให้กำลังใจผู้พิทักษ์เด็ก
ด้วยกันอย่างอ่อนโยน อันเป็นอาวูอันทรง
พลังยิ่งกว่าอาวูใดๆในโลกนี้ หากรู้จักใช้อย่าง
สร้างสรรค์ และเป็นไปเพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวม
สมกับที่เป็นครูผู้พิทักษ์เด็กที่ประสบความสำเร็จจากการแก้ปัญหาความรุนแรงด้วย
“ความอ่อนโยน”

สัมพันธ์ เกื้อชาติ

ผู้ใหญ่บ้าน-ผู้พิทักษ์เด็ก
ให้ปลอดภัยในชุมชน

ในโลกใบเล็กๆ ของเด็กและเยาวชนที่ยังไม่รู้จักโลก และไม่รู้จัก “ภัย” ที่อาจเกิดขึ้นได้จากความไม่รู้ พวกเขาเหล่านั้นล้วนต้องได้รับการดูแล ปกป้องและคุ้มครองจากผู้ใหญ่ที่ผ่านโลกมาก่อน ที่จะคอยระแวดระวังภัย และป้องกันปัญหาที่ยังไม่เกิดขึ้น

หนึ่งในผู้ที่ทำหน้าที่ผู้พิทักษ์เด็กตามความหมายที่กล่าวมาข้างต้น คือ คุณสัมพันธ์ เกื้อชาติ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2 บ้านคลองยาง อำเภอกะลาสินดา จังหวัดกระบี่ ผู้ใหญ่บ้านสัมพันธ์ได้ทำงานร่วมกับมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กตั้งแต่ปี 2546 เมื่อเกิดโครงการชุมชนคุ้มครองเด็ก ซึ่งขณะนั้นผู้ใหญ่บ้านสัมพันธ์เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านคลองยาง ทำงานประสานกับมูลนิธิฯ เมื่อไปทำโครงการจัดกิจกรรม เช่น สสำรวจจุดเสี่ยงในโรงเรียนว่า มีจุดไหนที่ต้องซ่อมแซม ต่อมา

เมื่อได้เป็นผู้ใหญ่บ้าน จึงได้ทำงานร่วมกับชุมชนและโรงเรียน เพื่อแก้ปัญหาของเด็กและเยาวชนในชุมชน

ชุมชนคุ้มครองเด็ก

ผู้ใหญ่บ้านสัมพันธ์ มักพูดเสมอว่า เขาเป็นคนในชุมชน เติบโตมาในชุมชนตั้งแต่เด็ก ถ้าวันนี้เขาไม่ทำอะไรให้เด็กและชุมชน อีก 20 ปีข้างหน้า เด็กและชุมชนจะเป็นอย่างไร ด้วยเหตุนี้โครงการชุมชนคุ้มครองเด็ก ภายใต้การนำของผู้ใหญ่บ้านสัมพันธ์ จึงดำเนินโครงการรุดหน้าไปด้วยดี

“จากสถานการณ์ของชุมชน มีปัญหาเกิดขึ้นหลายๆปัญหา เราเองก็ทำงานอยู่ใน

เรื่องของชุมชนคุ้มครองเด็กมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 เป็นเรื่องที่ชุมชนจะต้องจัดการเรื่องของ ความเสี่ยงที่เกิดขึ้น

ในเรื่องของชุมชนกับการจัดการดูแล เด็ก เป็นเรื่องที่ต้องจัดการตลอด เพราะว่า หลายๆสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ไม่ว่าต่างชุมชน หรือชุมชนเดียวกัน ก็เป็นปัญหาในเรื่องของ เด็ก ซึ่งเป็นเรื่องของความเสี่ยงในส่วนของที่อยู่อาศัย ทางน้ำ ทางบก เพราะว่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้นที่มีข่าวออกมาเป็นเรื่องที่เราจะต้องคอยจัดการความเสี่ยงอยู่ตลอด เช่น เรื่องเด็กจมน้ำ ตั้งแต่เราทำชุมชนคุ้มครองเด็ก ชุมชนจัดการ ความเสี่ยง จากสถานการณ์ที่เคยมีปัญหา ยกตัวอย่างเช่น ปัญหาเด็กจมน้ำ ชุมชนบ้าน คลองยางจึงได้จัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะ การสอนให้เด็กว่ายน้ำ หลักสูตรการเรียน การสอนให้เด็กฝึกหัดว่ายน้ำของนักเรียนใน โรงเรียนถือเป็นโครงการที่ดีในเรื่องของจรรจร หรือปัญหาในจุดเสี่ยงต่าง ๆ เป็นปัญหาที่เราเฝ้า ระวังความเสี่ยงมาโดยตลอดทำให้สถานการณ์ ที่ควรจะเกิดขึ้นก็ไม่เกิดปัญหามาขึ้น

พลังที่รับจากชุมชนและการทำงาน มาจากปัญหาที่ยังไม่เกิดขึ้น

ความมุ่งมั่นในการดำเนินโครงการ ชุมชนคุ้มครองเด็ก ทำให้ไม่เกิดเหตุเศร้าสลด ที่ไม่ควรเกิดขึ้นในชุมชน นั่นคือการป้องกันแก้ไข ปัญหาก่อนที่จะเกิดขึ้น ผลจากความสำราญนี้ ได้กลายเป็นพลังให้แก่ผู้ปฏิบัติงานและชุมชน อย่างมาก

“พลังที่ได้รับจากชุมชนและประสบการณ์ทำงาน มาจากปัญหาที่จะเกิดแต่ไม่เกิดขึ้น เรามีการคุ้มครองกัน เรามีความปลอดภัยที่เกิดขึ้นจากการเฝ้าระวัง และเรามีทีมของนักเรียนชุมชน โดยชุมชนเอง ไม่ว่าจะเป็นทีมของกรรมการหมู่บ้าน หรือนักเรียน ชุมชน โรงเรียน รวมถึงหลาย ๆ องค์กร ที่เข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องของชุมชนคุ้มครองเด็กที่เราทำเรื่องนี้มาโดยตลอด สำหรับผมประสบการณ์ในเรื่องของชุมชนคุ้มครองเด็กที่เกิดขึ้นล้วนแต่เป็นเรื่องที่ดีมาก”

ผู้พิทักษ์เด็ก ผู้ “บ่บัดทุกข์ บ่รุงสุข”

ผู้ใหญ่ฯ สัมพันธ์เป็นคนพูดน้อย แต่เป็นคนทำงาน เป็นตัวของตัวเอง มีภาวะผู้นำมนุษยสัมพันธ์ดี เป็นผู้ประสานงานที่ดี และเก่งจริงใจ ตรงไปตรงมา มุ่งมั่น ทำงานกับเด็กและเยาวชนได้ดี รับฟังความคิดเห็นของเด็ก คอยสนับสนุนถ้าเด็กและเยาวชนคิดจะทำอะไร ถ้าเห็นว่าดีมีประโยชน์จะคอยสนับสนุนเต็มที่ อีกทั้งยังมีจิตใจที่มุ่งมั่น ทุ่มเทกับการอาสาทำเพื่อส่วนรวม เสียสละเวลา กำลังทรัพย์ส่วนตัว

เพื่อพัฒนาชุมชน ด้วยคุณสมบัติที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ทำให้เขา คือ “ผู้พิทักษ์เด็ก” ที่สมบูรณ์ในทุกความหมาย

“คำว่าพิทักษ์เด็ก ทำให้ทุกคนที่ทำเรื่องนี้เขามีกำลังใจ ที่จะเป็นผู้พิทักษ์เด็ก อย่างน้อยผมเองในฐานะผู้นำชุมชนตามสโลแกนของผู้นำที่ว่า ‘บ่บัดทุกข์ บ่รุงสุข’ ถือว่าสิ่งที่ทำเป็นเรื่องที่ดีเรื่องหนึ่งที่เราได้ทำการเฝ้าระวัง ป้องกันจุดเสี่ยงในชุมชน หลายๆ กิจกรรมที่เกิดขึ้น เราก็ทำต่อเนื่องอยู่ตลอด ในเรื่องของความเสี่ยงทางน้ำ ความเสี่ยงทางจราจร องค์กรความรู้หลายๆอย่างทำให้เราสามารถป้องกัน และเฝ้าระวังความเสี่ยงของเด็กจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

ในยุคปัจจุบันที่มีความเปลี่ยนแปลง เรื่องของเทคโนโลยี เรายังคงดำเนินการอยู่ตลอด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการเฝ้าระวัง ปัญหายาเสพติด ซึ่งตอนนี้ทางชุมชนร่วมกันกับกรรมการหมู่บ้านดำเนินการอยู่อย่างต่อเนื่อง

ในส่วนของการว่า ‘ผู้พิทักษ์เด็ก’ ไม่ใช่เฉพาะชุมชนบ้านคลองยาง หลายๆ ชุมชนที่อยู่โดยรอบ เราเองในฐานะผู้นำต้องให้ความสำคัญเรื่องของเด็ก เพราะว่าเด็กเป็นทรัพยากรบุคคลที่จะเติบโตเป็นอนาคตของประเทศ เป็นอนาคตใหม่ของชุมชน เราเองต้องให้ความสำคัญคุ้มครอง ปกป้อง และคอยเฝ้าระวังคอยดูแลส่วนนี้เป็นเรื่องที่สำคัญมาก ต้องฝากให้หลาย ๆ ชุมชนให้ความสำคัญกับเด็กด้วยครับ โดยเฉพาะเรื่องของการคุ้มครองเด็กซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญมาก”

ลัภณา บุตรพรม
“ครู” ผู้เป็นแสงสว่างในมุมมืด

ความงดงามอย่างหนึ่งของโลกใบนี้ คือ “ความเมตตากรุณา” ที่ผู้คนมีให้แก่กัน เราจึงได้พบเรื่องราวอันน่าประทับใจที่เกิดขึ้นแม้มุมมืดเล็กๆ ของชีวิตเด็กชายคนหนึ่ง และมุมมืดนั้นกลับสว่างไสวขึ้นมาได้ เพียงเพราะเขาได้พบกับครูฝ่ายปกครองคนหนึ่งในโรงเรียน...

ครูคนนั้นชื่อ ครูลักขณา บุตรพรม ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองโนประชาสรรค์ จังหวัดขอนแก่น ครูลักขณาเป็นครูโดยเนื้อแท้และจิตวิญญาณ ด้วยแรงบันดาลใจที่ฝันอยากเป็นครูมาตั้งแต่เด็ก กับภาพจำของครูที่ถือไม้เรียวคอยคุมเด็ก แต่ในชีวิตจริงนั้น ครูลักขณากลับใช้ “ความเมตตา” เป็นหนทางไปสู่ความเป็นครูที่แท้จริง

“แรงบันดาลใจที่ทำให้ดิฉันมาเป็นครู คือเมื่อก่อนสมัยเล็กๆ คุณพ่อรับราชการทหาร ส่วนคุณแม่มีอาชีพแม่บ้านอยู่บ้านดูแลลูกๆ ดิฉันจึงมีความรู้สึกว่าได้ขึ้นอยากรับราชการทหารเหมือนกับคุณพ่อจังเลยแต่ตัวเองก็มีความใฝ่ฝันอยากจะเป็นครูมากกว่า เพราะว่าตอนไปโรงเรียน จำภาพครูสมัยก่อนที่ถือไม้เรียวคอยคุ่มเด็กที่ท่องหนังสือไม่ได้ อ่านหนังสือไม่ออก แล้วที่บ้านเองก็มีกลุ่มเพื่อนที่เรียนด้วยกันอยู่ 5-6 คน ในหมู่บ้าน วันเสาร์อาทิตย์ไม่มีอะไรทำ ก็เล่นเป็นคุณครู เล่นเป็นนักเรียน ดิฉันก็แสดงบทบาทเป็นครู มีไม้เรียวคอยตีเพื่อนๆ ที่ตอบคำถามไม่ได้ ตั้งแต่ตอนนั้นก็ใฝ่ฝันว่าโตขึ้นต้องเป็นครูให้ได้ แล้วก็ได้เป็นครูสมความปรารถนาจริงๆ ค่ะ

ในช่วงแรกของการบรรจุใหม่นักเรียนก็จะชอบบอกว่าคุณครูสวย แล้วก็มีความรู้สึกที่ตัวเองใจดี เพราะว่า เป็นครูสอนศิลปะด้วย เมื่อมีงานแสดงของอำเภอก็จะฝึกเด็กนักเรียนไปแสดงอยู่เสมอ แต่พอปัจจุบันนี้ก็มีความคิดหลายๆ อย่าง เราเป็นครู เราแค่สอนแล้วก็ฝึกนักเรียนไปแสดงงานต่างๆ ที่นี้เราก็มามองดูตัวเอง คิดว่าเราน่าจะทำได้มากกว่านี้ เราน่าจะได้พูดคุยกับนักเรียน ได้ให้ความรู้อื่นๆ กับเขา มากกว่านี้ อย่างน้อยก็เป็นวิทยาทาน”

จุดเปลี่ยนสู่การเป็น “ผู้พิทักษ์เด็ก”

จากครูนาฏศิลป์ ต่อมาครูลักขณาได้มาเป็นหัวหน้าฝ่ายปกครอง ซึ่งมีหน้าที่ดูแลความประพฤติของนักเรียนโดยตรง ทำให้

ได้รับทราบปัญหาของเด็กๆ โดยเฉพาะเด็กที่มีปัญหาด้านพฤติกรรม และ “เด็กชายเอ” (นามสมมติ) ก็เป็นหนึ่งในจำนวนนั้น

“จุดเปลี่ยนครั้งแรกก็คงตอนทำงานเป็นหัวหน้าฝ่ายบริการ และพอมาปัจจุบันได้เป็นหัวหน้าฝ่ายปกครอง ส่วนมากก็จะได้พบเด็กในกลุ่มเสี่ยง จุดพลิกผันก็คือว่าจะมีนักเรียนที่เป็นกลุ่มเสี่ยงที่เรารู้จักว่าเป็นใครบ้าง ซึ่งเด็กกลุ่มเสี่ยงนี้ เราจะมีหนังสือไปถึงผู้ปกครอง เชิญนักเรียนและผู้ปกครองมาที่โรงเรียนแล้วเราก็จะได้พบกับผู้ปกครองที่หลากหลาย ก็พบว่ามันมีเรื่องราวมากมายหลายอย่างเลย มันเป็นจุดหนึ่งที่ทำให้เราต้องมานึกถึงเด็กนักเรียนของเราว่า ทำไมเขาจะต้องเป็นแบบนี้ ทำไมต้องมาอยู่ในภาวะเสี่ยงแบบนี้ เนื่องจากสาเหตุอะไร เขามีภูมิหลังอะไรไหม แล้วก็ได้พบปะกับผู้ปกครองหลายๆ คน ที่มาพูดคุยด้วยมีผู้ปกครองนักเรียนคนหนึ่ง ขอยกตัวอย่างว่าเป็นเด็กชายเอ พ่อเขามานั่งร้องไห้คร่ำครวญกับเราตลอดว่า ทำไมผมถึงเป็นแบบนี้ก็ไม่รู้ครับอาจารย์ เชิญมาโรงเรียนทีไรก็มีแต่เรื่องมีหนังสือไปที่บ้าน ก็มีแต่เรื่องลูกติดยาบ้าง ลูกโดดเรียนบ้าง ผมหนักใจมาก ชีวิตผมทำไมเป็นแบบนี้ ผมมีกรรมอะไร ผมมีลูกชายคนเดียวก็ต้องมาพบปัญหาแบบนี้ จนแก่เล่าให้ฟังว่า เมื่อก่อนแกเป็น อ.ส. ต้องทำหน้าที่กับตำรวจเพื่อไปจับยาบ้า ทำไมตอนนี้ต้องมาเป็นลูกชายของแกเอง รู้สึกว่ามันเป็นเวรกรรมอะไรของเขาหรือเปล่า ดิฉันเองก็จะคอยลอบลอบผู้ปกครองคนนี้ตลอดว่าใจเย็นๆ อย่าคิดมาก เดี่ยวโรงเรียน

เราจะดูแลลูกของท่านเป็นอย่างดี ซึ่งการที่เชิญมาไม่ใช่ว่าตำหนิ แต่เชิญมาเพื่อให้ท่านมาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของลูก ให้เขาก้าวไปในทางที่ถูกที่ควร และพัฒนาตัวเองให้ดียิ่งขึ้น”

ปณิธานในใจของคนเป็นครู

คือช่วยลูกศิษย์ให้พ้นจากมุมมืด

เบื้องหลังพฤติกรรมของเด็กที่มีปัญหาล้วนมีสาเหตุเสมอ แต่จะมีใครเข้าไปช่วยค้นหาและแก้ไขพฤติกรรมเหล่านั้นได้ นอกจากครอบครัวและครูที่อยู่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด ในฐานะครูฝ่ายปกครอง ครูลักษณะได้พยายามค้นหาว่าอะไรคือสาเหตุของปัญหา และในที่สุดก็ได้พบ...

“ดิฉันพูดได้อย่างเต็มปากและเต็มภาคภูมิเลย คือตอนได้มาอยู่ฝ่ายปกครอง ดิฉันก็ได้ไปอบรมกับมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก แล้วก็ได้รับความรู้หลายๆ อย่างไม่ว่าจะเป็นทางจิตวิทยาในการพูดกับผู้ปกครอง หรือในการพูดกับนักเรียน พอได้รับความรู้เพิ่มพูนขึ้น หลายๆ ครั้งที่น่าจะความรู้ในการอบรมมาประยุกต์ใช้กับประสบการณ์จริงกับเด็กๆ ที่มีปัญหา ดิฉันตั้งปณิธานกับตัวเองไว้ในใจเลยว่า จะต้องช่วยเด็กคนนี้ให้พ้นจากกลุ่มเสี่ยงนี้ พ้นจากมุมมืดของเขาให้ได้ และจะต้องรู้ให้ได้ว่า ทำไมเขาจะต้องเป็นแบบนี้

แล้วดิฉันก็รู้จริงๆ เนื่องจากว่าดิฉันจะไปอบรมแล้ว จะต้องนำเด็กชายเอมาเป็นเคสให้ได้ ดิฉันก็ลงไปหาผู้ปกครองที่บ้าน รู้ไหมคะว่าผู้ปกครองเขาน่าสงสารมาก

ทำหน้าที่เป็นยามรักษาความปลอดภัยตามบริษัท ได้เงินเดือนก็น้อย ที่นี่ยังเป็นหลังเล็ก ๆ แล้วก็อยู่กับลูกชายเพียงลำพัง แต่ละวันส่งลูกมาเรียน เงินก็ไม่มีจะเลี้ยงลูก แต่พอเฝ้าว่าโรงเรียนในสังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัดจะมีค่าธรรมเนียม มีค่าน้ำอาหารกลางวัน แล้วก็เสื้อผ้า ชุดนักเรียน ชุดกีฬา รองเท้า ฟรีทุกอย่าง ผู้ปกครองก็เลยบอกว่าไปให้โรงเรียนหนองโนนี่แหละ พอได้ฟังจากผู้ปกครอง ดิฉันก็อบุ่นใจภาคภูมิใจว่าผู้ปกครองส่งลูกมาเรียนกับโรงเรียนเรา ที่นี้ผู้ปกครองก็เล่าให้ฟังว่า ตอนคลอดเด็กชายเอ แม่เขาตั้งท้องมา 9 เดือน พอถึงตอนคลอด แม่เขายังไม่ได้ลืมตาดูลูก ลูกก็ยังไม่ลืมตาเห็นแม่ แม่เขาก็เสียชีวิตก็เลยเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่เด็กมีความรู้สึกลัวว่าเขาเกิดมาแล้วเขาทำให้แม่ตัวเองต้องตาย แล้วพอเขาก็ตั้งใจว่า ชีวิตแม่ถึงจะเสียไปแต่เขาจะต้องดูแลเลี้ยงดูลูกคนนี้ได้ดีที่สุดเหมือนกับดวงตา ดวงใจ เพราะเขาเป็นตัวแทนของแม่ที่ยังมีชีวิตอยู่ พ่อจะต้องพุ่มพักเลี้ยงดูเด็กคนนี้จนเติบโตใหญ่ให้ได้

แต่พอเฝ้าว่ามันไม่ได้เป็นอย่างที่คาดการณ์ พอลูกมาโรงเรียน ก็จะมีแต่จดหมายจากโรงเรียนไปเรื่อยๆ ว่าลูกของคุณติดยา จะต้องมาเข้าประชุมกับผู้ปกครอง กับครูฝ่ายปกครอง จนแกล้งมาร้องไห้กับดิฉันว่าทำไมผมถึงเป็นแบบนี้ ชีวิตผมถึงขนาดมีลูก ลูกก็ยังมาเป็นแบบนี้ แล้วผมจะอยู่ได้อย่างไร แม้แต่เงินจะลำพังใช้จ่ายในแต่ละวัน ผมก็ยังไม่มีแล้ว ลูกผมยังมาเป็นแบบนี้อีก ผมจะอยู่ในสังคมนี้

ได้อย่างไร ดิฉันก็จะปลอบแกตลอด ทุกครั้งที่แกมาโรงเรียน ดิฉันบอกว่าจะช่วยลูกของคุณพ่อออกมาจากภาวะเสี่ยงตรงนั้นเอง ดิฉันฟังแบบนี้ก็สงสารคุณพ่อเหมือนกัน เพราะฉะนั้นเราจะต้องร่วมมือร่วมใจกันทำให้ลูกชายของเราคนนี้เป็นคนขึ้นมา แล้วก็เป็นคนดีในสังคม มีทักษะชีวิตที่ดีขึ้นให้ได้”

จากมุมมืดสู่แสงสว่าง

ด้วยความเมตตาของครูผู้พิทักษ์เด็ก

การได้เข้าร่วมอบรมกับมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก ทำให้ครูลักขณาได้เรียนรู้ถึงวิธีการต่างๆ ในการแก้ไขปัญหา แต่องค์ความรู้ที่มีเพียงอย่างเดียวก็ไม่สามารถช่วยเด็กได้อย่างแท้จริง หากปราศจากความเมตตาจากครูณาที่มาจากหัวใจ และนั่นคงเป็นสิ่งที่เด็กชายเอสัมผัสได้จากหัวใจของเขาเองเช่นกัน

“เด็กชายเอเป็นคนที่ประทับใจมาก เนื่องจากว่าตั้งแต่ตอนต้นๆ เด็กชายเอเป็นนักเรียนชายคนหนึ่งที่อาจารย์ในโรงเรียนจะไม่ยอมรับเขา เรียนวิชาไหนอาจารย์ก็จะบ่นว่าเด็กไม่เข้าห้องเรียนอีกแล้ว ไปสูบบุหรี่ หลังห้องน้ำ ก็มาแจ้งฝ่ายปกครองว่าเด็กติดยาบ้า มีการเสพยาในโรงเรียน อยู่ในห้องน้ำ ดิฉันเลยขอบคุณอาจารย์ในโรงเรียนที่มาเตือน ซึ่งทำให้ดิฉันต้องมีการตามเด็กคนนี้ แล้วผอ.บอกว่าพอมีหลายๆ ท่านมาแจ้งเรา เลยเกิดการตรวจสอบสืบสวนขึ้นมา เราก็ได้เรียกเด็กเพื่อมาตรวจสอบสืบสวน ผลออกมาคือเด็กมีปัญสาวะสိมนว่ ดิฉันก็เลยเรียกเด็กมาพูดว่า ลูกพร้อมที่จะกลับ

ตัวกลับใจได้ไหม ครั้งแรกเราก็คูยกับเด็ก เด็กก็มีสายตาที่บ่งบอกเหมือนว่าจะหยุด แต่ครั้งต่อไปเขายังทำอีกหลายครั้ง แต่ยังไม่ถึงขั้นเอาไปบำบัด ต้องตรวจทุก 15 วัน พอ 15 วัน ตรวจเจอ ก็ต้องตรวจอีก หลังจาก 15 วัน ครั้งที่สองก็เจออีก จนดิฉันบอกว่า ครูมันใจว่าเธอจะเป็นเด็กดี เธอจะคืนกลับสภาพเดิม ช่วยครูได้ไหม ครูสอนนาฏศิลป์เอมีความเก่งในเรื่องเครื่องเสียง ใช้ไหมลูก มาช่วยคุณแม่ได้ไหม เอาอย่างนี้นะ ถ้าคุณแม่มีการซ้อมนาฏศิลป์ เธอต้องมาเปิดเทปให้คุณแม่ ถ้าไม่มีเอ รับรองแม่ไม่ได้ซ้อม เพราะเอเป็นคนเดียวที่จะช่วยแม่ได้ เขาก็เลยมีความรู้สึกว่าเขาเป็นคนเดียวที่จะช่วยนาฏศิลป์ได้ ช่วยครูได้ เด็กชายเอก็จะมาช่วยครูตลอด พอมีการซ้อมไปเรื่อยๆ เด็กก็มีความมั่นใจ

มากขึ้น จากที่เขาเคยโดดเรียน หนีเรียน แต่เขาจะต้องมาเปิดเพลงให้คุณครูลักขณา โดยคุณครูก็จะบอกอาจารย์ทุกท่านว่า เด็กได้มาช่วยงานของคุณครูลักขณานะ ถ้าหายไปคุณครูลักขณาจะรับผิดชอบ เพราะได้ดูแลเด็กชายคนนี้เป็นอย่างดีแล้วก็จะแจ้งในที่ประชุมให้ทราบว่าเด็กชายเอเป็นเด็กที่อาจารย์ลักขณาเอามาเป็นเคส

มีครั้งหนึ่งในการแสดงประเพณีบุญบั้งไฟของหมู่บ้าน เด็กก็ทำหน้าที่เป็นอย่างดีในการเปิดเทป เราก็ร่ายอยู่สองจุด พอมาถึงจุดที่สาม เทปเกิดไม่ดังไม่รู้เกิดด้วยสาเหตุอะไรก็ไม่ทราบ นางรำก็ต้องหยุดรำ เราก็แก้ปัญหาโดยให้หยุดไปก่อนเพราะไม่มีเสียง แต่มีอาจารย์ฝ่ายโสตท่านหนึ่งร้องขึ้นมาเสียงดังเลยบอกว่า มึงออกไปไกลๆ เดียวนี้ เป็นเพราะมึงนี่เองทำให้เครื่องเสียงพัง ประชาชนจำนวนมากที่อยู่ในงานรวมทั้งนางรำแล้วก็ครูทั้งโรงเรียนที่อยู่ในจุดนั้นได้ยินเป็นเสียงเดียวกันว่า อาจารย์ท่านนี้ร้องตะโกนด่าเด็กชายเอ เหมือนว่าเขาเสียหน้าที่เครื่องเสียงดับแต่เขามาลงที่เด็ก ดิฉัน

ก็มีความรู้สึกทדהใจว่าตายแล้วลูกชายดิฉันโดนอีกแล้ว เด็กก็หนีออกมาจากจุดนั้นทันที ดิฉันก็เลย...โอ้ยตายแล้ว เดียววันจันทร์โรงเรียนเปิดต้องเรียกเด็กมาคุย เผอิญว่าพอเครื่องเสียงดังเด็กก็กลับมาเหมือนเดิม แต่เขาไม่กล้าเข้าใกล้รถ เราก็เลยยังไม่เรียกมาพูดคุย เพราะว่ายังอยู่ในภาวะวิกฤติ จนงานสำเร็จลุล่วงไป

พอโรงเรียนเปิดดิฉันเลยได้เรียกเด็กชายเอ มาคุย เด็กก็ไววายว่าผมจะไม่ทำเครื่องเสียงอีกแล้วครับ คุณครูถามว่าทำไมละลูก ไม่ครับ... ผมอายุคน อาจารย์ไม่น่าพูดแบบนั้น มันไม่ใช่ความผิดของผม ผมไม่ได้ทำอะไรเลย แต่ไฟมันดับ เอาอย่างนี้นะลูก คิดถึงหน้าคุณแม่ นะคุณแม่บอกเอแล้วใช่ไหมว่าถ้าไม่มีเอคุณแม่ก็จะไม่มีใครเปิดเพลงนาฏศิลป์ น้องนาฏศิลป์

ก็จะต้องถามว่าพี่เอไปไหน ทำไมไม่มาเปิดเพลง
ถ้ายังรักการใช้เครื่องเสียง ยังรักที่จะช่วยแม่
อาจจะต้องคิดใหม่ ลองคิดดูใหม่นะ ถ้าอย่างไรร
ค่อยมาหาคุณแม่อีกทีก็แล้วกัน จนผ่านไปได้
3 วัน เด็กก็กลับมา แล้วบอกว่าผมจะเปิดเครื่องเสียง
ให้คุณแม่เหมือนเดิม ผมจะไม่เอาอันนั้นเป็น
ประเด็น เพราะสิ่งที่ผมรักที่สุดก็คือการเปิด
เครื่องเสียง และต่อจากนั้นมาทุกวันเสาร์ –
อาทิตย์ เด็กชายเอจะไปช่วยงานที่ร้านเครื่องเสียง
ในอำเภอ ไปช่วยเขาซ่อมค่ะ แล้วพอเขาได้เงิน
มาครั้งแรก 3,000 บาท ในการซ่อมเครื่องเสียง
เขาก็เอาเงินตรงนั้นไปให้พ่อซึ่งพ่อเขาก็มีรายได้น้อย
รู้ไหมคะว่า น้ำตาของพ่อเด็ก ไหลออกมา
แล้วก็กอดลูก บอกว่าได้ใช้เงิน 3,000 กับลูกที่
เขาเคยดูถูกกันว่า ลูกผมเป็นเด็กไม่ดี แต่เรื่อง
กลับตาลปัตรว่าเด็กชายเอกลายเป็นเด็กชายที่
น่ารัก แล้วก็หารายได้ไปช่วยพ่อที่มีรายได้น้อย
นั่นก็คือกำลังใจของทั้งพ่อและลูกที่จะยืนหยัด
อยู่ต่อไปได้ค่ะ”

“คนดีของแม่”

ที่สุดของรางวัลแห่งความภาคภูมิใจ

จากวันนั้นเป็นต้นมา ชีวิตของเด็กชายเอ
ก็ค่อยๆ ถอยออกมาจากมุมมืด จากการที่ได้
มองเห็นคุณค่าในตัวเอง และการได้รับความ
เมตตาของครูที่เขาเรียกว่า “แม่” และนั่นเป็น
สิ่งที่ยิ่งกว่าความชื่นใจ ความภาคภูมิใจของ
ครูลักษณ์

“สิ่งที่ทำให้ดิฉันมีพลังมากก็คือ ทุก
สิ่งทุกอย่างที่ดิฉันได้ตั้งปณิธานเอาไว้ว่าดิฉัน

จะช่วยเด็กชายเอให้ขึ้นมาจากบ่วงที่เป็นมุมมืด
ของเขา ดิฉันถือว่าได้ทำสำเร็จ ภาคภูมิใจที่
ได้ทำเพื่อเด็กคนหนึ่งที่เขาจะเสียอนาคต แต่
เดี๋ยวนี้เขากลับกลายเป็นคนดีที่สังคมยอมรับ
อาจารย์ทุกท่านในโรงเรียนพูดเป็นเสียงเดียวกัน
ว่าเด็กชายเอที่เป็นเด็กเกเรติดยา สูบบุหรี่ แต่
เดี๋ยวนี้สะอาดสะอาด ช่วยงานคุณครู เดินไป
ไหนมาไหนมีจิตอาสา ช่วยอาจารย์ทุกท่าน แล้ว
ก็ถามทุกครั้งว่าอาจารย์ให้ผมช่วยอะไรไหมครับ
กิจกรรมในโรงเรียนทุกอย่างเด็กก็จะรีบทำ
ไม่ว่าจะกวาดหอประชุมในตอนเช้าก่อนเข้าแถว
หอประชุมต่าง ๆ เป็นประชาสัมพันธ์เปิดเทป
เปิดเครื่องเสียง เด็กจะมีบทบาทมากและที่ดิฉัน
ภาคภูมิใจที่สุดคืองานไหว้ครูที่ผ่านมากับงาน
วันแม่ ทั้งสองงานนี้ดิฉันจะนั่งอยู่ในหอประชุม
แล้วเด็กชายเอก็กลานมาราบที่เท้าของดิฉัน
แล้วบอกว่า คุณแม่ครับ ถ้าชีวิตของผมไม่มี
คุณแม่ ชีวิตของผมก็คงไม่มีวันนี้ ดิฉันก็ลูบหัว
เขาแล้ว ก็ขอกอดเขาด้วยความอบอุ่น ร้องไห้กัน
ทั้งแม่ทั้งลูก แล้วดิฉันก็พูดคำหนึ่งว่า ‘ถ้าไม่มีเอ
แม้ก็คงไม่มีวันนี้เหมือนกันลูก แม่ประทับใจ
และภูมิใจที่แม่สามารถทำให้เอเป็นเอในวันนี้
ได้และลูกจะต้องเป็นคนดีของแม่ตลอดไปนะ
ลูกนะ”

“ทุกคนทุกชีวิตในโลกของเรา ล้วนแล้วแต่มี
ความรับผิดชอบร่วมกัน”

ความในใจของ “ครูผู้พิทักษ์เด็ก”

การที่ได้เห็นเด็กคนหนึ่งเดินออกจาก
มุมมืดในชีวิตของเขาด้วยความตั้งใจของเขา

เอง โดยปราศจากการบังคับ กลายเป็นพลังอันมหาศาลที่ทำให้ครูรักขานามุ่งมั่นในการทำงานในฐานะผู้พิทักษ์เด็กต่อไปอย่างไม่ย่อท้อ และพร้อมจะส่งผ่านพลังนี้แก่คนทั่วไปที่พร้อมจะมาทำหน้าที่ “ผู้พิทักษ์เด็ก” ร่วมกัน

“พูดถึงผู้พิทักษ์เด็ก เราจะต้องมีหลายๆ ส่วนที่ช่วยกันดูแลเด็ก โดยเฉพาะสถาบันครอบครัว จะเป็นสถาบันแรกที่พึงระวัง พึ่งสังเกตและพึงดูแลลูกหลานของเรา อันที่สองก็คือชุมชนที่เด็กอยู่ด้วย ไม่ว่าจะเป็นสิ่งแวดล้อมเพื่อน หรือผู้ใหญ่ในสังคม จะต้องเป็นตัวอย่างที่ดี แล้วต้องมีการสอดส่องดูแลเป็นอย่างดีในเด็กกลุ่มนี้

อันที่สามคือโรงเรียน เพราะครูและโรงเรียนสามารถดูแลนักเรียนได้ภายใน 8 ชั่วโมงของวันนั้น ๆ แต่ถ้าเด็กออกไปจากโรงเรียน เขาก็จะมีชีวิตของเขาเอง เพราะฉะนั้นเราจะต้องปลูกฝังให้เขาอยู่ได้ด้วยตัวของเขาเองและให้เขามีการตัดสินใจว่าสิ่งไหนดีและไม่ดี ให้เขาตัดสินใจได้ถูก แล้วเขาก็ใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข

... คิดฉันทึกถึงเด็กที่ขณะนี้มียูเอชที่เป็นเหมือนเด็กชายเอ ซึ่งเราอย่าเพิ่งไปมองและตีค่าของเด็ก เราต้องดูถึงพื้นฐานและเราจะต้องดูพฤติกรรมของเขา อย่าเพิ่งไปตัดสิน เราต้องมองถึงพื้นฐานในครอบครัวของเขาว่าที่เขาแสดงพฤติกรรมออกมาหลายๆ อย่าง มันจะต้องมีสาเหตุ ต้องมีเรื่องข้างหลัง เราจะต้องดูแลเด็กกลุ่มนี้ให้ดีที่สุดเป็นรายบุคคลด้วยค่ะ ถ้าเรามองเห็นเด็กดีกว่าคนที่เกรเร เราก็ต้องเจาะไปที่ละคนๆ เป็นรายบุคคลว่าที่เขาเป็น

แบบนี้เพราะอะไร เราถึงจะสามารถแก้ปมตัวนั้นให้เขาได้ และดิฉันมั่นใจว่าถ้าเราลงมือเด็กกลุ่มนี้จริง ๆ เขาจะเป็นคนที่น่ารัก ถ้าเรารู้ปมเขาแล้วสามารถคลายปมให้เขาได้แล้ว เราจะต้องยับยั้งในการที่จะก้าวต่อไปในการที่จะทำความคิดและทำเพื่อเด็กกลุ่มนี้ให้ได้

และขอฝากถึงคนในสังคมทั่วไปนะคะ เมื่อเราเห็นเด็กกลุ่มนี้หรือเห็นเด็กที่มีภาวะเสี่ยง เราอย่าเพิกเฉย ทุกคนทุกชีวิตในโลกของเรา ล้วนแล้วแต่มีความรับผิดชอบร่วมกัน เมื่อท่านเห็นสิ่งที่ไม่ดี หรือเราเป็นผู้ใหญ่สามารถตักเตือนเด็กได้ เราก็ตีเตือนไปเถอะค่ะ เด็กเขามีสิทธิในตัวของเขาอยู่แล้ว คนเราก็มีทั้งดีและไม่ดี ถ้าเรตักเตือนบ่อยๆ เขาเห็นเราย้ำเราเตือนบ่อยๆ วันหนึ่งเขาอาจจะดีขึ้น เพราะอย่างน้อยก็มีคนๆหนึ่งที่ห่วงใยเขา ท่านอาจจะเป็นคนๆนั้นก็ได้”

อนุชิต อุปแก้ว

ครู-ผู้ฝึกทักษะเด็ก

โบนั้ไม่เรีวท้งไป สู่การสร้งว้นเบเซ้งบวค

“ถ้าพูดถึงผู้พิทักษ์เด็ก ครูน่าจะเป็น
ผู้พิทักษ์เด็กได้ดี เพราะว่าครูเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิด
กับเด็ก แล้วก็สามารถเข้าใจพฤติกรรม เข้าใจ
ปัญหา เข้าใจความต้องการของเด็กได้ดี”
แน่นอนว่าผู้พูดประโยคนี้คือครู ผู้ซึ่งเข้าใจ
บทบาทหน้าที่ของความเป็นครูดีว่า หาก
มีปัญหาเกิดขึ้นกับลูกศิษย์แล้ว นอกจาก
ครอบครัวยัง ผู้ที่จะมีส่วนช่วยแก้ไขให้แก่เด็กได้
เป็นอันดับต้นๆก็คือ “ครู”

ด้วยจิตสำนึกของความเป็นครูที่
ไม่เพียงแต่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่
เด็กๆเท่านั้น แต่ภาระหน้าที่อย่างหนึ่งคือ
ต้องคุ้มครองดูแลลูกศิษย์ด้วย ทำให้อาจารย์
อนุชิต อุปแก้ว ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคูขาด
(สถิตอุปถัมภ์) จังหวัดขอนแก่น ได้เข้าร่วมเป็น
“ผู้พิทักษ์เด็ก” กับมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก
และยังเป็นประธานเครือข่ายโรงเรียนคุ้มครอง
เด็กภาคอีสาน คอยขับเคลื่อนให้โรงเรียนใน
ภาคอีสานมีการดำเนินงานโรงเรียนคุ้มครอง
เด็ก เพื่อให้เด็กๆได้ใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียนอย่าง
ปลอดภัย

อาจารย์อนุชิตเป็นตัวอย่างของ
“ผู้พิทักษ์เด็ก” ที่ได้ทำงานด้านเด็กมานานแล้ว
ตั้งแต่เมื่อครั้งที่ยังไม่ได้เป็นผู้บริหารโรงเรียน
เหมือนในปัจจุบัน โดยได้เคยเข้าร่วมโครงการ
‘โรงเรียนเพื่อนเด็ก’ ของ UNICEF และเป็นครู
ที่ทำงานประสานกับโครงการมาโดยตลอด
จนกระทั่งเมื่อเกิดโครงการโรงเรียนคุ้มครอง
เด็กขึ้น โรงเรียนบ้านคูขาดจึงได้เข้าสู่โครงการ
โรงเรียนคุ้มครองเด็กตั้งแต่รุ่นแรกจนถึงปัจจุบัน

โดยอาจารย์อนุชิตเป็นผู้ที่พยายามผลักดันให้
เกิดระบบคุ้มครองเด็กภายในโรงเรียนให้เป็น
ไปตามมาตรฐานโรงเรียนคุ้มครองเด็ก คือ
มีการสร้างระบบความปลอดภัยในโรงเรียน
ทั้งด้านกายภาพและบุคคล มีการเฝ้าระวังและ
ช่วยเหลือเด็ก มีการประสานกับหน่วยงาน
ภายนอก ทีมสหวิชาชีพเพื่อช่วยเด็กอย่างเต็มที่
เมื่อเกิดปัญหาขึ้น

แต่ก่อนจะมาเป็นผู้พิทักษ์เด็กอย่าง
ในปัจจุบัน อาจารย์อนุชิตก็เป็นคนหนึ่งที่เคยใช้
“ไม้เรียว” เป็นเครื่องมือแก้ปัญหามาก่อน

“ชีวิตการเป็นครูของผมเริ่มต้นจากการ
เป็นครูพลศึกษา แล้วก็ไปเป็นครูฝ่ายปกครอง
ในตอนแรกการเป็นครูฝ่ายปกครองต้องสู้รบ
ตบมือกับเด็กนักเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนมัธยม
ที่ใช้ไม้เรียวเป็นหลักในการควบคุมนักเรียน
แต่ปัจจุบันค้นพบแล้วว่าไม้เรียวอย่างเดียว
ไม่สามารถช่วยให้เด็กอยู่ในระเบียบวินัยได้
จึงเกิดการเปลี่ยนรูปแบบมาใช้การเข้าถึงการแก้
ปัญหา โดยการรู้จักต้นตอของปัญหาจริงๆ และ
ใช้ความเป็นกันเองในการแก้ปัญหา”

เมื่อพบว่าไม้เรียวเป็นเครื่องมือที่ใช้ไม่ได้
ผลในระยะยาวของการแก้ปัญหา อาจารย์หนุ่ม
ไฟแรงจึงโยนไม้เรียวทิ้งไป หันมาสนใจเรื่องของ
การสร้างวินัยเชิงบวกในโรงเรียนคุ้มครองเด็ก
ซึ่งเชื่อว่าจะเป็นการแก้ปัญหาได้ดีกว่า แล้วก็
เป็นเช่นนั้นจริงๆ

โยนไม้เรียวทิ้งไป สู่การสร้างวินัยเชิงบวก

“ในการที่เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน

บ้านคูขาด (สถิติอุบลรัตน์) ซึ่งเป็นโรงเรียนในเครือข่ายคุ้มครองเด็ก เราเล็งเห็นว่าเด็กเป็นส่วนสำคัญที่เราต้องให้การดูแล โดยเฉพาะเรื่องของการใช้วินัยเชิงบวกเข้ามาดูแลเด็ก แล้วสิ่งที่จะต้องเลิกในโรงเรียนคุ้มครองเด็กคือการใช้ไม้เรียว ซึ่งเป็นการใช้ความรุนแรง เราต้องใช้วินัยเชิงบวก ใช้ความไว้น้อมใจใจทำให้เด็กเห็นว่าครูสามารถช่วยเหลือแก้ไขปัญหาเขาได้จริงๆ และที่สำคัญครูจะต้องประสานความร่วมมือกับทางผู้ปกครองในการแก้ไขปัญหาร่วมกันเพื่อให้เด็กทุกคนสามารถรอดพ้นกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้

จริงๆ แล้ว วินัยเชิงบวกมันเป็นสิ่งที่คนจะยอมรับได้ยาก แต่ถ้าคนที่ทำงานอยู่ตรงนี้จริงๆ จะเห็นว่าการใช้วินัยเชิงบวกมันส่งผลต่อเนื่องระยะยาว โดยเฉพาะในห้องเรียน จากคุณครูจะยาวไปถึงผู้ปกครอง ถ้าผู้ปกครองอยู่ที่บ้านและใช้วินัยเชิงบวกกับเด็ก เด็กที่เติบโตมาในครอบครัวที่ใช้วินัยเชิงบวก ไม่ใช่ความรุนแรง

ก็จะโตขึ้นเป็นคนที่ไม่ใช้ความรุนแรงในอนาคต อันนี้ผมยืนยันได้ชัดเจนว่าวินัยเชิงบวกมีความสำคัญแล้วก็น่าจะเป็นสิ่งที่ทำให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นคนดีในอนาคตได้

จุดเริ่มต้นมาจากห้องเรียน ในการสร้างวินัยเชิงบวก ครูจะต้องทำความเข้าใจในตัวนักเรียนว่า เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งเรื่องของพฤติกรรม สถิติปัญหา และความสามารถ คุณครูจะต้องมองเห็นความแตกต่างตรงนั้นในเชิงบวก ต้องเข้าใจตรงนี้ก่อนนะครับ จุดที่เราพยายามที่จะทำคือให้ครู มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของ ‘วินัยเชิงบวก’ ให้มากที่สุดถึง 100% เช่น ถ้าหากเด็กคนหนึ่งมีปัญหาอย่าเพิ่งไปสรุปว่าเป็นเพราะครอบครัวหรือเพราะอะไร? ไม่ต้องไปมองเชิงนั้น แต่ต้องพยายามเรียนรู้เด็กและใช้กระบวนการในเรื่องของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล ดูว่าเด็กมีปัญหาระยะอะไร? เรื่องครอบครัวไหม? เราจะมีวิธีการอย่างไรที่จะปรับแก้ไขพฤติกรรมของเขา ซึ่งเราก็จะมีกระบวนการ ครูก็จะมีกลุ่มเครือข่ายที่จะเอาปัญหาของเด็กแต่ละคนที่พบมาร่วมคุยกัน มากกกันในวงนั้น เพื่อที่จะหาทางออกร่วมกันครับ”

โครงการโรงเรียนคุ้มครองเด็ก ร่วมกันสร้างความปลอดภัยให้แก่เด็ก

มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการสร้างความปลอดภัยให้กับเด็กจึงได้ริเริ่มโครงการโรงเรียนคุ้มครองเด็กขึ้นในปี 2546 โดยมุ่งเน้นการ

พัฒนาให้คุณครูในโรงเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจในการสร้างระบบความปลอดภัยในโรงเรียน โดยให้คุณครูได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกป้อง คู้มครอง ช่วยเหลือ สอดส่องดูแลและเฝ้าระวังเด็กให้ปลอดภัยจากอันตรายต่างๆ ในโรงเรียน ทั้งในด้านตัวบุคคลและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในโรงเรียน โดยให้โรงเรียนได้ร่วมมือกับหน่วยงานในพื้นที่ ชุมชนและผู้ปกครองของเด็กนักเรียนในการร่วมกันสร้างความปลอดภัยให้แก่เด็ก

ทั้งนี้โรงเรียนบ้านคูขาดฯ เป็นโรงเรียนในโครงการโรงเรียนคู้มครองเด็ก และได้ดำเนินกิจกรรมภายใต้แนวทางตามมาตรฐานโรงเรียนคู้มครองเด็กอย่างต่อเนื่องในรุ่นแรกๆ เมื่ออาจารย์อนุชิตได้ย้ายมาเป็นผู้บริหารที่โรงเรียนบ้านคูขาด และได้ทำความเข้าใจว่าแนวทางของโรงเรียนคู้มครองเด็กมีความเป็นมาอย่างไร พอได้ศึกษาข้อมูลและแนวทางก็เห็นว่าเป็นประโยชน์ ซึ่งในการดำเนินงานที่ผ่านมา ได้เกิดผลที่เป็นรูปธรรม จึงได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินแนวทางของโรงเรียนคู้มครองเด็กอย่างเคร่งครัด

“เราได้นำเอามาตรฐานของโรงเรียนคู้มครองเด็กเป็นตัวจับในการดำเนินการ ซึ่งจุดหลักๆ คือ เน้นในเรื่องความปลอดภัย ซึ่งมาตรฐานหลักๆ ของโรงเรียนคู้มครองเด็ก จะมีอยู่ 3 มาตรฐานหลัก คือ 1. นักเรียนต้องมีความปลอดภัย ปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ จากบุคคลที่อาจจะก่อให้เกิดอันตรายต่อนักเรียนในโรงเรียนของเรา 2. นักเรียนได้รับ

การเฝ้าระวัง ดูแล ช่วยเหลือ การคู้มครองให้ปลอดภัยทั้งภายในโรงเรียนและนอกโรงเรียน 3. โรงเรียนจะต้องประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับชุมชน กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานของโรงเรียนคู้มครองเด็ก

ยกตัวอย่างอย่างเรื่องการรักษาความปลอดภัยให้แก่เด็ก ด้วยความที่โรงเรียนของเรามีพื้นที่ไม่กว้างมาก มีรั้วรอบขอบชิด ครูกับผู้ปกครองก็รู้จักมักคุ้นกัน เพราะเป็นโรงเรียนในเขตชุมชน แต่ถ้ามีบุคคลภายนอกเข้ามา คุณครูก็จะรู้ทันที กระบวนการเราจะมีครูเวรสัปดาห์ ครูผู้ดูแล มีนักการคอยดูแล เราจะให้ความสำคัญกับเรื่องพวกนี้ และมีขั้นตอนกระบวนการ แม้แต่ผู้ปกครองเอง ถ้าเข้ามาในบริเวณโรงเรียน ถึงแม้เราจะรู้ว่าเป็นผู้ปกครอง ก็ไม่สามารถตรงเข้าไปถึงตัวเด็ก เช่น ต้องการจะมาหาลูกชาย หรือลูกสาวชั้น ป.4 ป.5 เป็นต้น จะไม่มีสิทธิ์ขึ้นไปหาเด็กถึงชั้นเรียนได้เลย จะต้องมารออยู่ตรงจุดที่เราจัดไว้ให้ ต้องติดต่อประชาสัมพันธ์และลงแจ้งไว้ว่าต้องการพบใคร ด้วยเหตุอะไร หรือถ้าเป็นบุคคลภายนอกจะต้องมีการสกรีนว่าเป็นบุคคลที่พึงประสงค์หรือไม่ พฤติกรรมทำทางมีพิรุณไหม? แม้กระทั่งรถ ก็ต้องให้อยู่จอดอยู่ในจุดที่เป็นสัดส่วนสำหรับผู้มาติดต่อราชการเท่านั้น และต้องได้รับอนุญาตก่อนถึงจะสามารถไปติดต่อตามชั้นต่างๆ ได้”

...ส่วนปัญหาอื่นๆ เช่น การรังแกกันในโรงเรียน ก็มีอยู่บ้าง แต่ก็ถือว่าไม่ได้รุนแรง ครู

ก็ต้องดูแลอย่างใกล้ชิด และใช้กิจกรรมกลุ่มเข้ามาช่วย ใช้กระบวนการดูแลอย่างใกล้ชิดและให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการดูแลกันเอง ที่เราทำมาอย่างต่อเนื่องก็เป็นสิ่งที่เห็นผลนะครับ ในเรื่องของการป้องกันการรังแกกันในโรงเรียน คือทุกภาคเรียนหรือทุกปีการศึกษา ในแต่ละห้องเรียนจะต้องสร้างข้อตกลงร่วมกันในการที่จะไม่รังแกกัน แต่ละห้องเรียนเขาจะมีข้อตกลงติดไว้หลังห้อง ซึ่งข้อตกลงนี้ ครูไม่ได้เป็นคนตั้งขึ้นมา แต่ครูจะเป็นคนที่รังสรรค์กิจกรรมให้เด็กได้สะท้อนออกมาว่าพฤติกรรมใดที่เราไม่อยากจะเกิดขึ้นในห้องเรียนของเรา เขาจะต้องมาสร้างเงื่อนไขร่วมกัน เช่น ไม่พูดคำหยาบ ไม่ด่าไม่ทะเลาะวิวาท ฯลฯ

กฎนี้ เด็กจะเป็นคนตั้งขึ้นเอง ถ้าเขาตัวเอง เขา ก็จะยอมรับในกติกาที่เขาตัวเอง โดยที่ครูไม่ได้เป็นคนกำหนดนะครับ เงื่อนไขก็ต้องมี ถ้ามีเด็กคนไหนทำ จะมีเงื่อนไขว่าจะมีวิธีการลงโทษหรือปรับปรุงอย่างไร ก็เป็นเงื่อนไขของเขาในชั้นเรียน เมื่อได้ข้อตกลงในแต่ละชั้นเรียนแล้ว ก็นำแต่ละข้อตกลงนั้นมาสรุปในภาพรวม

ออกมาเป็นนโยบายในการป้องกันการรังแกกันในโรงเรียน ตรงไหนที่มีแนวเดียวกันก็จะนำมาสรุปเป็นภาพรวมของนโยบายครับ”

วิธีทำงานของผู้พิทักษ์เด็ก

คำว่า “ผู้พิทักษ์เด็ก” ทำให้รู้สึกถึงฮีโร่ในหนังการ์ตูน แต่แท้จริงแล้วการทำงานของ ผู้พิทักษ์เด็กไม่ได้มีเป้าหมายในการเป็นฮีโร่ แต่เป็นการร่วมมือร่วมใจของเครือข่ายหลายภาคส่วน

“ในเรื่องของผู้พิทักษ์เด็ก หลักๆก็คือ เราจะเน้นในเรื่องของการดูแลในภาพรวมว่า ทำอย่างไรให้เด็กปลอดภัย และอยู่ได้อย่างมีสิทธิเสรีภาพในจุดของเขา ปลอดภัยและไม่โดนละเมิดสิทธิในเรื่องต่างๆ ทั้งภายในโรงเรียน และในบ้าน ซึ่งจริงๆ แล้ว ตอนนี้คุณครูทุกคนก็พยายามทำตัวให้เป็นผู้พิทักษ์เด็ก

ส่วนการอบรมต่างๆ เรามีการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ภายใน 1 ปี เราจะมีการสัมมนาระดับประเทศระหว่างโรงเรียนเครือข่ายโครงการโรงเรียนคุ้มครองเด็ก แต่ละปีก็

จะหยิบยกเอาประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพวกเรา ที่ทันสมัย และเป็นประโยชน์ต่อการนำมาพัฒนางานของโรงเรียนในเครือข่ายเรา ส่วนในระดับภาคก็จะมีการสัมมนาระดับภาค ระหว่างเครือข่ายระดับภาค ทั้งภาคตะวันออก เชียงเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และภาคเหนือ มีการทำงานร่วมกันเป็นภาคีเครือข่ายครับ นอกจากนี้ ในบางเรื่องทางมูลนิธิก็จะจัดกิจกรรมโครงการอบรมเพื่อให้ความรู้แก่ครูเรากี่ส่งครูเข้าไปร่วม เช่น วินัยเชิงบวก เรื่องห้องเรียนครู เรื่องต่างๆ แม้กระทั่ง บางครั้งถ้าหากโรงเรียนสนใจที่จะจัดโครงการต่างๆ มูลนิธิก็สนับสนุน ทั้งวิทยากรและสื่อต่างๆ เช่น เวลาที่เราจะจัดอบรมเรื่อง ‘ตัวฉันเป็นของฉัน’ วิทยากรของมูลนิธิ ก็จะมาช่วยเป็นพี่เลี้ยงร่วมกับทางโรงเรียน

ภาคีเครือข่ายสำคัญมาก โดยเฉพาะที่โรงเรียน ก็จะมีเครือข่ายผู้ปกครองคุ้มครองเด็ก ก็จะมีการประสานเครือข่ายกัน นอกจากนี้ เครือข่ายก็มีการทำงานร่วมกัน วางแผนร่วมกันว่าจะมีการพัฒนาเด็กในเรื่องอะไรบ้างในแต่ละปี นอกจากเครือข่ายผู้ปกครองแล้วก็ยังมีสหวิชาชีพที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบลที่เกี่ยวข้อง เข้ามาร่วมคิดร่วมทำในการแก้ไขปัญหา ทำให้เราไม่รู้สึกโดดเดี่ยว และทำให้เรามีพลังในการแก้ปัญหามากขึ้น และตอนนี้เราขยายผลไปถึงชุมชน ได้พัฒนาไปเป็นชุมชนคุ้มครองเด็กด้วย โดยให้ผู้นำชุมชนเข้ามามีบทบาท มีส่วนร่วม โดยเฉพาะ

แต่ในโรงเรียนแล้ว แต่ชุมชน บ้าน ครอบครัว และสังคม ก็จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับเรื่องตรงนี้ ในตอนนี้เรากำลังทำงานร่วมกันอยู่ และชุมชนก็กำลังเป็น ‘ชุมชนคุ้มครองเด็ก’ แล้วครับ”

“ความภาคภูมิใจ”

รางวัลสูงสุดของผู้พิทักษ์เด็ก

จากประสบการณ์ในฐานะครู และผู้พิทักษ์เด็ก ไม่มีความสำเร็จใดที่จะทำให้อาจารย์อนุชิตภาคภูมิใจได้มากกว่าการได้ช่วยเหลือให้ลูกศิษย์ที่ประสบปัญหา ได้มีชีวิต

ที่ดีขึ้น นั่นคือรางวัลที่มีความหมายที่สุดของการเป็นผู้พิทักษ์เด็ก

“สิ่งที่น่าสนใจและประสบการณ์ในการทำงานการช่วยเหลือเด็ก จะมีอยู่กรณีหนึ่งที่เด็กนักเรียนมีปัญหาที่จะต้องหลุดไปจากวงการศึกษา ซึ่งเราก็ได้ติดตามอยู่ ผมในฐานะผู้อำนวยการแล้วก็คุ้นครูกี่เฝ้าติดตามว่าเด็กมีปัญหาอะไรถึงต้องหยุดเรียนไปโดยไม่สามารถติดต่อได้ ก็ประสานไปทางผู้ปกครองของเด็ก โดยให้ครูที่ปรึกษาติดตามไปเยี่ยมที่บ้านเพื่อสืบค้น

ข้อมูลปัญหาที่พบคือเด็กอยู่กับผู้ปกครอง แต่ไม่มีโอกาสได้พูดคุยกัน ผู้ปกครองไม่ให้ความสำคัญกับลูกเท่าที่ควร เด็กเลยมีปัญหาไม่อยากมาโรงเรียน เมื่อครูที่เข้าไปทำงานตรงนี้ตั้งทีมเข้าไปช่วยเหลือก็พาผู้ปกครองและนักเรียนมาพูดถึงปัญหาที่เกิดขึ้น สุดท้ายก็ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทั้งลูกและผู้ปกครอง ตอนนี้เด็กก็กลับมาเรียนจนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แล้วก็ยังได้รับคำแนะนำให้ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และตอนนี้เด็กกำลังเข้าเรียนต่อในระดับปริญญาตรี ซึ่งสิ่งที่เกิดขึ้นในกระบวนการทั้งหมด เป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจมาก”

“มาร่วมมือร่วมใจกันเป็นผู้พิทักษ์เด็ก”

ดังที่อาจารย์อนุชิตกล่าวแต่ต้นว่า ครูคือผู้พิทักษ์เด็กได้โดยวิชาชีพอยู่แล้ว เพราะอยู่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด และเหตุผลสำคัญในการมาเป็นผู้พิทักษ์เด็กของอาจารย์อนุชิตก็คือการมองเห็นคุณค่าของเด็กๆ ที่แม้จะไม่ใช้ลูก

หลาน แต่เป็นลูกศิษย์ที่จะกลายเป็นกำลังสำคัญของชาติในวันหน้า

“ครูเป็นผู้พิทักษ์เด็กได้ดี โดยเฉพาะครูในเครือข่ายโรงเรียนคุ้มครองเด็ก น่าจะเป็นผู้พิทักษ์เด็กได้อย่างดีเยี่ยม ชุมชนเองก็มีส่วนสำคัญที่สามารถเป็นผู้พิทักษ์เด็กได้ ถ้าเรามีการสร้างเครือข่ายให้องค์ความรู้และประสานความร่วมมือกันก็จะสามารถเป็นผู้พิทักษ์เด็กได้เช่นกัน

อยากให้เห็นว่าเด็กทุกคนมีคุณค่าในตัว แม้เด็กคนนั้นจะไม่ใช้ลูกหลานของเรา แต่ถ้าเราเห็นคุณค่าของเขา มองเห็นอนาคตข้างหน้า เราก็จะให้ความสำคัญกับเด็กทุกคน ที่ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนของเราหรือเด็กคนอื่น ๆ เมื่อเราเห็นความสำคัญแล้วเราก็จะเข้าไปช่วย อยากจะให้ท่านอื่นๆ ได้เข้ามาร่วมมือกันเป็นผู้พิทักษ์เด็กมาช่วยเหลือกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน และแก้ไขปัญหาร่วมกัน ถ้าผู้ใหญ่ทุกคนให้ความสำคัญ ผมเชื่อมั่นว่าปัญหาที่เราเห็นอยู่ว่ามันเกิดขึ้นนั้นก็จะลดน้อยลง ไม่ว่าปัญหาเรื่องการทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกาย การล่องละเมิดทางเพศหรือการถูกล่อลวงไปในเรื่องทางเพศหรือยาเสพติด ผมว่ามันก็จะลดน้อยลง ไม่อยากให้มองปัญหาว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย อยากให้ทุกคนให้ความสำคัญและช่วยกัน ร่วมมือกัน แก้ไขครับ

และสิ่งที่ผมอยากจะฝากไปถึงคุณครูทุกท่าน ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้นำชุมชนให้เห็นความสำคัญในเรื่องของเด็กก็คือ **‘เราสร้างเด็กที่ดีในวันนี้ เพื่อประเทศชาติในวันข้างหน้า’** ขอให้เรามาร่วมมือร่วมใจกันเป็นผู้พิทักษ์เด็กกันครับ”

โสภา วงศ์ใหญ่

ปลัดฯ..ผู้สร้างพลังอันเข้มแข็ง
ของผู้พิทักษ์เด็ก

“พลังอันเข้มแข็ง” เป็นสิ่งที่สามารถส่งต่อและสัมผัสได้จริงๆ หากได้ลองพูดคุยกับ “ปลัดनु” หรือ คุณโสภา วงศ์ใหญ่ อดีตปลัดเทศบาลตำบลสันมะค่า อำเภอบาแดด จังหวัดเชียงราย ผู้ซึ่งมีผลงานโดดเด่นซึ่งเป็นที่รู้จักและยอมรับในพื้นที่ โดยเฉพาะงานด้านเด็กและเยาวชน โดย “ปลัดनु” เป็นแกนนำหลักในการดำเนินการโครงการชุมชนคุ้มครองเด็กและโครงการผู้พิทักษ์เด็ก ที่ใช้กลไกร่วมในตำบลร่วมกับมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

เธอจึงเป็น “ผู้พิทักษ์เด็ก” ที่มีองค์ความรู้ในการทำงานด้านนี้อย่างจริงจังและชัดเจน โดยได้เริ่มต้นการทำงานด้านนี้จาก “โครงการโรงเรียนธรรมชาติ ยุวชน การเมืองการปกครองท้องถิ่น” ที่แม่กรณ์ เมื่อราว 20 ปีที่แล้ว หลังจากนั้นเมื่อมีการตั้งสภาเด็กและเยาวชน ในปี 2549 ก็ได้ทำงานและดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องมาโดยตลอด ทั้งการริเริ่มโครงการและเป็นวิทยากรที่บ้านสันมะค่าแห่งนี้

“มาทำงานที่นี่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2549 เริ่มการทำงานด้วยการดูภารกิจงานทั้งหมดก่อนว่า ในพื้นที่ทำอะไรไปแล้วบ้าง และงานที่กำลังขยายอยู่มีประเด็นใดบ้าง ก็มีเรื่องของประเด็นเด็กและเยาวชน แต่ขณะนั้น

ที่คิดันทำ เป็นเรื่องของความผูกพันระหว่างเด็กและเยาวชนกับผู้ใหญ่ในพื้นที่ ผ่านกิจกรรมที่เรียกว่าการถ่ายทอดภูมิปัญญา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของจักสาน ดนตรี เมื่อปลายปี 2549 ประจวบเหมาะกับการที่สภาพพื้นที่ มีความพร้อมในการตั้งสภาเด็กและเยาวชนเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ.2549 ถ้าเราไปดูตามหน้าที่ของเทศบาล เราก็จะเห็นว่าหนึ่งในนั้นเป็นเรื่องของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก สตรี คนด้อยโอกาส ประชาชนคนไร้ที่พึ่ง ซึ่งมันก็จะเป็นภารกิจของเทศบาลด้วยเช่นเดียวกัน” ปลัดเล่าให้ฟังถึงที่มาที่ไปในช่วงแรกๆที่ได้เข้ามาทำงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนในพื้นที่ โดยก่อนหน้านั้นปลัดनुเคยทำโครงการ “โครงการโรงเรียนธรรมชาติ ยุวชน การเมืองการปกครองท้องถิ่น” ที่แม่กรณ์ ซึ่งเป็นการบ่มเพาะประสบการณ์ และทำให้ได้เข้าใจการทำงานเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนเป็นอย่างดี

“เราจะรอว่าพอถึงเสาร์-อาทิตย์ก็จะไปทำ คือทำงานแทบทุกวัน จันทร์ถึงศุกร์ทำงาน

ของ อบต. พอวันเสาร์ วันอาทิตย์ เรานึกว่าวันนี้เป็นวันหยุด ที่ไหนได้ เด็กรอเต็มหน้าบ้านแล้ว ก็มาเรียกอยู่เต็มหน้าบ้าน คิดว่าการทำงานกับเด็กมันสบายใจ ถ้าเราทำกับเด็กในวันนี้ เขาจะได้สิ่งเหล่านี้ไปวันข้างหน้าด้วย มันจะติดตัวเขาไป น่าจะทำให้เขารักถิ่นฐานบ้านเกิดมากขึ้น ตอนนั้นฝังตัวอยู่ที่นั่นเลย พอเช้าๆ วันเสาร์-อาทิตย์ก็จะมีกิจกรรมด้วยกัน กิจกรรมเราเริ่มจากเรื่องของธรรมชาติ ในพื้นที่มีป่า มีแม่น้ำ ซึ่งคล้ายกับที่นี่ ซึ่งมีเรื่องของ การเดินป่า ลมุนไพร เรื่องของธรรมชาติจากป่า”

บ่มเพาะเยาวชนจิตอาสาจากฐานสู่รุ่น

การได้ทำงานร่วมกับเด็กและเยาวชนที่แม่กรณ์ ได้รับผลสำเร็จเป็นอย่างดี ผลสำเร็จนั้นคือการเติบโตอย่างงดงามของเด็กๆ ที่ได้รับการบ่มเพาะเรื่องจิตอาสา ให้นึกถึงส่วนรวมก่อนตนเอง จนปัจจุบันเติบโตเป็นคนดีของสังคม และได้มีการส่งผ่านภารกิจจากฐานสู่รุ่นอย่างต่อเนื่อง ความสำเร็จนี้นี้ได้สร้าง “พลังอันเข้มแข็ง” ให้แก่ผู้ปฏิบัติอย่างปลื้มปิติให้มุ่งมั่นทำงานต่อไป

“เด็กๆ ที่ผ่านโครงการไป เขาสามารถที่จะเติบโตสวยงาม มีชีวิตที่ดีในปัจจุบัน มีครอบครัว จากรุ่นแรกนี้เป็นเวลาจะ 20 กว่าปีแล้วค่ะ ที่ทำงานด้านนี้ เด็กที่ประทับใจมากที่สุดไม่ว่าจะเป็นที่แม่กรณ์หรือที่นี้ก็หลายคน เด็กๆ ที่ตำบลแม่กรณ์ ถึงแม้เขาจะทำงานอยู่แต่ก็มีบางคนที่ไม่ทำงานเรื่องป่าด้วย ทำงานองค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำเรื่องดิน น้ำ ป่า ไปทำงานใน

ส่วนของราชการที่ทำเรื่องดิน น้ำ ป่า หรือไปทำงานในภาคประชาสังคม ที่ซัดมากที่สุดตอนนี้ก็คือทำเรื่องของมูลนิธิ การกู้ภัย การช่วยเหลือกู้ชีพยามฉุกเฉิน เพราะสิ่งเหล่านี้มันฝังอยู่ในตัวเขากับตัวเราไปพร้อมกัน

ในปัจจุบันเราเองก็ยังมีใจรัก มีโอกาสทุกครั้งก็จะยังทำงานนั้นอยู่อย่างนั้น เด็กรุ่นแรกก็มีครอบครัวไปแล้วค่ะ ในสถานการณ์ปัจจุบันที่มันมีความเสี่ยงในเรื่องของเด็กและเยาวชนมากมาย เขาก็ยังทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง ประคับประคองน้องๆ และตอนนี้ในระดับของมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะเป็น มข. ราชภัฏ หรือว่าสถานศึกษาอื่นๆ เขาก็กลับมา ถ้ามีเวลาเขาก็จะทำกิจกรรมกับน้องๆ ส่วนใหญ่แล้วเด็กที่ทำงานด้วย สิ่งที่เขาได้ไป คือความคิดที่ไม่คิดถึงแต่ตัวเอง เขาก็จะคิดเผื่อชุมชนและสังคมข้างหน้าแต่ว่าอยู่ในกรอบของเขาวว่า เขาทำอะไรได้เพียงใด

เรามีความรู้สึกว่าการทำงานส่งผ่านของรุ่นต่อรุ่น มันเป็นความภาคภูมิใจ มันทำให้เรามีแรงที่จะทำในทุกๆเรื่องเลย ปัจจุบันเด็กและน้องๆ ในพื้นที่ของเรา ถึงแม้ว่าเขาจะกระจายไปตามที่ต่างๆ เขาก็ยังกลับมา แล้วเขามีความรู้สึกว่า เขามีงานอยู่ที่นี่ มีพี่ๆ อยู่ที่นี่ มีที่ปรึกษาอยู่ที่นี่ เมื่อไรก็ตามที่พ่อๆ แม่ๆ ที่ทำงานเป็นจิตอาสาท้อใจ นี่คือสิ่งที่เรียกได้ว่าทำให้เรามีแรงทำงานต่อ”

เพศ ความรุนแรง และสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายการพัฒนาเด็กโดยการใช้อยู่

ในปี 2560 เทศบาลบ้านสันมะค่าได้มีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาด้านเด็กและเยาวชน 3 ด้าน คือ เพศ ความรุนแรง และ สิ่งแวดล้อม โดยใช้สื่อเป็นเครื่องมือ ในโครงการคบเด็กสร้างบ้าน “Kids สร้าง clips คิด (ส์) สร้างหนัง (สั้น)” โดยสื่อสารเรื่อง เพศ ความรุนแรง และขยะ ผ่านหนังสั้น ซึ่งนับว่าเป็นโครงการที่ดีมากในการนำความสามารถของเด็กและเยาวชนมาใช้อย่างสร้างสรรค์

“ทำงานตรงนี้จริงๆแล้ว ถ้าเราเปิดพื้นที่ให้น้องๆเราสามารถที่จะรับรู้ได้ว่าเขาคิดอะไรอยู่ เขาทำอะไรอยู่ ถ้าตามกระแสของสิ่งต่างๆ ที่เปลี่ยนไปในโลก ไม่ว่าจะเป็นกระแสเรื่องเพศ ความรุนแรง ที่ผ่านสื่อต่างๆ เข้ามาโลกของโซเชียลที่ผ่านเข้ามา มันมีจุดที่เปลี่ยนเขาจะเปิดพื้นที่ให้เราเข้าถึงเขาได้น้อยลง ดังนั้นการทำงานในตอนนี้อย่างทำงานเชิงรับอย่างเดียว แต่ถ้าเราอยากให้อยู่ยืน เราต้องแสวงหาด้วย

เช่นเดียวกัน ด้วยการเดินไปหาเขา เปิดพื้นที่ให้เขา จัดกิจกรรมในพื้นที่ นอกจากนั้นต้องคุยกับผู้ใหญ่ในหมู่บ้าน พื้นที่ในระดับต่าง ๆ แขนงนำการประชุมในระดับของหมู่บ้าน การประชุมในระดับตำบล ให้เห็นถึงความสำคัญตรงนี้ ที่นี้เวลามีงาน เราจะรอฟังด้วยเช่นกันว่าเด็กและเยาวชนเขาคิดอย่างไร เขาจะมามีส่วนร่วมในแต่ละกิจกรรมที่เราจัดขึ้นได้อย่างไร

...ที่ผ่านมาก็คืออาจจะม่เด็กและ

เยาวชนของเราตกหลุมตกร่องไปบ้าง เขาอาจจะไปไม่ถึงเป้าหมายที่เขาวางไว้ แต่เราก็กังดูแลโดยใช้ระบบของที่ปรึกษาทุกช่องทาง ถ้าเป็นทีมของน้องๆ เทศบาลก็จะเข้าถึงตัว ไปหาไปเที่ยว ไปเยี่ยม ให้คำปรึกษา มีเวลาก็มาทานข้าวด้วยกัน เทศบาลจะเป็นหลักให้น้องๆ เข้าถึงตัวได้ง่าย ส่วนดิฉันเอง นอกจากจะพบเขาในเวทีหรือเทศบาลบ้าง ในไลน์ เมสเซนเจอร์ เฟซบุ๊ก ก็สามารถที่จะเข้าถึงเขาได้เลย ถามว่าปัญหาอุปสรรคมีอะไรไหม ก็มีเหมือนกันจะเป็นเรื่องเพศและเรื่องของวัยรุ่นปัจจุบันเป็นเรื่องที่ไม่อยากพูดว่าเกิดขึ้นง่ายมาก มีแกนนำคนหนึ่งบอกว่ากลางดึกคืนหนึ่งมีคนมาถามว่ามีเพศสัมพันธ์ยังงั้นไม่ให้ท้อง แกนนำก็เลยนึกได้ว่ามียาคุมฉุกเฉิน ตรงนี้เป็นประเด็นที่แกนนำทุกคนมาพูดคุยกันว่า ถ้าเป็นอย่างนี้จะทำอย่างไร ก็เลยเป็นที่มาของการให้ความรู้ในเรื่องของเพศ การป้องกันการตั้งครรภ์ โดยไม่พึ่งประสงค์ การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น เวลาามีเวทีก็ประสานกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพโรงพยาบาลป่าแดดในเรื่องของการให้คำแนะนำ

คลินิกที่ปลอดภัยที่เราสามารถที่จะสอบถามเรา
ได้ทุกเมื่อ อันนี้คือปัญหาและอุปสรรคจริง ๆ
เป็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากที่โลกเปลี่ยน
ไป ส่งผลให้โครงสร้างทางสังคมเปลี่ยนแปลงไป
...อีกเคสหนึ่ง เป็นเด็กอายุ 17 มีลูกแล้ว
ไม่มีพ่อ เขาไปทำงานที่เชียงของ เพื่อนชวนไป
พอไปถึงตอนเย็นนั่งตริ้งค์ทำงานเลย พอกลางคืน
ตำรวจกับบ้านพักเด็กเข้าไปในร้านนั้นแล้วก็
ล็อคตัว เพราะอยู่ในเรื่องของการค้ามนุษย์ พอตี
ดิฉันประสานงานกับบ้านพักเด็กแล้วก็ขึ้นไป
ด้วย เขาเลยส่งตัวกลับมาตั้งแต่นั้นเลย ตอนนี้อยู่
ในกระบวนการของศาล อยู่ในกระบวนการ
ค้ามนุษย์แต่เป็นผู้ได้รับความเสียหาย”

จุดแข็งของทีมงาน คือเป้าหมายที่ชัดเจน และการส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น

เทศบาลตำบลสันมะค่าถือเป็นชุมชน
ที่มีเป้าหมายในการพัฒนาเด็กและเยาวชน
ที่ส่งผลให้เห็นเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน และ
ต่อเนื่อง ความสำเร็จนี้มาจากการทำงานที่มี
จุดแข็งคือเป้าหมายที่วางไว้อย่างชัดเจน และ
สามารถทำได้จริง ประกอบการทำงานที่ต่อเนื่อง
เพื่อส่งผ่านภารกิจให้แก่เด็กและเยาวชนจาก
รุ่นสู่รุ่น

“จุดแข็งคือทีมของชุมชนและทีมของ
เทศบาลเองที่เรามีเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนา
เด็กและเยาวชน ปีก่อน ๆ เป็นเรื่องของผู้สูงอายุ
แต่ว่าสามปีที่ผ่านมา เราชัดเจนมากในเรื่องของ
เด็กและเยาวชน ดังนั้น สองงานนี้จะไปด้วยกัน
แล้วก็งานของการดูแลชุมชนไม่ว่าจะเป็นอาสา
สมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน กองทุนสวัสดิการ
ชุมชน เสริมไปตรงนั้นแล้วมันไปด้วยกัน ถ้าเรื่อง
ของการดูแลผู้สูงอายุ เจ้าภาพก็คืออาสาสมัคร
ดูแลผู้สูงอายุ แต่ที่นี้ผู้สูงอายุก็ชวนเด็กและ
เยาวชนไปด้วย แล้วก็ไปทำกิจกรรมร่วมกัน หรือ
ว่ามีกิจกรรมของพ่อแม่ สภาเด็กและเยาวชน
มาร่วมด้วย มาแฉกด้วยเรื่องสันถนาการ มาให้
ความรู้เรื่องของสุขภาพทางเพศ เป็นต้น

ส่วนการพัฒนาเยาวชนจากรุ่นสู่รุ่น
จริงๆ แล้วมันมีแนวทางการพัฒนากลุ่ม
เป้าหมาย ซึ่งกลุ่มเป้าหมายของเราในนั้นมีเด็ก
และเยาวชนอยู่ด้วย ดังนั้น การพัฒนาด้านนี้
จะต้องเดินไปอย่างไร เด็กรุ่นต่อรุ่นจะเป็น
คนกำหนด โดยที่เราใช้ภารกิจของเทศบาล
ไปเสริม ภารกิจของหน่วยงานที่สอดคล้องกับ
ภารกิจของเรา เอามาประสานร่วมกัน อย่างเช่น
เรื่องของโครงการชุมชนคุ้มครองเด็กจาก

มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กที่เข้ามาดำเนินงาน ตั้งแต่ปี 2556 ก็สามารรถที่จะสร้างกิจกรรม สร้างความร่วมมือ เสริมและเติมในสิ่งที่ชุมชนเราขาด เสริมในสิ่งที่เรามี ให้แนวทางมันเด่นชัดมากยิ่งขึ้น แล้วก็เชื่ออย่างหนึ่งว่าการที่มีผู้รู้ ผู้ชำนาญ ด้านเทคนิคจากภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญ ในแต่ละเรื่องมาช่วยเรา ก็จะเสริมงานของเราให้ดียิ่งขึ้น เพราะเจ้าหน้าที่ของเราที่นี่ จำกเจ้าหน้าที่ประหยัดมาก เจ้าหน้าที่สำนักปลัดมีเพียง 4 ตำแหน่ง ไม่รวมปลัดเทศบาล ภารกิจก็กระจายไปทุกด้าน ดังนั้น ในเรื่องบุคลากรของเราแล้วก็ใช้ผู้เชี่ยวชาญด้านนอกมาช่วย แล้วก็ก็มีโครงการผู้พิทักษ์เด็กที่เข้ามาในปี 2560 ก็ต้องขอขอบคุณ”

พ่อธนาและพ่อหลวง อีโธของปลัดนุ

งานเทศบาลมีขอบเขตภารกิจที่กว้างใหญ่ไพศาลมาก เพราะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นส่วนราชการที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด เรียกว่าเจ้าหน้าที่ต้องทำงานกับประชาชนทุกกลุ่ม ทุกวัยและกลุ่มเป้าหมาย ทุกกลุ่มล้วนมีปัญหาที่แตกต่างกัน เจ้าหน้าที่ที่จะทำงานให้บรรลุผลได้จึงต้องอาศัยทั้ง

พลังกาย และพลังใจ ส่วนพลังในการทำงานของปลัดนุ ได้รับแรงบันดาลใจ ขณะเดียวกันก็มีบุคคลที่เป็นแรงบันดาลใจในการทำงานที่ผลักดันให้เธอเป็น “ปลัดนุ” เช่นทุกวันนี้

“พ่อคือต้นแบบที่ทำให้เราทำงานอยู่ทุกวันนี้ เท่าที่จำได้ตอนเด็ก อาชีพของพ่อสมัยก่อน เขาเรียกว่า หมอมาลาเรีย อยู่ที่สำนักงานสาธารณสุข อำเภอเชียงคำ พ่อเป็นคนที่ทำให้เรารักที่จะทำงาน รักที่จะเรียนรู้ ตอนเด็กๆ พ่อจะทำตุ้มหึ่งสื่อให้ แล้วแบ่งเป็น 4 ตุ้ม ให้ลูก 4 คน อันนี้ของพี่ชาย อันนี้ของพี่สาว อันนี้ของพี่ชาย อันนี้ของตัวเรา แล้วงานของพ่อ จะมีทั้งงานในพื้นที่แล้วก็งานที่ต้องเก็บข้อมูล แต่ละวันพ่อก็จะต้องเก็บสไลด์เลือด แล้วรายงานเราเห็นตาราง เห็นการทำงานของพ่อ และเรา

เห็นกระทั่งว่าเข้ามาพอต้องออกไปทำงานพร้อมกับแม่ งาน แล้วก็บรรดาญาติที่เขาคิดเอาไปใช้ในเรื่องใช้มาลาเรีย เราก็จะเห็นพ่อเจาะเลือดพ่อเก็บงาน เก็บรายละเอียดยศ ครอบครัวยังไม่ได้ร่ำรวยเลย ส่วนแม่เป็นคนสวน เป็นคนปลูกผักขาย พ่อกับแม่เลี้ยงลูกโดยวิธีแบ่งงานให้ลูกทำ ว่าแต่ละคนทำอะไร อย่างตัวเอง เข้าขึ้นมาต้องกวาดบ้าน ถูบ้าน หลังจากนั้นต้องไปเอาวัตถุดิบจากที่แม่ซื้อในตลาดกลับมาทำกับข้าวที่บ้าน และสิ่งที่ที่บ้านทำเป็นประจำคือเราจะทานข้าวพร้อมกัน หลังจากนั้นแม่จะห่อข้าวให้เราไปโรงเรียน ตอนเย็นกลับมาก็ยังไม่ได้เล่นในทันที ต้องมาทำงานก่อน กวาดบ้าน ถูบ้าน ล้างถ้วย กรอกน้ำใส่ตู้เย็น ดังนั้น มันเลยฝังในจิตใจของเราว่า พ่อเราเป็นแบบนี้

เมื่อไรที่มีโอกาสและเวลาที่จะคุยกับเด็กๆ ก็จะคุยเรื่องที่บ้านให้ฟัง ให้เด็กปัจจุบันได้รับฟังว่าเด็กสมัยก่อนจะต้องทำอะไรบ้าง แต่ถ้าผู้ใหญ่เราก็จะเล่าให้ฟังเช่นกันว่า ทำไมถึงมาเป็นเราในวันนี้ พ่อแม่เลี้ยงเรามาเป็นอย่างไร ดิฉันก็จะถามกลับไปว่า ตื่นเข้ามาพ่อแม่ให้ทำอะไรบ้าง ปรากฏว่าไม่ได้ทำอะไรแม้กระทั่งซักถุงเท้าให้ตัวเอง นี่เลยเป็นที่มาว่าหลาย ๆ ปีที่ผ่านมา เรามีโครงการที่สอดคล้องกับสภาพในพื้นที่ รับมาแล้วก็ดำเนินการ เช่น โครงการวัยใสใส่ใจทำดี โครงการชุมชนคุ้มครองเด็ก ซึ่งเราจะดูแลเด็กในแต่ละระดับช่วงวัยของเขา

พอมาทำงาน บุคคลที่เป็นแรงบันดาลใจของเราก็คือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ตอนที่มาทำงานแรก เราจะค้นคว้า

ก่อนว่าทรงทำอะไร ทำอย่างไร แล้วก็ใช้เรื่องนั้นมาเป็นแนวทางในการนำทางการทำงานของเรา ทำให้เรามีหลักในการทำงานคือ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ซึ่งเป็นหลักการทรงงานของพระองค์ท่าน”

ปลัดผู้พิทักษ์เด็ก

สร้างความเปลี่ยนแปลงก็มี “พลัง”

โลกปัจจุบันแตกต่างจากในอดีต เด็กที่เติบโตในทุกวันนี้มีความเสี่ยงอย่างยิ่งในทุกช่วงวัย โดยเฉพาะในช่วงวัยรุ่น จึงมีความจำเป็นที่ผู้ใหญ่ที่ผ่านโลกมาก่อน ควรจะโอบอุ้มพวกเขาให้เติบโตบนหนทางที่ถูกต้อง เด็กๆ ที่เดินผิดทางจึงจะสามารถเปลี่ยนแปลงตัวเองได้ ดังที่ “ปลัดนู” ได้กล่าวถึงบทบาทการเป็นผู้พิทักษ์เด็กว่า

“ผู้พิทักษ์เด็ก จำเป็นที่จะต้องเป็นแกนนำ หัวหน้าใหม่ ไม่ใช่เลย เป็นได้หมด คนในชุมชนก็เป็นได้ ใครๆ ก็เป็นได้ ที่นี้จะทำได้ดีก็เพียงใด ก็อาจจะต้องใช้ความรู้ที่เรามี เทศบาลจะต้องเสริมความรู้เข้าไปว่า ในการพิทักษ์เด็กต้องพิทักษ์เรื่องอะไรบ้าง ต้องรู้พื้นฐานด้วยว่าเด็กเติบโตอย่างไร กฎหมายคุ้มครองเขามีอะไรบ้าง ในฐานะที่บ้านนอกคอกนาอย่างเราไม่ใช่เด็กในเมือง สภาพที่เราเจอเป็นอย่างไร เขาจะต้องเรียนรู้อะไรบ้าง แต่ที่นี้ไม่ว่าจะเป็นระดับครอบครัว ระดับหมู่บ้าน หรือตำบล เราอยากให้เด็กเติบโตสวยงาม ผู้ใหญ่มาช่วยประคับประคองให้เขาไปมีการดำเนินชีวิตที่ดีและประสบความสำเร็จในชีวิต ถ้าเป็นอย่างนั้นจะน่าภูมิใจมากที่สุด เราสามารถคุ้มครองดูแล

ซึ่งกันและกัน ภายใต้โลกที่เปลี่ยนแปลงไป
เดี๋ยวนี้ความเสี่ยงของสังคมที่เขาจะเจริญเติบโต
มันมีอุปสรรคที่มากกระทัดต่อเด็กเยอะเหลือเกิน
ถ้าเขาไม่มีสิ่งที่เขาเรียนรู้ด้วยตัวเองที่เรียกว่า
ภูมิคุ้มกัน เขาจะเติบโตและผ่านสิ่งเหล่านั้นไป
ได้อย่างไร

...วันนี้ที่เราเริ่มต้นด้วยการสร้างสื่อ
พื้นบ้าน การสื่อเรื่องต่างๆ ของการจัดการ
การมีส่วนร่วมในชุมชน เด็กและเยาวชน ได้กำหนด
ประเด็นการใช้สื่อเป็น 3 เรื่อง เรื่องแรกคือเรื่อง
เพศ เรื่องที่สองคือความรุนแรง เรื่องที่สามคือ
สิ่งแวดล้อม เขาก็เดินตามสเต็ปของเขา เดิน
ยังไง เรื่องราวเป็นมายังไง ที่น่าภูมิใจมากที่สุด
ก็คือเขายังเรียนอยู่ แต่ว่าเขานำความรู้ที่เขา
ได้จากกิจกรรมที่เราทำ ไปขยายต่อให้เพื่อน
ในโรงเรียนแล้วขยายไปให้ชุมชนอื่นด้วย
การดำเนินการร่วมกับบ้านพักเด็กและครอบครัว
จังหวัดเชียงราย น้อง ๆ เยาวชนของเราก็เข้าไป
สอนในเรื่องของการสร้างหนังจากมือถือ เขา
มีโปรแกรมและเทคนิคการสอนของเขาเอง
โดยใช้ความรู้จากมูลนิธิและจากทางอื่นๆ มา
เติมเต็ม นำมาประยุกต์ใช้ทำให้เขาพัฒนาการ
ที่ดีขึ้น และการที่เขาสามารถนำความรู้ไป
ถ่ายทอดให้กับชุมชนอื่น มันเป็นการสร้างความ
มั่นใจให้เขาได้ว่า ถึงเขาเป็นเพียงเด็กแต่เขา
สามารถถ่ายทอดเรื่องดี ๆ ไปให้คนอื่น มันทำให้
เกิดสิ่งดีขึ้นในชุมชนนั้น ๆ แล้วก็แอบหวังนิด ๆ
ว่าสิ่งนี้จะเป็นพลังที่สร้างความเปลี่ยนแปลง
เราไม่ได้จำกัคิดว่าเราจะต้องทำให้ได้ดีที่สุดเพียง
แค่นั้น แต่ถ้าเราสามารถทำให้ท้องถิ่นต่างๆ

ไปได้พร้อมกับเรา นั่นคือการเปลี่ยนแปลงที่มี
พลังเป็นอย่างยิ่ง”

พลังย่อมส่งต่อพลัง ฉันทิเก์ฉันทัน
การทำงานเพื่อเด็กและเยาวชนของปลัดनुได้
ส่งต่อพลังให้แก่หนุ่มสาวคนรุ่นใหม่ในชุมชน
จนสามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงได้ในระดับ
หนึ่ง นับเป็นความสำเร็จที่เป็นรูปธรรม และเป็น
“ความสุข” ที่เป็นรูปธรรมที่ไม่มีใครจะสัมผัสได้
นอกจากผู้ปฏิบัติเองเท่านั้น ดังที่ “ปลัดनु” ได้
กล่าวในท้ายที่สุดว่า

“...ความสุขที่ได้จากการทำงานก็คือ
พอเราลงชุมชน สมมุติว่าเราต้องไปงาน ๆ หนึ่ง
งานขึ้นบ้านใหม่ไปนั่งท่ามกลางผู้ใหญ่ในชุมชน
ในงานมีเด็กและเยาวชนไปช่วยงานด้วย
เราจะมีความสุขทุกครั้งที่เรามานั่งยองๆอยู่
ด้านหลัง สะกิดเราบ้าง หยอกล้อเราบ้าง เล่น
จุกจิกกับเราบ้าง แล้วก็ขอถ่ายรูปด้วย มันมี
ความสุข เรามีความรู้สึกว่าพอขับรถเข้าไปใน
บ้านเขาก็จะเรียก ‘ปอนุ ปอนุ มาแล้ว’ เขาก็
จะไปหา แล้วก็เขาจำได้หมดเลยว่ารถเราเป็น
รถอะไร ผู้นำก็ผู้ปกครองที่หมู่บ้านก็บอกว่า
แม้แต่เด็กเล็กยังจำได้เลย พอได้ยินแล้วความสุข
มันก็เกิดทันได้นั่นละ”

ปัจจุบันแม้ปลัดจะไม่ได้อยู่ที่เทศบาล
ตำบลสันมะค่าแล้ว แต่เชื่อได้ว่าพลังของการเป็น
ผู้พิทักษ์เด็ก ที่ปลัดได้ทุ่มเทปลูกฝังไว้ให้กับเด็ก
เยาวชนและแกนนำของเทศบาลตำบลสันมะค่า
จะแผ่ขยายไม่มีที่สิ้นสุด และจะก่อให้เกิดพลัง
ของผู้พิทักษ์เด็กในพื้นที่ใหม่ที่ปลัดได้ไปทำงาน
อยู่ปัจจุบันอย่างแน่นอน

พันตำรวจเอกหญิง
ชุตีมา พันธุ
นักสังคมสงเคราะห์ “ผู้พิทักษ์เด็ก”

มาทำกิจกรรม สอนพิเศษ ไม่คิดเงิน ไม่เคยมี
ปัญหากับนักเรียน

ครั้งหนึ่งเราเคยแอบฟังได้ยินว่า มีเรื่อง
พูดกันนอกบ้าน แม่เป็นหัวหน้าสาย ก็มีคนมา
ปรึกษา แม่ไม่เคยเล่าให้ฟัง ไม่เคยแพร่พราย
ให้คนในบ้านได้รับรู้ เขาก็เป็นความลับ เรา
เคยได้ยินเขาจัดการแก้ไขปัญหาโดยพิทักษ์สิทธิ
ของลูกศิษย์คนหนึ่ง เขากล้าที่จะชนเพื่อให้
ลูกศิษย์ได้เรียนหนังสือต่อ แม้ว่าเรื่องนั้นถ้าเกิด
ในสมัยนี้ เด็กคนนี้ไม่ควรอยู่ในโรงเรียนเพราะ
สร้างความเสียหาย แต่เรารู้ว่าแม่เรายืนยันว่า
เด็กคนนั้นต้องได้เรียนต่อ”

อีโร่ในดวงใจคนนี้คือแรงบันดาลใจ
สำคัญของก้าวต่อมาในชีวิตของ พันตำรวจ
เอกหญิง ชุตินา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการ
ทำหน้าที่นักสังคมสงเคราะห์ สบ.5 กลุ่มงาน
สังคมสงเคราะห์ โรงพยาบาลตำรวจ ซึ่งมี
ภาระหน้าที่ในการให้บริการแก่เด็กและสตรี
ที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงของศูนย์พึ่งได้
โดยศูนย์พึ่งได้เป็นเหมือนหน่วยเร็วของ
โรงพยาบาลตำรวจที่ให้ความช่วยเหลือเด็ก
และผู้หญิงที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรง

หลายคนอาจสงสัยว่าการกิจของนัก
สังคมสงเคราะห์ทำหน้าที่อะไรบ้าง? พันตำรวจ
เอกหญิง ชุตินา เฉลยข้อข้องใจในเบื้องต้นว่า

“ในส่วนของ การประเมินปัญหาการ
ต้องการความช่วยเหลือของเด็กและของ
ครอบครัว ตลอดจนการให้การบำบัดและฟื้นฟู
รวมถึงด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่นพอบพเด็ก
ที่ถูกกระทำทารุณ หรือสงสัย เรามีหน้าที่ที่จะ

“ตอนเด็กๆ อีโร่ของเราก็จะเป็นภาพ
ของคนเก่ง คนดี เป็นตัวการ์ตูนอะไรก็ได้ที่เก่งๆ
เป็นผู้พิทักษ์โลก” พันตำรวจเอกหญิง ชุตินา
พันธุ์ เล่าถึงภาพจำของอีโร่ในวัยเด็ก ซึ่งอาจจะ
คล้ายคลึงกับใครหลายๆคน แต่เมื่อรู้ความ
มากขึ้น อีโร่ในดวงใจของเธอก็กลับแปรเปลี่ยน
จากตัวการ์ตูนผู้พิทักษ์โลกเป็นคนธรรมดา
คนหนึ่งที่ต้องได้ในโลกของความเป็นจริง
คือคนที่เธอเรียกว่า “แม่” นั่นเอง

“พอโตขึ้นมา เราก็มองเห็นแม่ แม่เป็น
ครูตัวเล็กๆ ในความรู้สึกของเรา แม่เป็นคนใจดี
ทำอาหารอร่อย ดูแลจิตใจ ไม่ได้ใจดีเฉพาะกับเรา
เท่านั้น แต่ใจดีกับลูกศิษย์ด้วย จะเอนักเรียน

ต้องรายงานเหตุไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่คุ้มครองเด็ก”

หัวใจที่เข้มแข็งคือพลังอันยิ่งใหญ่

ด้วยภาระหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์ ทำให้ต้องพบเจอกับกรณีเด็กถูกทำร้ายมากมาย แต่หัวใจของคนทำงานไม่เคยขาดพลัง เพราะแม้ในการทำงานอันแสนยากลำบากนี้ ก็ยังพบว่า มีหัวใจที่เข้มแข็งของเด็กผู้ประสบเคราะห์กรรมที่ไม่เคยยอมแพ้แก่โชคชะตา แต่ลุกขึ้นมาต่อสู้จนสามารถเอาชนะอุปสรรคได้ พวกเขาเหล่านั้นได้กลายเป็นพลังที่ส่งต่อพลังให้แก่คนทำงานอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

“มีหลายเคส แต่เคสหนึ่งที่ประทับใจ เป็นเคสที่เด็กผู้หญิงสองคน ที่ถูกทำร้ายทางเพศจากคนในชุมชนยาวนาน ต่อเนื่อง แต่เขามีความเข้มแข็งภายใน พอเข้าสู่กระบวนการของเรา เป็นเวลาต่อเนื่องในการบำบัดฟื้นฟูใช้กระบวนการกลุ่มช่วยเหลือ Group support จนกระทั่งต่อมาเขาสามารถฟื้นฟูอำนาจภายในของตัวเอง ความเข้มแข็งของตนเอง เขากลับมาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เป็นคนที่เปี่ยมให้แก่ให้กับกลุ่ม ดูแลอนาคตตัวเอง การเรียน ครอบครัว ถ้าเทียบจากสมัยที่เป็นเด็ก พอได้รับการฟื้นฟูแล้ว เราไม่คิดว่า เขาจะสามารถฟื้นฟูพลังอำนาจของตนเอง ดูแลตนเองได้ในระดับนี้ เพราะการกระทำทารุณทางเพศที่เกิดขึ้นกับเขามันรุนแรง ต่อเนื่อง ยาวนาน

สิ่งหนึ่งที่ทำให้เราเกิดพลัง คือ การทำงานของเรามันทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ไม่ใช่เราทำคนเดียว มันมีการแลกเปลี่ยน แสร้

การทำงานร่วมกันกับทีมที่ทำงานร่วมกัน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบ ทักษะคิดของคนทำงาน ของทีม ให้มีความเข้าใจในประเด็นด้านเด็กมากขึ้น การเปลี่ยนทัศนคติ แลกเปลี่ยนความรู้ ทำให้ทีมสหวิชาชีพมีความเข้มแข็งมากขึ้น เราไม่ได้บอกว่าเราเป็นทีมที่เก่ง แต่เป็นทีมที่ไวต่อปัญหามากขึ้น ไวต่อประเด็นเรื่องเด็กตรึงนี้คือพลังอย่างหนึ่ง แน่นนอนในการช่วยเหลือ เคส แล้วเห็นการเติบโตของเด็ก สามารถทำให้เขากลับไปสู่ชีวิตปกติได้ กลับไปมีความเข้มแข็ง จัดการปัญหาทุกข้อได้”

ความเข้าใจในการคุ้มครองเด็ก

อุปสรรคของนักสังคมสงเคราะห์ผู้พิทักษ์เด็ก

ทุกวันนี้ปัญหาเด็กถูกละเมิดสิทธิมีปรากฏให้เห็นมากมายในสังคมไทย จนปรากฏอยู่ในพื้นที่ข่าวอยู่เสมอๆ จนแทบไม่น่าเชื่อว่าสังคมเรามีการทำร้ายเด็กมากมายถึงเพียงนี้ ในขณะเดียวกัน ในมุมมองของนักสังคมสงเคราะห์ ทีมหน้าที่โดยตรงในเรื่องนี้ พันตำรวจเอกหญิง ชุติมา ให้ความเห็นว่า คนส่วนใหญ่ในสังคมไทย ยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กอยู่มาก จนกลายเป็นอุปสรรคใหญ่ในการทำงานของนักสังคมสงเคราะห์

“อุปสรรคสำคัญคือการทำทำความเข้าใจกับหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมาย เราต้องทำความเข้าใจกับเขา เป็นเรื่องท้าทาย โดยเฉพาะเรื่องการคุ้มครองเด็ก ในเด็กเล็กไม่มีปัญหา แต่ในเด็กที่เป็นช่วงวัยรุ่น ทักษะของคนจะเริ่มเปลี่ยน จะมีมุมมองที่...โทษที่ตัวเด็ก แต่ทุกคนไม่มองว่าโครงสร้างสังคม เส้นทางชีวิต

เด็กเป็นยังไง จนเด็กมาถึงจุดนั้น ถ้าเราไม่ช่วย คຸ່มครอง ดูแล หรือพัฒนาเขา โอกาสที่เขาจะ ตกเป็นเหยื่อ ถูกทำร้ายซ้ำ หรือกลายเป็นภาระ สร้างปัญหาที่จะมีมาก อันนี้เป็นเรื่องทัศนคติ ของคนทำงาน ทำให้ปัญหามันถูกผลักออกไป ทำให้ไม่ได้รับความสนใจ เคสแต่ละรายจะไ้ก้ส ที่เด็กเล็กเสียมากกว่า ส่วนเคสที่เป็นวัยรุ่น ไม่ใช้เคสที่โด่งดังมากหรือรุนแรงจะไม่ค่อย ได้รับความสนใจสักเท่าไร อาจจะเป็นด้วย ข้อจำกัดเรื่องของคน หรืออะไรก็แล้วแต่

เวลาจำเป็นต้องให้พนักงานเจ้าหน้าที่ เข้าไปเพื่อให้เด็กได้รับการคุ้มครอง แยกมาจาก ครอบครัว เราพบว่า เด็กที่ถูกทารุณกรรมและ ถูกทำร้ายในครอบครัว ไปอยู่ร่วมกันกับเด็ก ที่มีปัญหาพฤติกรรมอื่นๆ เรียกว่า เอาเด็กที่มี ผลลัพธ์สุดเหมือนกันไปอยู่ร่วมกัน การสังเกต พฤติกรรมเด็ก การดูแล การที่จะนำมาซึ่งข้อมูล ที่จะนำมาวางแผนช่วยเหลือจะไม่ค่อยได้ ขณะเดียวกันเด็กก็ได้รับผลกระทบ เด็กเหมือน ถูกทำร้ายจากในครอบครัว ก็อาจถูกทำร้ายซ้ำ ในสถานที่ที่เขาควรจะได้รับความปลอดภัย ระบบตรงนี้ ยังไม่เกิดการคุ้มครองและเฝ้า กับเด็กจริงๆ

เรื่องพรบ.คุ้มครองเด็ก เป็นเรื่องสำคัญ ที่คนไม่ค่อยรู้ โดยเฉพาะคนที่เกี่ยวข้อง สังคม พ่อแม่ ผู้ปกครองที่เกี่ยวข้องไม่ค่อยรู้ อันนี้ก็เป็นปัญหา แต่ที่สำคัญคือ ทัศนคติของคนไทย การลงโทษ การปล่อยปละละเลย คิดว่าเป็นเป็นเรื่องของเขา คงไม่ใช่หรอก นิดๆหน่อยๆ การใช้ ความรุนแรงกับเด็ก บางทีก็ปล่อยผ่าน ไม่ได้

ให้ความสนใจมากนัก นอกจากจะเลือดตก ยางออกที่เอามาเผยแพร่กัน ไม่งั้นก็ไม่ได้รับความสนใจ เป็นเรื่องที่วิกฤติรุนแรงสูงสุด การไม่รู้กฎหมายก็เป็นอุปสรรคอันหนึ่งที่ทำให้ การเข้าถึง ตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ไม่ค่อยเป็นไปตามนั้น”

“ใครก็สามารถเป็นผู้พิทักษ์เด็กได้” จากอินิกสังคมสงเคราะห์ “ผู้พิทักษ์เด็ก”

ในความเป็นจริงแล้วนักสังคมสงเคราะห์ ก็ได้ทำหน้าที่ของ “ผู้พิทักษ์เด็ก” อยู่แล้ว โดยภารกิจหน้าที่ แต่สิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งของ การทำงานนี้คือ สำนึกของการเป็น “ผู้พิทักษ์ เด็ก” ที่ทำให้การทำงานทุกวันนี้มีความหมาย ขณะเดียวกันก็อยากเชิญชวนให้คนในสังคม มาเป็นผู้พิทักษ์เด็ก และได้รับความรู้ที่ถูกต้อง ในการทำงาน

“ส่วนตัวแล้ว ดิฉันมองว่าโครงการ ผู้พิทักษ์เด็กเป็นโครงการที่มีคุณค่ามาก เพราะ เป็นจุดเริ่มต้นว่า

1. ใครๆ ก็ทำได้
2. การให้ความรู้ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญว่า การเป็นผู้พิทักษ์เด็กควรต้องทำอะไรบ้าง เราจะเรียนรู้ว่าเด็กได้รับอันตราย ควรต้องทำ อะไรบ้าง ต้องแจ้งไปที่ไหน แจ้งโดยวิธีใดบ้าง และมีข้อมูลอะไรที่เขาควรแจ้ง เขาจะได้รับ การอบรม อย่างน้อยเขาอาจจะประเมินเป็น นอกจากเห็นเด็กเลือดสาดแล้ว หรือเด็กถูกตบ ถูกตี อาจจะประเมินเป็นว่าเด็กมีความเสี่ยง ไม่ต้องให้เกิดเหตุก่อน อาจจะรีบแจ้ง

อีกอันที่เป็นเรื่องที่ตีมากคือ คนที่มาเป็นผู้พิทักษ์เด็ก จะแชร์ข้อมูลที่สำคัญจำเป็นให้กับเด็กว่าเด็กจะป้องกันตนเองอย่างไร เอาตัวเองออกจากอันตราย หรือเมื่อเกิดอันตรายกับเด็ก เขาจะไปขอความช่วยเหลือกับใครได้บ้าง จะแจ้งหน่วยงานไหน มีข้อมูลอะไรบ้างที่สำคัญจำเป็นกับเด็ก

...คนในสังคมทุกคนมีหน้าที่คุ้มครองเด็ก ใครก็สามารถเป็นผู้พิทักษ์เด็กได้ ถ้าเขาค้นนั้นได้รับรู้ เห็นเหตุการณ์ทำร้ายเด็ก หรือมีความเสี่ยงที่เด็กจะได้รับอันตราย เขาสามารถเข้าไปแทรกแซงอย่างถูกต้อง หรือเห็นเด็กที่ได้รับอันตราย เขารู้ว่าเขาจะต้องจัดการอย่างไร นั่นคือ เขาก็ทำหน้าที่พิทักษ์เด็กแล้ว บางที่ยังไม่จำเป็นต้องให้เกิดเหตุก็ได้ เห็นเด็กมีความเสี่ยง รู้ว่าจะเข้าไปช่วยเด็กได้อย่างไร เขาได้ทำหน้าที่ผู้พิทักษ์เด็กแล้ว และอยากให้มีผู้พิทักษ์เด็กเกิดขึ้นทั่วประเทศ ทุกชุมชน เพราะถ้าชุมชนมีผู้พิทักษ์เด็ก ปัญหาความรุนแรงต่อเด็กจะได้รับการรายงาน หรือจะช่วยป้องกันไม่ให้ระดับความรุนแรงมันเกิดขึ้น ความรุนแรงอยู่ในระดับ 1 ไม่เกิดขึ้นมาเป็นระดับ 2 3 มันจะอยู่แค่ระดับ 1 ถ้ามีการรายงานเข้ามาจะได้เข้าไปช่วยโดยฉับพลัน เช่น ความรุนแรงในการป้องกัน พ่อแม่ยากจน นำลูกออกไปขอดทาน บางคนว่าไม่เป็นไร แต่ถ้าเป็นผู้พิทักษ์เด็ก เขาจะรู้ว่าพ่อแม่ไม่มีสิทธิพาลูกไปขอดทานก็แจ้งเข้ามา ครอบครัวนั้นจะได้รับความช่วยเหลือ ผู้พิทักษ์เด็กจะเข้ามาช่วยตรงนั้น

ภาพจากอินเทอร์เน็ต

ภาพจากอินเทอร์เน็ต

ได้ ก่อนที่เขาจะเอาเด็กไปอยู่ในความเสี่ยง สถานะความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับเด็ก”

ใครก็สามารถเป็นผู้พิทักษ์เด็กได้... คำพูดประโยคนี้นี้ไม่ใช่เพื่อจุดประกายให้ใครอยากเป็นฮีโร่ แต่เพื่อหวังว่าคนในสังคมจะได้ตระหนักว่า การคุ้มครองเด็กในสังคมนี้เป็นเรื่องที่ควรกระทำโดยสามัญสำนึกขั้นพื้นฐาน เพื่อร่วมกันทำให้สังคมนี้น่าอยู่ขึ้นทั้งในวันนี้และอนาคตข้างหน้า

อาสาสมัครผู้พิทักษ์เด็ก

มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไป ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองเด็กในรูปแบบของ “อาสาสมัครมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก” นับตั้งแต่ปี 2557 โดยในช่วงแรกเน้นการสนับสนุนช่วยเหลือการดำเนินงานของมูลนิธิฯ ในรูปแบบต่างๆ อาทิ สอนการบ้านเด็ก แพลหนังสือ ถอดเทป ออกบูช ประชาสัมพันธ์และระดมทุน เป็นผู้ช่วยจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาเด็กในชุมชน ฯลฯ จนกระทั่งในปี 2559 ได้ก่อเกิดโครงการรณรงค์ผู้พิทักษ์เด็ก เพื่อรณรงค์ให้บุคคลที่อยู่แวดล้อมเด็ก ทั้งครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และคนในสังคม มาร่วมกันปกป้องคุ้มครองและส่งเสริมพัฒนาเด็กตามศักยภาพของแต่ละคน มีการเปิดรับสมัครสมาชิกผู้พิทักษ์เด็กใน 4 รูปแบบ คือ แจ้เหตุ กระจายข่าวสาร สัจจรพัฒนาเด็ก และระดมทุน ทั้งนี้ มีประชาชนทั่วไปสนใจสมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิกจำนวนกว่า 200 รายจากทั่วประเทศ

เรื่องราวของอาสาสมัครผู้พิทักษ์เด็กทั้ง 15 คนที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้เป็นตัวอย่างของกลุ่มคนกลุ่มหนึ่งที่มีความหลากหลายทางอาชีพและวัย แต่ทุกคนมี

ความตั้งใจและปรารถนาที่จะใช้เวลาว่างจากการทำงาน จากการศึกษาเล่าเรียน เพื่อใช้ความรู้ ความสามารถของตนเองไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่น โดยเฉพาะกับ “เด็ก” โดยนับจากปี 2557 จนถึงปัจจุบัน อาสาสมัครเหล่านี้ยังคงมุ่งมั่นในการดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาเด็กและสนับสนุนช่วยเหลือมูลนิธิฯ อย่างต่อเนื่อง และเกิดการรวมตัวกันเป็นเครือข่ายเพื่อร่วมกันคิด พัฒนารูปแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กฯ

สิ่งหนึ่งที่อาสาสมัครผู้พิทักษ์เด็กสะท้อนเป็นเสียงเดียวกันคือ พวกเขามีใช้แต่เป็นเพียง “ผู้ให้” เท่านั้นแต่การมาเป็นอาสาสมัครทำกิจกรรมกับเด็ก พวกเขายังได้เป็น “ผู้รับ” อีกด้วยนั่นหมายถึงการเป็นผู้รับที่ได้รับความภาคภูมิใจ รอยยิ้มและความสุขจากเด็กๆ และสิ่งสำคัญที่สุดคือการได้รับการเติมเต็มคุณค่าของชีวิตด้วยการให้ อันเป็นความสุขอันยิ่งใหญ่ที่มนุษย์คนหนึ่งพึงได้รับจากการได้มีส่วนร่วมร่วมจรโลงสังคมนี้ให้น่าอยู่ขึ้นจากการเป็น “ผู้พิทักษ์เด็ก”

“ผู้พิทักษ์เด็ก..คุณก็เป็นได้”

กรรณิการ์ จิตบุญสุวรรณ (กิก)

เลขาฯ

อาสาสมัครของมูลนิธิฯ รุ่นที่ 1 ปี 2557 เริ่มต้นทำกิจกรรมกับเด็กที่อยู่ในความดูแลของมูลนิธิฯ สอนการบ้าน ทำกิจกรรมกับเด็กในชุมชน ลงพื้นที่สำรวจชุมชนกับอาสาสมัครคนอื่นๆ เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาเด็ก

แรงบันดาลใจในการเป็นอาสาสมัคร

“ช่วงวันหยุดเสาร์-อาทิตย์มีเวลาว่าง อยากหากิจกรรมใหม่ๆ ที่ยังไม่เคยได้ลองทำ และเป็นกิจกรรมที่ทำแล้วเกิดประโยชน์ ประกอบกับช่วงนั้นทางมูลนิธิฯ เปิดรับอาสาสมัคร เห็นประกาศรับอาสาสมัครของมูลนิธิฯ จากเพจธนาคารจิตอาสา งานอาสา มีหลายประเภทให้เราเลือก แต่สุดท้ายก็คิดว่าเอาที่เราพอทำได้ก่อนจะดีกว่า เลยตัดสินใจเลือกที่จะสอนหนังสือน้อง หลังจากนั้นได้มีโอกาสเข้าร่วมอบรมและลงพื้นที่ทำกิจกรรมตัวฉันเป็นของฉัน กับทางมูลนิธิฯ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สร้างทักษะการป้องกันตนเองจากภัยทางเพศให้แก่เด็ก

พอเข้ามาทำงานนี้แล้วพบว่าเด็กๆ มีศักยภาพมากกว่าที่เราคิด บางคนเหมือนผู้ใหญ่ตัวจิ๋ว การได้ทำกิจกรรมกับเด็กทำให้เราได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ”

ความประทับใจจากการเป็นอาสาสมัคร

“...ช่วงเวลาที่ได้มาทำกิจกรรม การลงชุมชนเป็นเหมือนช่วงที่พาตัวเองมาชาร์จแบตเตอรี่เจอเพื่อนใหม่ที่มีความตั้งใจเดียวกัน ได้ประสบการณ์แบบที่ไม่เคยเจอ พี่ๆ น้องๆ ที่นี้อยู่กันเหมือนคนในครอบครัว มีการจัดคอร์สให้อาสาได้เรียนรู้ในสิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ตอนทำกิจกรรมจากวิทยากรที่มีประสบการณ์และเปิดโอกาสมีส่วนในการคิดกิจกรรมในประเด็นที่เราสนใจ

...งานอาสาหมองแล้วเหมือนเป็นผู้ให้แต่จริงๆ แล้วเรากลับรู้สึกว่าได้รับอะไรหลายอย่างกลับมา ไม่ว่าจะเป็นความสุขใจ การเห็นคุณค่าในตัวเอง มุมมองและทัศนคติที่เปลี่ยนไป”

มาเป็น “ผู้พิทักษ์เด็ก” กันเถอะ

“เราไม่รู้ว่าเราจะเกิดอะไรกับคนที่เรารักหรือคนที่เรารู้จักเมื่อไหร่ แต่ถ้าอยากอยู่ในสังคมที่ดี มีพื้นที่ปลอดภัยในสังคมเพิ่มมากขึ้น เราช่วยกันทำให้มันดีขึ้นได้”

เกศินี กัลยา (เก้)

พนักงานบริษัทเอกชน

อาสาสมัครของมูลนิธิฯ ตั้งแต่ปี 2560 มาช่วยจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาเด็กที่บ้าน พาเพลิน และเด็กในชุมชน

แรงบันดาลใจในการเป็นอาสาสมัคร

“ที่มาร่วมงานกับมูลนิธิฯ เนื่องจากเห็นว่าเรากำลัง ความสามารถ และเวลาอยู่ จึงอยากใช้เวลาว่างวันเสาร์-อาทิตย์ ในการ

ทำประโยชน์ให้กับส่วนรวม เพื่อสังคมของเรา จะได้น่าอยู่ยิ่งขึ้น และการที่เราได้ลองทำอะไรใหม่ๆ เป็นการเปิดหู เปิดตาให้เห็นโลกกว้างขึ้นนี้ มากขึ้น

เริ่มต้นมาทำงานอาสาสมัครกับมูลนิธิฯ เพราะสนใจการทำงานที่เกี่ยวกับเด็ก และมีเพื่อนทำงานเป็นอาสาสมัครกับทางมูลนิธิฯ อยู่แล้ว ลักษณะงานที่ทำคือ เตรียมกิจกรรม

ที่จะให้เด็กทำในแต่ละวัน ในช่วงเช้า และเริ่มทำกิจกรรมกับเด็กในช่วงบ่าย โดยกิจกรรมจะมีหลากหลาย ทั้งเกม และกิจกรรมสร้างสรรค์จินตนาการและความรู้แขนงต่างๆ”

ความประทับใจจากการเป็นอาสาสมัคร

“เมื่อได้มีโอกาสเข้ามาทำอาสาฯ รู้สึกว่าเด็กทุกคนมีความน่ารัก บุคลิก และความสนใจแตกต่างกันไป เราต้องเข้าใจในความเป็นตัวตน และช่วยกันพัฒนาศักยภาพของเขา เด็กทุกคนมีพื้นฐานจากครอบครัวและโรงเรียนที่ต่างกัน บางคนเรียบร้อย บางคนเสียงดัง บางคนคิดช้า บางคนไม่กล้าแสดงออก เราต้องทำความเข้าใจในตัวของเด็กแต่ละคน พยายามสร้างความเชื่อมั่น และชี้แจงว่าสิ่งใดเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ

ความประทับใจในการทำงานอาสาสมัครผู้พิทักษ์เด็ก คือได้เห็นเด็กทุกคนมีความสุขและสนุก และได้ความรู้จากการทำกิจกรรมต่างๆ ที่ทางกลุ่มอาสาจัดให้”

มาเป็น “ผู้พิทักษ์เด็ก” กันเถอะ

“อยากให้คนที่พอมีเวลาว่างในวันหยุด ออกมาเป็นผู้พิทักษ์เด็ก และจะรู้ว่าการพัฒนาเด็ก ก็จะช่วยพัฒนาตัวเราและสังคมที่เราอยู่ไปด้วย”

โกวิท คุฤติพันธ์
(คม)

Software Tester
ด้านแอนพลีเคชันมือถือ

อาสาสมัครผู้พิทักษ์เด็ก ตั้งแต่ปี 2559
ถึงปัจจุบัน เข้ามาเป็นอาสาสมัคร เนื่องจาก
ด้วยพื้นฐานชอบทำกิจกรรมอาสา เมื่อมีโอกาส
จึงติดตามพี่สาวมาร่วมทำกิจกรรม จากนั้น
เมื่อมีเวลว่างตรงกับวันจัดกิจกรรม จะมาช่วย
กิจกรรมอาสาเสมอ

แรงบันดาลใจในการเป็นอาสาสมัคร

“ปกติเป็นคนชอบทำงานเชิงจิตอาสา
หรือทำงานเพื่อส่วนรวมมาตั้งแต่สมัยเรียนแล้ว
ครับ เพราะชอบที่จะได้คนที่มีความคิดเดียวกัน
และได้ทำงานด้วยกันโดยไม่ได้หวังผลตอบแทน
ในรูปตัวเงิน ซึ่งมันทำให้รู้สึกสบายใจในบางครั้ง
ที่ได้ทำงานด้วยกันและได้เห็นความคิดของคน
ที่ใช้ความชำนาญด้านต่างๆมาเสนอทางออกหรือ
คิดกิจกรรมสนุกๆให้เด็กๆ ความประทับใจ
ส่วนมากคือการได้ทำงานกับพี่ๆเพื่อนๆอาสาฯ
ทุกคนที่มาด้วยใจล้วนๆ และได้ทำงานร่วมกัน
เพื่อให้กิจกรรมในวันนั้นผ่านไปด้วยดี”

ความประทับใจจากการเป็นอาสาสมัคร

“ผมมีความรู้สึกผ่อนคลายเวลาได้เห็นรอยยิ้มเด็กๆ และบางครั้งก็รู้สึกเป็นห่วงกับเด็กบางคนที่ได้เห็นพฤติกรรมบางอย่างที่ทำให้เห็นลักษณะแตกต่างจากเด็กคนอื่น ๆ และทราบปัญหาของคนๆ นั้น ผมอยากเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเด็กๆ และนำเสนอแนวทางที่ดีเพื่อให้เด็กสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับคนอื่น ๆ รอบตัวเด็กได้”

มาเป็น “ผู้พิทักษ์เด็ก” กันเถอะ

“เด็กๆ ทุกคนล้วนสามารถเป็นอนาคตคนที่ดีที่สุดในวันข้างหน้า จะดีไหมถ้าเราจะเข้ามาเสนอความคิดแล้วสร้างกิจกรรมดีๆ จากประสบการณ์ของแต่ละคนมาแบ่งปันให้เด็กๆ ได้เรียนรู้ หรือจะเป็นผู้สอนและแนะแนวทางให้เด็กๆ สามารถเป็นผู้พิทักษ์ตนเองได้จากพี่ๆ ที่เป็นผู้พิทักษ์น้องๆ อยากให้ทุกคนเข้ามาร่วมด้วยช่วยกันครับ”

กชกร กลั่นแก้วบุญวงศ์ (จันร์) ประกอบธุรกิจส่วนตัว

อาสาสมัครของมูลนิธิฯ รุ่นที่ 2 ปี 2557 เริ่มต้นจากการหาพื้นที่ทำกิจกรรมให้ลูกชาย และกลุ่มเพื่อน ด้วยการมาสอนหนังสือให้แก่เด็กในชุมชน เมื่อได้มีโอกาสทำงานอาสา กับชุมชน เมื่อคนในชุมชนเดือดร้อน เช่น ไฟไหม้ ได้ช่วยระดมสิ่งของและเงินจากเครือข่ายของตนเองมาช่วยเหลือ นอกจากนี้เมื่อบริษัทมีผลิตภัณฑ์ใดๆ ที่คิดว่าเป็นประโยชน์ต่อเด็ก และชุมชนหรือมูลนิธิฯ ก็จะนำมาบริจาคอย่างสม่ำเสมอ แนะนำให้เครือข่ายชีวิตของตนเองได้เข้ามาเป็นอาสาสมัครและสนับสนุนการทำงานของมูลนิธิฯ เมื่อมีโอกาส

แรงบันดาลใจในการเป็นอาสาสมัคร

“แรงบันดาลใจที่ทำให้มาทำงานอาสาสมัคร เพราะอยากแบ่งปัน และมีส่วนช่วยเหลือสังคม ช่วยเหลือน้องๆ ให้กำลังใจ ผู้ที่มีโอกาสน้อยกว่าเรา ให้เขาได้รับน้ำใจจากเราบ้าง อยากส่งความสุขและความรู้สึกดีๆ ให้เขาอดทนและมุมานะ อย่าท้อถอย และให้เขาคิดเสมอว่า ยังมีคนที่มันน้ำใจ และห่วงใยเขาอยู่

เมื่อได้มีโอกาสเข้ามาทำอาสาฯ รู้สึกว่า
เด็กๆ ยังต้องการน้ำใจจากพวกเรา และความ
ช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นๆ เพื่อสนับสนุน
กิจกรรมเพื่อวางแผนแนวทางการดำเนินชีวิตในทาง
ที่ปลอดภัยจากสิ่งล่อใจต่างๆ ในสังคมปัจจุบัน”

ความประทับใจในการเป็นอาสาสมัคร

“เมื่อมาทำงานนี้ รู้สึกมีความสุขที่ได้
ใช้เวลาที่มีค่าของเรากับเด็กๆ และได้แบ่งปัน
สิ่งของ น้ำใจเล็กๆ น้อยๆ ให้กับน้องๆ รู้สึกว่าชีวิต
เรามีเป้าหมาย และมีคุณค่ามากขึ้น เรามีความ
เชื่อในเรื่อง ‘ยิ่งให้-ยิ่งได้’ ซึ่งเราได้แบ่งปัน
เราก็ยิ่งได้ความสุข ได้เห็นรอยยิ้มจากผู้รับ และ
จะให้นับจำนวนที่เราทำแล้วเราไม่เคียดร้อน
ซึ่งจะยังทำให้เรามีความสุข”

มาเป็น “ผู้พิทักษ์เด็ก” กันเถอะ

“อยากให้ทุกคนมาร่วมแบ่งปัน ให้กับ
เด็กๆ เริ่มจาก แบ่งปันเวลา แบ่งปันน้ำใจ ร่วม
กิจกรรมกับมูลนิธิฯ โดยที่ให้แล้วเราทำแล้ว

เราต้องรู้สึกมีความสุข ทำเท่าที่ทำได้ อย่าทำ
จนเกินกำลัง ซึ่งจะทำให้เราไม่สบายใจและรู้สึก
ไม่อยากทำ การแบ่งปัน เหมือนเป็นการ
สร้างบุญ สร้างทานบารมี ซึ่งจะเป็นบุญที่เรา
ต้องสะสมเอง ทำบ่อยๆ เราก็จะชิน เริ่มจาก
กำหนดเป็นเดือน กำหนดเป็นวัน ถ้าเราได้ทำ
ประจำเราก็จะรู้ว่าการให้นั้น สร้างความสุขได้
มากมาย ซึ่งหากมีโอกาสได้ร่วมเป็นผู้พิทักษ์
เด็ก ได้ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดและมุมมอง
ต่างๆ ก็จะทำให้เด็กๆ ได้สนุกสนาน มีกิจกรรม
ที่หลากหลายมากขึ้น อยากให้ทุกท่านได้เข้ามา
มีส่วนร่วม ใหเวลากับเด็กๆ เพื่อแบ่งปันรอยยิ้ม
และความสุขร่วมกัน”

ประสพสุข จิรญดร (แจ่มป์) Marketing Auditor บริษัท Ferrero Asia

อาสาสมัครของมูลนิธิ รุ่นที่ 2 ปี 2557
เมื่อมีเวลาว่างจะเข้ามาช่วยกิจกรรมส่งเสริม
พัฒนาเด็ก ร่วมพัฒนากิจกรรม และลงพื้นที่
สำรวจชุมชน

แรงบันดาลใจในการเป็นอาสาสมัคร

“เนื่องจากผมเคยมีประสบการณ์ตรง
ในการถูกทำร้ายทารุณกรรม Child Abuse

จากครอบครัวมาก่อน ในสภาพความเป็นเด็กที่
ไม่สามารถป้องกันตัวเองได้เลย เข้าใจความรู้สึก
ของเด็กที่ถูกทำร้าย ล่วงละเมิดจากครอบครัว
เมื่อสามารถเติบโตและรอดพ้นจากสภาวะนั้น
จึงอยากจะมีส่วนร่วมในองค์กรช่วยเหลือเด็ก
ที่ถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจ

จุดเริ่มต้นที่มาทำงานกับมูลนิธิ มาจาก
การอ่านข้อมูลใน Facebook ได้เรียนรู้เรื่อง
จิตวิทยา การช่วยเหลือเด็ก เรียนรู้พื้นที่ชุมชน
ช่วยทำกิจกรรมเด็กบ้านพาเพลิน และสัมนานา
อาสาฯ”

ความประทับใจจากการเป็นอาสาสมัคร

“เมื่อเข้ามาทำงานนี้แล้วรู้สึกดีใจที่มี
องค์กร มีอาสาฯ ที่คอยช่วยเหลือ ดูแล และ
เยียวยา เป็นพื้นที่ปลอดภัยให้ความรู้กับเด็กๆ

มาเป็น “ผู้พิทักษ์เด็ก” กันเถอะ

“...ทุกๆ ครั้งที่ผมนั่งจับกาแฟบนคอนโดฯ มองไปนอกหน้าต่าง ชมพระอาทิตย์ขึ้นลงแต่ละวันอย่างสดชื่น เราต้องไม่ลืมว่าหลังคอนโดฯเรานั้นเป็นสลัม อย่ามัวแต่มองไปข้างหน้า จนลืมมองข้างหลังเรา เมื่อกินอิ่ม อย่าลืมคนที่ต้องอดมีมากเกินไปก็แบ่งปันให้ผู้อื่นบ้าง ปัญหาเด็กถูกทำร้าย ล่วงละเมิด ไม่ใช่ปัญหาส่วนตัวของใครของมัน แต่เป็นปัญหาสังคม ที่เราทุกคนต้องช่วยเหลือ ดูแลกัน อย่าปล่อยให้เด็กต้องเผชิญกับโลกอันโหดร้ายเพียงลำพัง เพื่อจะเติบโตขึ้นพร้อมกับปัญหาจิตเวช ซึมเศร้า หรือกลายเป็นคนต่อต้านสังคม และทำร้ายคนรอบข้าง เหมือนที่เขาเคยถูกทำร้ายจากครอบครัวและสังคมรอบข้างมาก่อน”

แม้เป็นเพียงจุดเล็กๆ ในชุมชนที่เราอยู่ แต่ก็มีความสุขเสมอที่ได้ทำ ประทับใจที่อาสาที่นี่ทำงานจริงจัง มีผลงาน การประชุมและทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ไม่ฉาบฉวย มีพี่ๆ ให้คำปรึกษา มีทีมงานที่ทำงานอย่างเข้มแข็ง ไม่ได้เน้นแต่ปริมาณ ครั้งเดียว ทำแล้วก็หายหน้าหายตาไป”

พ.ว.ส.ส.
วงศ์วิวัฒน์ (ตุง)
อาชิน อิศระ

อาสาสมัครของมูลนิธิฯ รุ่นที่ 1 ปี 2557 ใช้ความสามารถที่ตนเองมีด้านภาษาอังกฤษ มาช่วยแปลหนังสือเกี่ยวกับการดูแลเด็กให้กับมูลนิธิฯ มาช่วยงานออกบูธระดมทุน นำผลิตภัณฑ์ของบริษัทตนเองมาจำหน่ายแล้ว นำรายได้ส่วนหนึ่งมอบให้มูลนิธิฯ พร้อมกันนี้ ยังพาลูกชายอายุ 10 ปี เข้ามาร่วมเป็นอาสาสมัครอีกด้วย

แรงบันดาลใจในการเป็นอาสาสมัคร

“จากข้อเท็จจริง มีเด็กด้อยโอกาสและถูกละเลยมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น หากเด็กเหล่านี้จะได้รับโอกาสที่ดีเมื่อเขาเติบโตเป็นผู้ใหญ่ จะสามารถทำประโยชน์ให้กับสังคม ทำให้ผมคิดจะได้มีส่วนร่วมกับมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กในกิจกรรมที่สามารถช่วยได้ และเห็นว่ามูลนิธิฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาและปกป้องดูแลสิทธิของเยาวชนที่ชัดเจนและมีผลงานเป็นที่ประจักษ์”

“ผมมาเป็นอาสาสมัครจากการเชิญชวนทางสื่อประชาสัมพันธ์ของมูลนิธิฯ เห็นว่ามีกิจกรรมหลากหลายที่สามารถให้ความร่วมมือได้ตั้งใจที่จะช่วยงานแปลเอกสาร และได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมหาทุนเป็นบางครั้งบางคราว”

ความประทับใจจากการเป็นอาสาสมัคร

“เมื่อได้ร่วมกิจกรรมกับมูลนิธิฯ ได้เข้าใจ เข้าถึง และได้รับมุมมองเกี่ยวกับ ‘ความคิด’ ของเด็ก ที่สัมผัสจากประสบการณ์จริง ได้มองเห็นแนวปฏิบัติที่จะนำมาปรับใช้กับเด็กที่มีโอกาสพบเจอในชีวิตประจำวัน ได้อย่างเหมาะสม ประสบการณ์ชีวิตของแต่ละคนล้วนหลากหลายแง่มุม และเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การที่อาสาสมัครต่างเพศต่างวัยได้มีเวทีกลางมาแลกเปลี่ยน แบ่งปันกัน จะมีผลในทางปฏิบัติให้เกิดการระดมสมองเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในทิศทางที่สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพสังคมจริงได้”

ผมรู้สึกมีความสุขกับบรรยากาศการทำงานร่วมกัน กับเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ อาสาสมัคร ที่มีจิตใจมุ่งมั่นที่จะทำประโยชน์ต่อส่วนรวม เป็นโมเดลที่เริ่มต้นจากกลุ่มเล็กๆ และจะขยายตัวไป สู่สังคมไทยโดยรวมต่อไป”

มาเป็น “ผู้พิทักษ์เด็ก” กันเถอะ

“ผู้ใหญ่ทุกคนล้วนเคยเป็นเด็ก เคยเป็น ‘ผู้รับ’ วันนี้ท่านสามารถสมัครใจ อาสาตนมาเป็น ‘ผู้ให้’ เพื่อตอบแทนคุณแผ่นดิน กับมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กได้”

บันทิต หอมเกษ (เต้ย)

ทนายความ
สมาคมนักกฎหมายสิทธิ
มนุษยชน

อาสาสมัครของมูลนิธิฯ รุ่นที่ 1 ปี 2557 เข้ามาทำกิจกรรมกับมูลนิธิฯ ในหลากหลายรูปแบบ ทั้งจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาเด็ก กิจกรรมออกบูธระดมทุน กิจกรรมละครบำบัด ออกแบบกิจกรรม อบรมการเป็นกระบวนกร สร้างการเรียนรู้ให้กับเด็ก ฯลฯ

แรงบันดาลใจในการเป็นอาสาสมัคร

“จุดเริ่มต้นที่มาทำงานกับมูลนิธิฯ เพราะผมอยากใช้เวลาว่างเพื่อเรียนรู้และฝึกฝนตนเอง ซึ่งงานอาสาสมัครมันก็ช่วยเติมเต็มเราตรงนี้ได้อีกอย่างมันทำให้เราได้เรียนรู้และได้พบเจอเพื่อนใหม่ๆ คนใหม่ ประสบการณ์ใหม่ๆ และการที่ได้อยู่ท่ามกลางคนที่อยากทำอะไรเหมือนกัน มันก็ช่วยเติมพลังชีวิตให้เราทางหนึ่งด้วย เมื่อประมาณปี 2556 เห็นประกาศของมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กก็รับอาสาสมัครไปช่วยงาน ประกอบกับเป็นคนที่สนใจงานด้านเด็กและเยาวชนอยู่แล้ว ก็เลยลองส่งใบสมัครไปดู ตอนแรกก็คิดว่าตัวเองจะทำได้ดีไหม แต่ว่าพอทำไปเรื่อยๆ ก็เริ่มสนุก มันท้าทายและมีอะไรให้เรียนรู้เยอะ มีพี่ๆ มูลนิธิฯ ช่วยสอน ช่วยสนับสนุนตลอด ตอนที่เข้ามาทำกิจกรรมผมเลือกที่จะช่วยงานกิจกรรมตัวฉันเป็นของฉัน

เพราะทักษะที่ตัวเองพอมีอยู่ติดตัวมาบ้าง จากมหาวิทยาลัย น่าจะพอเป็นประโยชน์กับ กิจกรรมนี้บ้าง และอีกอย่างเราเป็นคนที่น่าสนใจ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะนี้อยู่แล้ว ก็เลยลองทำดู ก่อนลงทำกิจกรรมพี่ๆเขาก็จะมีอบรมให้ก่อน เสร็จแล้วก็ชวนพวกเรามาวางแผนวางกิจกรรมด้วยกัน และให้เราลองได้ลงมือทำกิจกรรมที่เราสนใจ ครั้งแรกถ้าผมจำไม่ผิด น่าจะจัดที่ชุมชนวัดประหารระบือธรรม ตอนนั้นก็รับผิดชอบเป็นพี่เลี้ยงกลุ่ม มีช่วยทำกิจกรรมสนทนาการ้าง ผมคิดว่ามันก็สนุกดีนะ

หลังๆ มาผม ถ้ามีโอกาสผมก็เข้าไปช่วยทำกิจกรรมนี้ตลอดและก็มีการช่วยพัฒนารูปแบบกิจกรรมบ้าง ผมคิดว่าเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์กับเด็กๆมาก และที่สำคัญมันช่วยพัฒนาคนทำกิจกรรมด้วย นอกจากนี้ ถ้าว่างก็จะไปช่วยกิจกรรมอื่นๆด้วย เช่น ค่ายละครเด็ก เคยไปช่วยทำละครอยู่ 2 ครั้ง เป็นกิจกรรมที่มีรายละเอียดเยอะมาก เป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่างๆและการอยู่ร่วมกัน ส่วนตัวผมได้เรียนรู้อะไรหลายอย่างมากจากกิจกรรมนี้ และปัจจุบันพยายามจะเข้าไปช่วยทำกิจกรรมที่บ้านพาเพลิน แต่ส่วนใหญ่จะไม่ค่อยได้ไป

เพราะเวลาสะดวกไม่ค่อยตรงกัน แต่ก็ยังสนใจที่จะไปช่วยพัฒนากิจกรรมอยู่”

ความประทับใจในการเป็นอาสาสมัคร

“ผมประทับใจในกระบวนการทำงานนะ หมายถึง มูลนิธิให้พื้นที่แก่อสาสมัครเยอะมาก มันทำให้อสาสมัครได้พัฒนาตัวเองด้วย และก็ประทับใจเป็นพิเศษต่อเพื่อนๆที่มาทำกิจกรรม บางคนทำมาเป็นเวลานานแล้วก็ยังไม่ไปไหน คือพวกเขามีความมุ่งมั่นที่จะทำกิจกรรมเพื่อเด็กๆ”

มาเป็น “ผู้พิทักษ์เด็ก” กันเถอะ

“ผมเชื่อว่าทุกคนสามารถมีส่วนในการสร้างพื้นที่สร้างสรรค์และพื้นที่ปลอดภัยสำหรับเด็กให้เกิดขึ้นในสังคมได้ ไม่ว่าจะทำงานด้านนี้โดยตรงหรือไม่ก็ตาม จึงอยากให้ทุกคนมาช่วยกันสร้างพื้นที่แบบนี้ให้เกิดขึ้นเยอะๆ ครับ”

พี่พงศ์
วิริยางกูร (พี่)
ฟรีแลนซ์เกี่ยวกับ
ไมโครคอนโทรลเลอร์

อาสาสมัครของมูลนิธิฯ รุ่นที่ 3 ปี 2558 มีโอกาสได้ทำกิจกรรมร่วมกับอาสาสมัครคนอื่น ๆ ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาเด็กในชุมชนและบ้านพาเพลิน ใช้ความสามารถที่ตนเองมีมาถ่ายทอดให้กับเด็ก เช่น การต่อแผงวงจรไฟฟ้าอย่างง่าย การทดลองวิทยาศาสตร์ ฯลฯ

แรงบันดาลใจการเป็นอาสาสมัคร

“ตอนเรียนมหาวิทยาลัยเคยออกค่ายอาสาสร้างห้องสมุดแล้วรู้สึกประทับใจมาก เพราะสนุกและได้ทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น พอเรียนจบมาประมาณ 8-9 ปี คิดถึงตอนที่ทำค่ายอาสาที้อยากอยากมาทำอีก ประกอบกับที่เป็นคนรักเด็กก็เลยเลือกทำอาสา กับมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

เริ่มต้นมาทำอาสา กับมูลนิธิจากการ
ทำเว็บไซต์ธนาคารจิตอาสา ลักษณะงานที่ทำ
ส่วนใหญ่จะเป็นการจัดกิจกรรมทั้งเป็นคน
ดูแลเด็กทำกิจกรรม เป็นผู้ช่วย และเป็นคนนำ
กิจกรรม นอกจากนี้ยังเคยช่วยมูลนิธิถอดเทป”

ความประทับใจในการเป็นอาสาสมัคร

“รู้สึกประทับใจทั้งต่อเพื่อนๆอาสา
และการดูแลเป็นอย่างดีจากมูลนิธิ รู้สึกภูมิใจที่
ได้ทำสิ่งดีๆให้กับสังคมและได้ใช้เวลาว่างให้เป็น
ประโยชน์ ได้พบเด็กๆที่ร่วมกิจกรรมที่มีความ
น่ารัก เพื่อนๆอาสาเป็นกันเอง มีน้ำใจ ร่วมแรง
ร่วมใจกันทำงาน ความตั้งใจจริงของมูลนิธิ
และเจ้าหน้าที่ในการทำเพื่อสังคม ได้เรียนรู้
และพัฒนาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและทำงาน
เป็นทีม และรู้สึกภูมิใจเมื่อได้ทำงานที่มีประโยชน์
และทำได้สำเร็จ”

มาเป็น “ผู้พิทักษ์เด็ก” กันเถอะ

“ผมเชื่อว่าการให้ทำให้ชีวิตมีคุณค่า
การช่วยเหลือแบ่งปันกันทำให้โลกน่าอยู่อยาก
ชวนให้มาทำงานอาสาสมัครด้วยกัน เพราะ
จะได้ทั้งคุณค่า มิตรภาพ และประสบการณ์ที่
อาจจะไม่สามารถหาได้จากที่ไหน”

เภา ศุภนันตฤกษ์

นักศึกษา
ระดับปริญญาโท

อาสาสมัครของมูลนิธิฯ รุ่นที่ 1 ปี 2557 มีความสนใจประเด็นด้านเด็ก ด้านสิทธิมนุษยชน เป็นทุนเดิม เมื่อได้มีโอกาสมาเป็นอาสาสมัครของมูลนิธิฯ ทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก ยิ่งทำให้มีความสนใจศึกษาเรื่องนี้อย่างจริงจัง เมื่อมีเวลาวางจะมาช่วยกิจกรรมพัฒนาเด็ก ลงสำรวจชุมชน วาดภาพการ์ตูนประกอบสื่ออินโฟให้แก่มูลนิธิฯ

แรงบันดาลใจจากการเป็นอาสาสมัคร

“เพราะได้รับการปลูกฝังเรื่องการทำอาสา มาตั้งแต่สมัยมัธยมจากกิจกรรมที่โรงเรียน เมื่อเข้ามหาวิทยาลัยจึงคิดอยากทำกิจกรรมอาสาทำเพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ รู้สึกดีที่ได้ช่วยเหลือผู้คน และคิดว่าเป็นโอกาสดีในการพบปะผู้คน อีกทั้งยังทำให้สามารถเห็นและเข้าใจปัญหาสังคมมากขึ้น

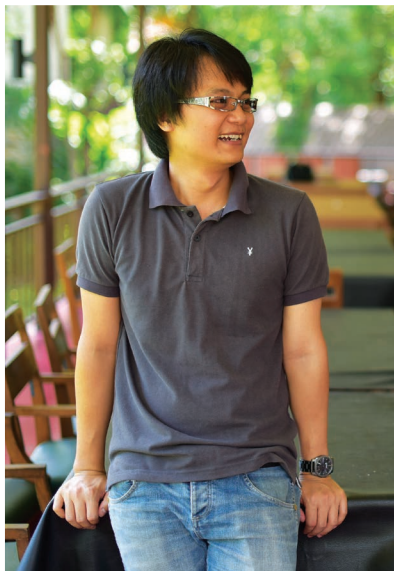
ตอนที่เรียนปี 2 เป็นช่วงที่เริ่มมีเวลาว่างบ้าง จึงลองเปิดหาข้อมูลเรื่องกิจกรรมจิตอาสาตามเว็บไซต์ และได้เจอโพสต์รับสมัครอาสาสมัครของทางมูลนิธิ รู้สึกสนใจตรงที่เป็นกิจกรรมที่สามารถทำอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่แค่ครั้งเดียวจบ จึงสมัครเข้าไป เริ่มต้นจากการเข้าไปช่วยทำกิจกรรมกับเด็กๆ ในโครงการตัวฉันเป็นของฉัน ซึ่งเป็นโครงการสอนเด็กๆ ให้ป้องกันตัวเองจากการโดนล่อลวงละเมิดทางเพศค่ะ”

ความประทับใจจากการเป็นอาสาสมัคร

“ความประทับใจคือการได้ทำงานร่วมกับอาสาสมัครคนอื่นๆ ที่อาจจะมาจากหลากหลายพื้นเพอาชีพ แต่ทุกคนก็มีความตั้งใจดี เหมือนกันค่ะ”

มาเป็น “ผู้พิทักษ์เด็ก” กับเกาะ

ถ้าท่านใดมีความสนใจในการทำจิตอาสาหรือในการทำกิจกรรมกับเด็ก ชอบเล่นกับเด็กๆ อยากแนะนำให้ลองสมัครเข้ามาค่ะ หรือถึงไม่ถนัดเล่นกับเด็กๆ ก็สามารถใช้ความสามารถเพื่อช่วยงานของทางมูลนิธิในด้านอื่นได้เช่นกัน เช่น งานแปล ถอดเทป ฯลฯ

เวชยันต์ ทองทิพย์ (มดแดง) รับราชการ

อาสาสมัครมูลนิธิ รุ่นที่ 5 ปี 2560
เข้าร่วมเพราะเพื่อนที่เป็นอาสาอยู่แล้วชักชวน
มา มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนา
เด็ก ที่บ้านพาเพลิน และชุมชน

แรงบันดาลใจในการเป็นอาสาสมัคร

“การทำงานราชการก็เหมือนกับการ
ทำงานโดยมีผู้รับผลประโยชน์สุดท้ายคือ
ประชาชน และการพัฒนาประเทศครับ ซึ่งงาน
อาสาก็เป็นงานที่มีความคล้ายคลึงกันในจุดนี้

การได้ทำอะไรตอบแทนคืนให้กับสังคม ทำให้
เรารู้สึกว่าตัวเราเองมีคุณค่ามากขึ้นครับ ถ้าการ
ลงแรงเล็กๆ น้อยๆ ของเรา มันช่วยทำให้เกิด
ความเปลี่ยนแปลงอะไรเล็กๆ กับคนๆ หนึ่ง หรือ
กับชุมชน สังคม อันนี้ก็ถือว่าคุ้มค่าแล้วครับ แต่
หากมองในทางกลับกัน จริงๆ แล้วการทำงาน
อาสา ก็เป็นการตอบสนองความต้องการลึกๆ
ของเราด้วยมันครับ ออกแนว win-win ครับ

ผมเริ่มทำงานอาสาอยู่กับมูลนิธิศุภนิยัตินัยพิทักษ์ สิทธิเด็กโดยการชักชวนจากเพื่อนครับ และอีกเหตุผลคือ ตอนนั้นที่พักอยู่ไม่ไกลจากมูลนิธิฯ มากด้วยครับ ช่วงสุดสัปดาห์ที่มีเวลาว่าง ก็ถือเป็นการใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ด้วยครับ”

ความประทับใจการทำงานอาสาสมัคร

“สำหรับงานที่ทำกับมูลนิธิฯ จะค่อนข้างเป็นงานเชิงป้องกันนะครับ ออกแนวการให้เครื่องมือกับเด็ก ในการใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ มีกิจกรรมให้เด็กได้ร่วม และกิจกรรมก็สอดแทรกแนวคิดและทักษะที่จำเป็นกับเด็กไปพร้อมๆ กัน เด็กได้รับความสนุก พี่ๆ เองก็ได้ฝึกทักษะในการนำกิจกรรม ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น และพี่ๆ เองก็ได้เครือข่ายเช่นกันครับ

เด็กก็เหมือนเราในสมัยก่อนนะ ยังไม่ค่อยทันโลก ไม่รู้จักโลก เรียกว่ายังใสๆ อยู่นั่นเอง การได้ทำงานกับเด็ก บางทีก็เป็นเด็กชายขอบ บางทีก็เด็กทั่วๆ ไป พอได้ทำงานกับเด็กก็รู้สึก ว่า เออ จริงๆ มันก็ดีนะ พอเราได้เห็นเด็กได้

เรียนรู้ ได้เติบโต และมีของที่เป็นงานประดิษฐ์ของตัวเองกลับบ้าน ก็รับรู้ได้ถึงความภูมิใจของเด็ก เราก็แอบดีใจไปด้วยนะครับ หรือแม้จะไม่ได้เป็นของกลับไป รอยยิ้ม และคำขอบคุณก็ทำให้รู้สึกดีไม่แพ้กันเลยครับ

จริงๆ แล้ว การลงมือลงแรงของเราเป็นแค่ส่วนหนึ่งจริงๆ ครับ แต่ว่าเมื่อเรารวมกันหลายๆ คน มันเกิดผลที่โอเคมากเลย เช่น ในการทำกิจกรรมที่บ้านพาเพลิน ทำให้ทางมูลนิธิฯ สามารถคัดกรองเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือและส่งต่อเข้าระบบช่วยเหลือได้ เหมือนการกระทำของเราเป็นจิ๊กซอว์หนึ่งที่ทำให้ความสำเร็จนี้เกิดขึ้นได้อะครับ ถึงแม้จะไม่ใช่ว่าผลที่เกิดจากเราโดยตรง แต่เราก็เป็นส่วนหนึ่งนะ แอบดีใจ

อีกส่วนหนึ่งที่ประทับใจมากๆ เลย คือ พี่ๆ อาสา และทีมงานของมูลนิธิฯ ครับ คือต้องบอกว่าทุกคนที่มาทำงานอาสาฯ จิตใจดีงามจริงๆ เหมือนคนที่มาทำงานอาสาฯ ก็จะมีบุคลิกลักษณะอย่างหนึ่งที่เหมือนกันครับ ทำให้เรารู้สึกว่าเราดีใจที่ได้รู้จักกับทุกคนที่นี่ครับ”

มาเป็น “ผู้พิทักษ์เด็ก” กันเถอะ

“สิ่งที่เราทำมันอาจเป็นสิ่งเล็กๆ น้อยๆ อาจไม่เห็นความสำเร็จหรือความเปลี่ยนแปลงที่เป็นรูปธรรมชัดเจน แต่เชื่อเถอะครับว่า สิ่งที่เราทำ มันจะเป็นจิ๊กซอว์ หรือเป็นฟันเฟืองหนึ่งที่ช่วยให้สังคมของเรา เดินหน้าไปในจุดที่ดีขึ้นกว่าที่เป็นครับ สังคมต้องการพลังของทุกคนมาร่วมขับเคลื่อนไปด้วยกันครับ”

ธัญญารัตน์
ศรุติพันธ์ (เมย์)
พนักงานบริษัทเอกชน

อาสาสมัครของมูลนิธิฯ รุ่นที่ 2 ปี 2557 ด้วยความตั้งใจที่อยากใช้ความรู้ความสามารถของตนเองให้เกิดประโยชน์กับผู้อื่น ทำให้ตั้งแต่สมัครเป็นอาสาสมัคร เมื่อจัดคิวว่างได้ก็จะมาช่วยงานเสมอ และมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรม ออกแบบกิจกรรมเพื่อให้เด็กได้เห็นคุณค่าของการออมเงิน และคุณค่าในตนเอง

แรงบันดาลใจในการเป็นอาสาสมัคร

“ต้องการใช้เวลาว่าง แบ่งปันความรู้ความสามารถที่มีอยู่ ให้เกิดประโยชน์แก่สังคม และมองเห็นว่าเด็กคือบุคลากรและทรัพยากรสำคัญของประเทศ ถ้าสามารถสร้างให้เด็กเป็นคนดี มีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและครอบครัวได้ ก็จะส่งผลดีต่อประเทศในท้ายที่สุด จากความสนใจอยากใช้เวลาว่าง ความรู้ความสามารถของตนเองให้เกิดประโยชน์ เลยลองค้นหาข้อมูลด้านอาสาสมัครในเว็บไซต์ จนได้เจอประกาศของทางมูลนิธิศุภนิพนธ์ฯ พิทักษ์สิทธิเด็ก ในเว็บ volunteer spirit จึงลองสมัครเข้ามาดู

งานหลัก ๆ ที่ได้ทำกับทางมูลนิธิฯ คือการมีส่วนร่วมวางแผน ออกแบบกิจกรรม การเป็นผู้นำกิจกรรม รวมถึงคอยสังเกตพฤติกรรมของเด็ก ๆ ที่ได้ทำกิจกรรมด้วย เพื่อที่ว่าเด็กมีปัญหาด้านใดบ้างและจะมีส่วนในการช่วยเหลือแก่เด็กอย่างไร”

ความประทับใจในการเป็นอาสาสมัคร

“เมื่อเข้ามาทำงานนี้ ทำให้รู้สึกเข้าใจปัญหาของเด็ก ๆ มากขึ้น ซึ่งเชื่อมโยงไปถึงวิธีการเลี้ยงดูของครอบครัว และได้เรียนรู้ว่าเราจะตัดสิ่งเด็กจากพฤติกรรมที่เขาแสดงออก ในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ที่เราได้สัมผัสไม่ได้ เด็กแต่ละคนมีความคิด ความสามารถเป็นของตนเอง เราต้องช่วยประคับประคองให้เด็กทำในสิ่งที่เขาเป็นประโยชน์แก่ตนเอง ตามครรลองคลองธรรมและช่วยปลูกความมั่นใจในตัวเด็ก ๆ

รู้สึกประทับใจสมาชิกอาสาฯ และเจ้าหน้าที่มูลนิธิทุกคน ที่มีความเป็นกันเองแบบเป็นพี่เป็นน้อง ทุกคนต่างรับฟังความคิดเห็น ยอมรับ ซึ่งกันและกัน โดยมองถึงผลประโยชน์ของเด็ก ๆ เป็นหลัก”

มาเป็น “ผู้พิทักษ์เด็ก” กันเถอะ

“เราทุกคนล้วนมีส่วนช่วยทำให้สังคมไทย เต็มเปี่ยมไปด้วยความรัก ความเมตตา เอื้ออารีต่อกันได้ไม่ยาก โดยไม่จำเป็นต้องรอให้มีเวลามาก ๆ หรือมีความรู้มากพอ แล้วค่อยลงมือทำ ถึงแม้การได้ลงมือทำเพียงเล็กน้อยก็ย่อมเกิดประโยชน์ทั้งผู้ให้และผู้รับ”

รณกฤต กานธรรมมงคล (ริน) ธุรกิจส่วนตัว

อาสาสมัครของมูลนิธิฯ รุ่นที่ 2 ปี 2557 มาช่วยงานอาสาสมัครเมื่อมีการจัดกิจกรรมพิเศษ เช่น งานละครเด็ก ออกบูธ และจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาเด็กในชุมชน เป็นคนมีความสามารถด้านกราฟฟิก งานประดิษฐ์ จึงช่วยงานมูลนิธิฯ ได้หลากหลาย ในช่วงหลังเป็นอาสาหลักในการจัดกิจกรรมให้กับเด็กบ้านพาเพลิน และในปี 2561 มูลนิธิฯ เสนอชื่ออาสาริท ให้

เข้ารับรางวัลอาสาสมัครดีเด่น เนื่องในงานวันสังคมสงเคราะห์แห่งชาติและวันอาสาสมัครไทย ประจำปี 2561 ซึ่งจัดโดยคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมกับสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

แรงบันดาลใจในการเป็นอาสาสมัคร

“เพราะงานอาสาสมัครเป็นงานที่ไม่มีใครออกคำสั่งแต่เราก็อยากที่จะทำให้ ใช้เวลาของเราเนี่ยคิดว่าจะทำอะไรเพื่อให้พวกเขา รู้สึกดีและมีความสุข บางทีก็คิดหากิจกรรมจูนตีก แล้วก็ตื่นออกไปแต่เช้า กว่าจะกลับอีกทีก็ค่ำๆ บางทีก็ออกค่าใช้จ่ายเองด้วย แต่ก็ไม่เคยรู้สึกไม่ดีเลย รู้สึกแต่ว่าสิ่งที่เราได้ทำมันมีคุณค่า

มีความหมายสำหรับเรา มันมีความสุขนะเวลาที่ได้ไปจัดกิจกรรม ได้ไปสอนสิ่งดีๆ ให้กับเด็กๆ หรือไปช่วยดูแลผู้สูงอายุ ให้พวกเขาน่าได้รอยยิ้ม มันเป็นความสุขและความภูมิใจที่ไม่สามารถอธิบายออกมาได้ อยากให้ทุกคนได้มาทำและสัมผัสกับความรู้สึกแบบนั้นด้วยตัวเอง

โครงการแรกที่เราได้เข้าร่วมเป็นอาสาสมัครกับมูลนิธิฯ น่าจะเป็น ผู้ช่วยกระบวนการละคร โครงการละคร ‘โลกสวยในใจเด็ก’ ของฝ่ายบำบัดและฟื้นฟูเด็ก ช่วงเดือนสิงหาคม - กันยายน 2557 หลังจากนั้นก็ร่วมกิจกรรมต่างๆ ของมูลนิธิฯเรื่อยมา

ปัจจุบันก็เป็นอาสาผู้พิทักษ์เด็ก โดยจะมาเป็นพี่อาสาจัดกิจกรรมที่บ้านพาเพลิน ในทุกวันเสาร์ที่ 2 และ 4 ของทุกเดือน ซึ่งจะมีการประชุมร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่มูลนิธิฯ และทีมพี่อาสาวางแผนกิจกรรมรายปีเป็นตาราง และแบ่งหน้าที่ในการดูแลตามสมควร ซึ่งกิจกรรมทั้งหมดที่จัดขึ้นก็จะมาจากการสอบถามจากเด็กๆ ที่มาร่วมกิจกรรม”

ความประทับใจจากการเป็นอาสาสมัคร

“การได้เห็นรอยยิ้มและความสุขจากผู้คนที่เราเข้าไปช่วยเหลือ มันช่วยเติมเต็มจิตใจของเรา เป็นความสุขและความภาคภูมิใจในตนเอง ก็ต้องขอบคุณเจ้าหน้าที่มูลนิธิฯและพี่ๆ น้องๆ จิตอาสาที่คอยช่วยเหลือ พุดคุย ให้คำแนะนำในเรื่องต่างๆ อย่างอบอุ่นมาโดยตลอด ทุกอย่างคงไม่สำเร็จถ้าไม่ได้รับความร่วมมือจากทุกคน ที่สำคัญคือเด็กๆ ที่น่ารัก ที่ทำให้พี่อยากกลับมาทำสิ่งดีๆ ให้กับน้องๆ ต่อไป”

มาเป็น “ผู้พิทักษ์เด็ก” กันเถอะ

“การทำจิตอาสาเป็นสิ่งที่ต้องลองเข้ามาสัมผัสสุดครับ เพียงแค่คำพูดก็อาจจะฟังดูแปลกๆ การที่ได้มาทำตราบนี้มันเหมือนกับว่าเรามาเป็นผู้ให้อันที่จริงเราให้อะไรไปน้อยมากเลยนะ ตัวเราเองต่างหากที่เป็นคนที่มาเพื่อได้รับซะมากกว่า คืออยากให้ได้ลองมาสัมผัสในแบบสถานการณ์จริง การกระทำจริง แล้วคุณก็จะเข้าใจครับว่าการที่มาทำจิตอาสามันให้อะไรมากกว่าที่คิด ‘ผู้พิทักษ์เด็ก..คุณก็เป็นได้’”

ศุภชัย กิจเจริญ (อัน)

Project Manager
“สวามอนุรักษ์”
นักวิจัยโครงการศูนย์
เรียนรู้ (สกว.)

อาสาสมัครของมูลนิธิฯ รุ่นที่ 1 ปี 2557 มาช่วยงานหลายรูปแบบ ทั้งออกบูธระดมทุน ถ่ายภาพ ร่วมทำกิจกรรมกับเด็ก และเมื่อมีโอกาสนจะเป็นผู้เชื่อมโยงบุคคลต่างๆ เช่น เจ้าของบริษัท ให้รู้จักมูลนิธิฯ เพื่อมีโอกาสสนับสนุนการทำงานมูลนิธิฯ ในอนาคต

แรงบันดาลใจในการเป็นอาสาสมัคร

“เริ่มต้นได้คุยอย่างถูกคอกับพี่เหมียว (ผู้ประสานงานอาสาสมัครของมูลนิธิฯ ในช่วงปี 2557) และพี่ๆ ทีมงานระดมทุนทุกคน รวมถึงอาสาเต๋ยด้วย ประทับใจในความเป็นธรรมชาติของทุกคนที่ได้เกี่ยวข้องกับ ด้วย ทุกคนจิตใจดี ชอบมากๆ ได้เริ่มงานระดมทุนและเริ่มจากรับเสื้อผ้าบริจาค จากผู้หลักผู้ใหญ่ที่อันเคารพรัก นำมามอบให้มูลนิธิฯ แล้วก็ไปร่วมกิจกรรมที่ตัวเองสนใจบ้าง ส่วนใหญ่น้องเพลง อดีตผู้ประสานงานอาสาสมัครของมูลนิธิฯ จะโทร. ตาม ใฝ่ดูแบบต่างๆ อย่างห่วงๆ”

ความประทับใจในการเป็นอาสาสมัคร

“ปกติไม่เคยชอบเด็กเลย จำได้ว่าเมื่อมาอย่างต่อเนื่องช่วงเวลาหนึ่งแล้ว จุดที่ผันแปรเปลี่ยนเป็นความเข้าใจในธรรมชาติของเด็กแต่ละคนคือ เด็กคือผ้าขาว ที่พร้อมรับการพัฒนาทุกอย่างใส บริสุทธิ์ มันทำให้รู้สึกได้ว่า ขณะร่วมกิจกรรม อย่างใดอะไรมาก ปลอ่ยไปตามธรรมชาติของเด็กคนนั้น ประโยชน์จะเกิดกับบรรยากาศโดยรอบอย่างอัตโนมัติ ทุกคนจะมีความสุข อย่างคิดเยอะ ไม่ควรคิดเรื่องใดควรโฟกัสในสิ่งที่เด็กคนนั้นควรจะได้รับ...สิ่งล้ำค่า ณ ช่วงเวลาพิเศษนั้นๆ ผู้ใหญ่ควรนำความเป็นเด็กมาใช้ในการทำงานบ้าง แล้วประสิทธิภาพจะดีขึ้นมาก”

มาเป็น “ผู้พิทักษ์เด็ก” กันเถอะ

“มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก (CPCR) คือ สถานที่สำคัญที่ให้โอกาสทำความดี แบ่งปันความสุขให้ผู้อื่นโดยไม่หวังผลใดใดกลับมา ทำให้อันเป็นคนที่ดี ที่ได้รับการยอมรับในวงกว้างดังเช่นทุกวันนี้ เมื่อก่อนไม่ใช่เป็นคนแบบนี้ ขอยืนยันว่ามูลนิธิฯ มีส่วนสำคัญทำให้มี Turning Points ของชีวิตอันจริงๆ ขอบพระคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วยครับ”

กัญญา ภิรภาค (อ๊ิด)

ผู้ให้คำปรึกษา
ด้านสุขภาพ

อาสาของมูลนิธิฯ รุ่นที่ 3 ปี 2558 เข้ามา
มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาเด็ก
หลากหลายรูปแบบ ร่วมกับอาสาสมัครลงพื้นที่
สำรวจชุมชน และชักชวนเพื่อนให้มาเป็นอาสา
กับมูลนิธิฯ

แรงบันดาลใจการเป็นอาสาสมัคร

“การทำงานอาสาสมัครสำหรับใคร
หลายๆ คนอาจจะเริ่มมาจากความรู้สึกของ
การให้ การช่วยเหลือผู้อื่นที่ดีต่อกว่า แต่สำหรับ
ตนเองนั้น การทำงานจิตอาสาเริ่มมาจากความ
รู้สึกไร้คุณค่า ความรู้สึกอยากเติมเต็มในส่วนที่
ไม่มีใครต้องการ เมื่อมาอยู่ในจุดที่ถึงแม้จะเป็น
แค่คนธรรมดา ไร้ความสามารถคนหนึ่ง แต่ก็
ยังเป็นที่ต้องการของใครอีกหลายคน สามารถ
ทำประโยชน์ให้คนอื่นได้ ความรู้สึกที่ตนเอง
มีคุณค่า เป็นแรงผลักดันที่ทำให้อยากทำงาน
ตรงนี้ต่อไปเรื่อยๆ

ลักษณะงานอาสาที่ได้มีโอกาสเข้ามา
ทำกับมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก เริ่มจากแปล
หนังสือ เข้าไปทำกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ
ของเด็กๆ ที่บ้านอนุรัก ไปออกค่ายต่างจังหวัด

ร่วมทำกิจกรรมที่บ้านพาเพลิน เช่น สอนทำอาหาร ทำงานประดิษฐ์ งานศิลปะ สอนทักษะการใช้ชีวิต และอื่นๆ”

ความประทับใจจากการเป็นอาสาสมัคร

“รู้สึกว่าการที่ได้ทำลงไปนั้นตอบโจทย์ในสิ่งที่คิดและหวังไว้ นั่นคือการได้เห็นตนเองเป็นคนที่มีคุณค่า มีศักยภาพ มีความสามารถ เป็นที่ต้องการ เป็นประโยชน์กับคนอื่น รู้สึกประทับใจทั้งเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่เสียสละแรงกายแรงใจให้งานทุกอย่างนั้นสำเร็จออกมาด้วยดี แต่เหนือสิ่งอื่นใด มิตรภาพของเพื่อนๆ จิตอาสาที่ได้รับมาตลอด 3 ปี ก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ไม่สามารถบรรยายออกมาเป็นคำพูดหรือตัวอักษรได้ ดีใจมากค่ะที่ได้มารู้จักกับทุกๆ คนคงเป็นอย่างที่อาสาท่านหนึ่งกล่าวไว้ว่า

การโคจรมาเจอกันของพวกเรานั้น มิใช่ความบังเอิญ แต่คือพรหมลิขิตที่โชคชะตากำหนดไว้แล้ว”

มาเป็น “ผู้พิทักษ์เด็ก” กันเถอะ

“เมื่อเราอ่อนโยนกับคนที่อ่อนแอกว่า เราจะหยาบกระด้างกับตนเองน้อยลง เมื่อเราใส่ใจความรู้สึกของคนอื่น เราจะฟังเสียงหัวใจของตัวเองมากขึ้น และเมื่อเราเริ่มเรียนรู้ที่จะรักผู้อื่น เราจะเริ่มเรียนรู้การรักตนเอง และอีกข้อความหนึ่งที่ชอบมากๆ คือ ที่ให้ไม่ใช่เพราะมีมาก แต่เพราะรู้ว่าการไม่มีมันเป็นอย่างไ

มีคนอีกมากมายที่เฝ้ารอ มิใช่รอรับ รอร้องขอ รอกการหยิบนั่น หรือรอความช่วยเหลือ แต่อีกมุมหนึ่งคนเหล่านั้น รอกการมอบ การให้ความรู้สึกรักที่ทำให้เติมเต็ม ความมีคุณค่า ความมีตัวตน การเป็นที่ยอมรับและเป็นที่ต้องการ เพียงแค่เราเปิดใจ ก้าวเข้ามา เรียนรู้การทำสิ่งเล็กๆ ให้เด็กตัวเล็กๆ ที่แม้จะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงโลกแห่งความเป็นจริงในนี้ได้ แต่ก็สามารถเปลี่ยนโลกที่ยุ่งเหยิงและบิดเบี้ยวของเราและโลกใบเล็กแต่เต็มไปด้วยความฝันจินตนาการ สัตว์ประหลาด ฮีโร่ เจ้าชาย เจ้าหญิง และอีกมากมาย ของอุ้งมือเล็กๆ อีกหลายๆ คู่ นั้นได้”

วรลักษณ์ วรพิภตรสิริกุล (ไอ้) Ground Instructor Cabin สาขาการบิน Norwegian

อาสาสมัครของมูลนิธิฯ รุ่นที่ 1 ปี 2557
 เมื่อมีเวลาว่างจากการทำงาน จะเข้ามาช่วย
 งานของมูลนิธิฯ ในหลายลักษณะเช่น ออก
 บุธประชาสัมพันธ์การทำงาน บุธระดมทุน จัด
 กิจกรรมกับเด็กๆ ทั้งในชุมชนและบ้านพาเพลิน
 นอกจากนี้ยังชักชวนเพื่อนๆ บริจาคสิ่งของ
 อุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการจัดกิจกรรมให้แก่เด็ก

แรงบันดาลใจในการเป็นอาสาสมัคร

“ต้องการที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการที่
 จะช่วยสร้างสรรค์และทำประโยชน์ให้กับกลุ่ม
 บุคคลต่างๆ ที่ขาดโอกาสในสังคมไทย ถึงแม้ว่า
 จะเป็นเพียงแค่ส่วนเล็กๆ แต่ก็ทำให้รู้สึกได้ถึง
 ความภาคภูมิใจและอิ่มเอมใจในทุกครั้งของ
 การได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอาสาสมัคร
 โดยเฉพาะเมื่อได้เห็นรอยยิ้มและความสุขของ
 ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

หลังจากที่ได้กลับมาทำงานที่
 ประเทศไทย ทำให้มีความคิดว่าถึงเวลาแล้วที่
 เราจะแบ่งปันเวลา โอกาส และความสุขให้กับ
 ผู้อื่นบ้าง จึงได้ตัดสินใจเข้าร่วมเป็นอาสาสมัคร
 กับมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก ซึ่งในขณะนั้น
 กำลังเปิดรับอาสาสมัครรุ่นที่ 1 ผ่านทางเว็บไซต์
 ของมูลนิธิฯ

งานอาสาสมัครที่ได้มีโอกาสทำร่วมกับมูลนิธิฯ มีหลากหลายกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กในชุมชนต่างๆ และบ้านพาเพลิน งานออกร้านระดมทุนและแนะนำมูลนิธิฯ การสัมมนาอาสาสมัคร”

ความประทับใจจากการเป็นอาสาสมัคร

“รู้สึกว่สิ่งที่เราได้รับนั้นมากมายกว่าสิ่งที่เราได้ให้หลายเท่านัก การได้มีโอกาสได้ทำกิจกรรมต่างๆ กับเด็กๆ ทำให้เราได้เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างในด้านอุปนิสัยและความสนใจของเด็กๆ ในแต่ละช่วงวัยมากขึ้น ทั้งยังทำให้รู้สึกได้ถึงความรักและความจริงใจที่เด็กๆ มีให้กับพี่ๆ อาสาสมัครทุกครั้งที่ทำกิจกรรม อีกทั้งรู้สึกได้ว่าเด็กๆ ให้ความสนใจและรอให้ถึงวันที่จะจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป ทำให้พี่ๆ อาสาสมัครรู้สึกมีกำลังใจในการจัดกิจกรรมทุกครั้ง

ครั้งหนึ่งเคยไปทำกิจกรรมกับเด็กๆ ที่บ้านพักของมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก ซึ่งเราก็เตรียมกระดาษไปสอนเด็กๆ พับแบบง่ายๆ แต่เด็กๆ ก็ให้ความสนใจทำตาม ทำให้เรารู้สึกดีใจ เนื่องจากตอนแรกเกรงว่าจะง่ายเกินไปทำให้เด็กๆ ไม่สนใจ พอทำกิจกรรมที่เตรียมไว้เสร็จ เด็กๆ ก็ชวนเราร้อยลูกปัด ซึ่งมีอุปกรณ์อยู่แล้วที่บ้าน ทุกคนตั้งใจทำและสอนเราอย่างจริงใจและใจเย็น เนื่องจากการร้อยลูกปัดนั้นไม่ใช่เรื่องง่ายเลย โดยเฉพาะสำหรับเรา ท้ายที่สุดเราขอยอมแพ้ เนื่องจากร้อยไม่เป็นรูปร่างเสียที ทั้งๆ ที่เด็กๆ ยังตั้งใจพยายามที่จะสอนเรา

อยู่อย่างไม่ย่อท้อ ซึ่งเรายอมรับเลยว่าเด็กๆ เก่งและน่ารักมาก สุดท้ายเด็กๆ ก็เอาลูกปัดที่ร้อยเสร็จเป็นรูปหัวใจมาให้เรา 2 อัน เราดีใจมากไม่คิดว่าเด็กๆ จะทำให้หลายปีผ่านไป ทุกวันนี้หัวใจทั้ง 2 ดวง เรายังเก็บไว้เป็นอย่างดี อันหนึ่งเราเอาร้อยเชือกแขวนไว้ที่หน้าต่าง อีกอันหนึ่งวางไว้บนชั้น

วันนั้นทำให้เราเรียนรู้ว่า การที่เราไปทำกิจกรรมกับเด็กๆ นั้น เราได้รับสิ่งดีๆ จากเด็กๆ มากกว่าที่เราได้ทำให้พวกเขาเสียอีก ทำให้ทุกครั้งที่เราทำกิจกรรม เราจะพยายามที่จะให้ให้มากขึ้น เพื่อว่าสักวันหนึ่ง สิ่งที่เราได้ให้เด็กๆ นั้นจะเท่ากับที่เด็กๆ ได้ให้เรา”

มาเป็น “ผู้พิทักษ์เด็ก” กับเดอะ

“ทุกคนมีเวลาในแต่ละวันที่เท่ากัน การที่เราแบ่งปันเวลาของเราเพื่อสร้างความสุขให้กับเด็กๆ นั้น ทุกท่านจะสัมผัสได้ว่า การได้เห็นรอยยิ้มของเด็กๆ เป็นสิ่งที่มีค่าและสามารถสร้างความสุขให้กับเราได้อย่างมากมานักลองมาเป็นผู้พิทักษ์เด็กสิคะ จะได้ทราบว่าสิ่งที่เราพูดนั้นเป็นจริงแค่ไหน”

